

Raportul privind activitatea Consiliului Concurenței pentru anul 2021

Chișinău 2022

Cuprins

DESPRE AUTORITATE.....	4
INTRODUCERE.....	6
CAPITOLUL I: PREVENIREA DISTORSIONĂRII CONCURENȚEI.....	8
1.1. Activitatea de avizare a actelor normative	8
1.2. Analiza ex-ante a concentrărilor economice	18
1.3. Analiza ex-ante a măsurilor de sprijin acordate de stat întreprinderilor	25
1.3.1. Sinteza rezultatelor înregistrate	25
1.3.2. Notificarea și autorizarea ajutorului de stat	27
CAPITOLUL II: REPRIMAREA ACȚIUNILOR ANTICONCURENȚIALE	42
2.1. Rezultatele activității de combatere a distorsionării concurenței	42
2.2. Investigarea practicilor anticoncurențiale.....	45
2.2.1. Acorduri anticoncurențiale	45
2.2.2. Abuz de poziție dominantă	50
2.2.3. Acțiunile sau inacțiunile autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței.....	52
2.3. Investigarea cazurilor de concentrări economice nenotifycate	53
2.4. Investigații ce vizează acțiunile de concurență neloială.....	59
2.5. Alinierea schemelor de ajutor de stat existente	61
2.6. Rezultatele activității în instanța de judecată	66
CAPITOLUL III: PROMOVAREA ȘI STIMULAREA CONCURENȚEI.....	75
3.1. Activitatea de evaluare a mediului concurențial	75
3.2. Acțiuni de promovare a culturii concurenței în societate.....	85
3.3. Activitatea internațională.....	91
3.3.1. Dezvoltarea parteneriatului la nivel internațional	91
3.3.2. Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini	97
CAPITOLUL IV: ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURENȚEI.....	99
4.1. Organizare și resurse umane.....	99
PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI	103
ANEXA nr. 1: Raportul narativ referitor la executarea bugetului – 7 file.	

Abrevieri și acronime

Acord de Asociere RM-UE	Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte, ratificat de Parlament prin Legea nr. 112 din 02.07.2014
APC	Autorități publice centrale
APL	Autorități publice locale
Banca Mondială	Grupul Băncii Mondiale
BERD	Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CEFTA	Acordul Central European al Comerțului Liber
CNA	Centrul Național Anticorupție
CSI	Comunitatea Statelor Independente
ICN	Rețeaua Internațională de Concurență
ÎM	Întreprindere municipală
ÎS	Întreprindere de stat
Legea concurenței	Legea concurenței nr.183 din 11.07.2012
Legea cu privire la ajutorul de stat	Legea nr.139 din 15.06.2012 cu privire la ajutorul de stat
OECD	Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică
Program național	Programul național în domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020, aprobat prin Legea nr. 169 din 20.07.2017
SI	Sistem informațional
SIEG	Servicii de Interes Economic General
SIA RAS	Sistemul informațional automatizat „Registrul Ajutoarelor de Stat al Republicii Moldova”
SUA	Statele Unite ale Americii
TAIEX	Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații al Uniunii Europene
UE	Uniunea Europeană
WTO GPA	Acordul privind achizițiile publice al Organizației Mondiale a Comerțului

DESPRE AUTORITATE

CONSILIUL CONCURENȚEI este o autoritate publică autonomă, responsabilă față de Parlament, ce asigură aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității în limitele competenței sale.

SCOPUL activității Consiliului Concurenței este asigurarea respectării legislației în domeniul concurenței, prin acțiuni de preîntâmpinare a practicilor anticoncurențiale, înlăturarea încălcărilor concurențiale, promovarea și creșterea culturii concurențiale.

VIZIUNEA – autoritate publică modernă, recunoscută pe plan național și european, care prin obiectivitate și imparțialitate, cooperare și transparență asigură protejarea, menținerea și stimularea concurenței capabile să contribuie la dezvoltarea economică a Republicii Moldova, în vederea asigurării bunăstării consumatorilor.

MISIUNEA – aplicarea măsurilor eficiente pentru protecția, stimularea concurenței, în vederea menținerii unui mediu concurențial funcțional, asigurării activității libere de întreprinzător și promovării intereselor legitime ale consumatorilor.

Consiliul Concurenței este format, conform Legii concurenței, din conducere, aparat executiv, care este constituit din subdiviziuni specializate și operaționale, și filiale teritoriale.

Consiliului Concurenței este condus de către Plenul Consiliului Concurenței. Plenul este un organ colegial decizional compus din 5 membri, inclusiv un președinte și doi vicepreședinți, care sunt, respectiv, președinte și vicepreședinți ai Consiliului Concurenței. Membrii Plenului (dintre care 2 vicepreședinți) și Președintele exercită funcții de demnitate publică și sunt desemnați în funcție prin

Hotărârea Parlamentului nr. 331 din 30.11.2018 și Hotărârea Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022, la propunerea Președintelui Parlamentului, cu avizul comisiei parlamentare de profil, pentru un mandat de 5 ani. Fiecare membru al Plenului Consiliului Concurenței are dreptul la două mandate consecutive.

Componența Plenului Consiliului Concurenței:

Marcel RĂDUCAN, Președinte al Consiliului Concurenței, Președinte al Plenului Consiliului Concurenței (2018 – 11.08.2021).

Alexei GHERȚESCU, Președinte al Consiliului Concurenței, Președinte al Plenului Consiliului Concurenței, începând cu data de 17.02.2022, numit prin Hotărârea Parlamentului nr. 33 din 17.02.2022.

Ion MAXIM, Vicepreședinte al Consiliului Concurenței, Vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței. În perioada 12.08.2021 – 16.02.2022 a exercitat funcția de conducere până la numirea unui nou Președinte de către Parlament.

Mihail CIBOTARU, Vicepreședinte al Consiliului Concurenței, Vicepreședinte al Plenului Consiliului Concurenței.

Viorel MOȘNEAGA, Membru al Plenului Consiliului Concurenței.

Ala POPESCU, Membru al Plenului Consiliului Concurenței (2018-16.12.2021).

INTRODUCERE

În această perioadă de incertitudine economică și fluctuație a piețelor, în limitele competențelor instituționale, autoritatea de concurență a depus efortul necesar pentru a-și exercita pe deplin atribuțiile conferite prin lege. În acest context, a fost elaborat și aprobat Programul de dezvoltare a Consiliului Concurenței pentru perioada 2021-2023, în care și-a propus atingerea obiectivului general de *protecție, menținere și stimulare a concurenței în vederea promovării intereselor legitime ale consumatorilor*, prin intermediul următoarelor 4 obiective specifice :

1. Promovarea culturii concurențiale (Advocacy), aplicarea și respectarea legislației din domeniul concurenței și publicității.
2. Aplicarea și respectarea legislației în domeniul ajutorului de stat.
3. Perfecționarea cadrului legal în domeniu.
4. Dezvoltarea instituțională.

Astfel, reieșind din acestea, pe parcursul anului 2021, Consiliul Concurenței a examinat, prin intermediul atât a investigațiilor utile de cunoaștere a piețelor, cât și a investigațiilor pe caz, următoarele piețe: piața produselor social-importante, piața procesării produselor agroalimentare, piața comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase, piața importului, procesării și comercializării cărnii și a produselor din carne, piața dispozitivelor medicale, piața transporturilor și activităților conexe, piața publicității, piața produselor petroliere, piața produselor de uz fitosanitar, piața energiei, piața construcțiilor, piața transportului feroviar de mărfuri și altele. În rezultat, au fost finalizate 19 cazuri privind presupusele semne de încălcare a legislației concurențiale, dintre care 10 cu constatarea încălcării.

Un rezultat îmbucurător a fost înregistrat la capitolul activitatea în instanța de judecată. În urma examinării de către instanțele de judecată a cauzelor Consiliului Concurenței, ponderea **hotărârilor irevocabile pronunțate** de instanțele de judecată **în favoarea** Consiliului Concurenței a fost de **100 %**.

În ceea ce privește activitatea în domeniul **ajutorului de stat** este important de menționat faptul că au fost **autorizate 25 de măsuri de sprijin și aliniate 15 scheme** de ajutor de stat existent.

Principalul indicator de performanță pentru autoritățile de concurență, este impactul asupra **bunătății consumatorilor**, care potrivit Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului a constituit pentru anul 2021, suma de **1 564 mil. lei**. Acesta este determinat de finalizarea investigării unui caz de rezonanță privind constatarea unor acorduri orizontale de tip cartel dur, manifestat prin practica concertată continuă îndreptată la stabilirea/fixarea directă și indirectă a prețurilor de vânzare și a altor condiții de tranzacționare la comercializarea către terți a produselor de uz fitosanitar și fertilizanților. În cadrul dosarului dat Consiliul Concurenței a aplicat amenzi întreprinderilor implicate, cumulativ de cca **129 mil. lei**. Totodată, este de menționat faptul că drept urmare a finalizării investigării cazurilor de încălcare a legislației concurențiale, pe parcursul anului 2021, de către Plenul Consiliului Concurenței au fost adoptate decizii de aplicare a **sancțiunilor** sub formă de amenzi în sumă de cca **131 mil. lei**.

Astfel, în baza Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului, luând în considerare cele mai bune practici internaționale și recomandările OECD pentru evaluarea impactului activității autorităților de concurență, a fost calculat **coraportul dintre resursele utilizate și impactul pozitiv asupra bunăstării consumatorului**, pentru anul 2021, stabilit și în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), care a fost de **1:61**. Așadar, la 1 leu de resurse publice utilizate pentru activitățile Consiliului Concurenței, impactul pozitiv asupra bunăstării consumatorului a constituit 61 lei.

CAPITOLUL I: PREVENIREA DISTORSIONĂRII CONCURENȚEI

Activitatea de prevenire a practicilor anticoncurențiale și acțiunilor de concurență neloială reprezintă una din atribuțiile principale ale Consiliului Concurenței în vederea consolidării mediului concurențial loial. În acest scop, Consiliul Concurenței elaborează avize la proiecte de acte normative, realizează controlul concentrărilor economice și al ajutoarelor de stat, intervenind în cazul în care acestea pot avea ca efect distorsionarea concurenței.

Astfel, întru asigurarea cadrului juridic de protecție a concurenței, precum și în vederea prevenirii activităților anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale, Consiliul Concurenței a elaborat 60 de avize la proiecte de acte normative, majoritatea fiind cu propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

Pe parcursul anului 2021 au fost examinate 23 de formulare complete privind notificarea concentrărilor economice, iar în ceea ce privește activitatea în domeniul ajutorului de stat este important de menționat faptul că au fost autorizate 25 măsuri de sprijin.

O componentă importantă a activității de prevenire este și activitatea de promovare a concurenței, descrisă la capitolul III al prezentului raport. Un rol aparte în activitatea de prevenire a distorsionării concurenței și identificare a riscurilor asupra concurenței îl au și evaluările mediului concurențial efectuate prin intermediul investigațiilor utile pe piețele care prezintă risc sporit de distorsionare a concurenței.

1.1. Activitatea de avizare a actelor normative

Un grad ridicat de concurență poate îmbunătăți performanța economică, deschide oportunități de afaceri și reduce costul bunurilor și serviciilor la nivelul întregii economii. În acest context, adoptarea și implementarea de prevederi

normative care mențin sau stabilesc bariere în calea liberei concurențe pe piață sau favorizează practicile anticoncurențiale ale întreprinderilor și ale autorităților publice centrale sau locale au efect negativ asupra dezvoltării economice și asupra bunăstării consumatorilor.

Astfel, Consiliul Concurenței, în vederea identificării normelor care pot restrânge, împiedica sau denatura concurența și prezentării recomandărilor pentru excluderea sau diminuarea efectelor acestora, elaborează avize la proiecte de acte normative ce implică analiza corespunderii conținutului actului normativ și administrativ cu legislația în domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.

În scopul evaluării impactului de reglementare asupra mediului concurențial, Consiliul Concurenței, pe parcursul anului 2021, a emis **60 de avize asupra proiectelor de acte normative**, dintre care, **21 de avize au fost prezentate cu propuneri și recomandări de respectare a cadrului normativ din domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității.**

Subsecvent, în vederea asigurării transparenței activității de avizare a proiectelor de acte normative, avizele Plenului Consiliului Concurenței sunt plasate pe [pagina web oficială a Consiliului Concurenței](#).

Printre principalele proiecte de acte normative asupra cărora Consiliul Concurenței a prezentat obiecții și propuneri în anul 2021, ținând cont de posibilul impact al acestora asupra mediului concurențial din Republica Moldova, se specifică următoarele:

- **[Proiectul hotărârii de Guvern cu privire la aprobarea Regulamentului privind mecanismul de subvenționare a locurilor de muncă \(48/MF/2021\)](#)**

Consiliul Concurenței a menționat că, la moment, prin Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj și Hotărârea de Guvern nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă sunt deja instituite o serie de măsuri de sprijin, destinate angajatorilor, care au drept scop ocuparea forței de muncă de

către unele categorii de persoane ce necesită suport suplimentar din partea statului (tineri, persoane necalificate, persoane cu dizabilități, șomeri etc.).

Totodată, Consiliul Concurenței a reliefat că proiectul nu îndeplinește condițiile prevăzute de Regulamentul privind ajutorul de stat pentru instruirea angajaților și pentru crearea de noi locuri de muncă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013, pentru a putea fi considerat compatibil cu mediul concurențial normal, în conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la ajutorul de stat.

În acest context, s-a considerat necesar ca autorul să revadă prevederile proiectului în vederea îndeplinirii de către acesta a condițiilor de compatibilitate prevăzute de Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 5/2013.

La fel, proiectul de hotărâre parvenit spre avizare prevedea faptul că subvențiile acordate în baza prezentului proiect se consideră compatibile cu mediul concurențial normal, în conformitate cu art. 5 alin. (1) lit. b) din Legea cu privire la ajutorul de stat.

Ținând cont de prevederile art. 41 alin. (1) lit. k) al Legii concurenței, precum și ale art. 10 alin. (2) al Legii cu privire la ajutorul de stat, Consiliul Concurenței a comunicat că, în urma examinării notificării, doar de competența Plenului Consiliului Concurenței ține constatarea, prin decizie, a faptului dacă măsura de sprijin constituie sau nu ajutor de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat și dacă acesta este compatibil sau nu cu mediul concurențial normal. Astfel, nici un ajutor de stat, cu excepția ajutorului de minimis și a ajutoarelor de stat prevăzute la art. 4 din Legea cu privire la ajutorul de stat, nu poate fi acordat fără notificarea și autorizarea Consiliului Concurenței.

De asemenea, intenția de acordare a măsurii de sprijin persoanelor juridice, persoanelor fizice care practică activitate de întreprinzător și organizațiilor necomerciale, care desfășoară activitate economică, rezidenți ai Republicii Moldova, ce vizează subvenționarea cheltuielilor privind plata salariilor pentru angajarea persoanelor care nu au avut venituri salariale pentru cel puțin 12 luni

consecutive ce preced lunii de angajare și a persoanelor cu dezabilități ar putea fi calificată ca ajutor de stat reglementat de Legea cu privire la ajutorul de stat, respectiv, această intenție urmează a fi notificată Consiliului Concurenței de către furnizorul și/sau inițiatorul ajutorului de stat, în conformitate cu art. 8 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

Ținem să menționăm, că la definitivarea proiectului hotărârii de Guvern și, ulterior, la aprobarea acestuia prin Hotărârea de Guvern nr. 49/2021, s-a luat în considerare obiecțiile prezentate de Consiliul Concurenței.

➤ [Proiectul de lege ce vizează modificarea Legii cu privire la comerțul interior nr. 231/2010 și a Codului contravențional nr. 218/2008, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă nr. 18 din 29.01.2021](#)

Prin proiectul parvenit spre avizare s-a propus completarea art. 21¹ din Legea cu privire la comerțul interior, cu prevederi prin care se intenționa plafonarea reducerilor comerciale oferite de furnizor comerciantului - până la 10% din prețul de vânzare al furnizorului pentru vânzarea produselor alimentare, precum și stabilirea prin lege, a perioadei de desfășurare a acțiunilor/activităților de marketing și publicitate care nu pot depăși 60 de zile pe an per produs.

Astfel, prin avizul Plenului Consiliului Concurenței s-a menționat că limitările propuse în proiect ar putea reprezenta o intervenție a statului în activitatea de întreprinzător care, în situații excepționale, pot fi argumentate numai printr-un interes public major.

Cu toate că scopul proiectului declarat în *Nota informativă* constituia susținerea producătorilor mici în vederea neadmiterii vânzării produselor acestora sub costul de fabricație și al falimentării acestora, precum și sporirea consumului de alimente autohtone și garantarea rentabilității mai mari a afacerilor producătorilor autohtoni, nemijlocit prevederile din proiect nu asigurau atingerea scopului declarat, or, conform proiectului se propunea plafonarea reducerilor comerciale oferite de furnizor comerciantului pentru vânzarea produselor alimentare, fără a fi specificat dacă acestea sunt autohtone sau importate. De asemenea, din conținutul proiectului nu era clar cum se vor răsfrânge noile

reglementări asupra prețului de vânzare al produselor alimentare pe care urmează să-l achite consumatorii finali.

Menționăm că proiectul de lege a fost adoptat de către Parlamentul Republicii Moldova, însă Președintele Republicii Moldova nu a promulgat legea dată, din considerentul că acesta va duce la creșterea prețurilor și este contrară Acordului de Asociere Republica Moldova cu Uniunea Europeană.

➤ [Proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative - Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, înaintată cu titlul de inițiativă legislativă nr. 126 din 21.04.2021](#)

Prin proiectul de lege se propunea operarea modificărilor la alin. (10) al art. 23 din Legea nr. 283/2003 privind activitatea particulară de detectiv și de pază și la pct. 3 al art. 10 din Legea nr. 845/1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, potrivit cărora, activitatea particulară de pază nu va putea fi practică la obiectivele stabilite în lista obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice, întru asigurarea securității instituțiilor statului cu pază de stat.

Prin avizul Plenului Consiliului Concurenței s-a constatat că aprobarea propunerilor de modificare ar putea prezenta îngrijorări concurențiale pe piața serviciilor de pază întrucât, limitează accesul întreprinderilor particulare pe piața prestării serviciilor de pază la obiectivele de importanță strategică, care din anul 2016 până în anul 2021 au activat pe piață. Favorizarea întreprinderilor de stat duce la distorsionarea concurenței pe piața de pază deschisă concurenței, deoarece prin atribuirea dreptului exclusiv de a presta servicii de pază (fără organizarea procedurilor de licitații publice sau alte forme de concurs de oferte la toate obiectivele stabilite în *Lista obiectivelor asupra cărora paza particulară se interzice*) acestea obțin avantaje competitive, pe piața rămasă deschisă concurenței, față de întreprinderile particulare de pază, inclusiv prin posibilitatea de finanțare încrucișată.

Consiliul Concurenței a accentuat faptul că pot fi permise unele intervenții pe piața ale statului/autorităților publice centrale, când asemenea acțiuni sunt realizate

în vederea apărării unui interes public major. Respectiv, statul ar putea interveni și atribui dreptul de a practica activitatea de pază de stat unei autorități/instituții publice finanțate direct din sursele bugetului de stat, fără a avantaja întreprinderile de stat și a dezavantaja întreprinderile particulare de pază.

Astfel, ținând cont de bunele practici existente în alte state și îngrijorările concurențiale atestate, Plenul Consiliului Concurenței a considerat oportun ca autoritățile publice responsabile de reglementare a sectorului vizat, suplimentar, să analizeze și să propună soluții alternative întru implementarea obiectivului proiectului de lege de a asigura securitatea instituțiilor statului.

➤ *Proiectul hotărârii Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică privind aprobarea Metodologiei de calculare și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, elaborat în temeiul Legii nr. 54 din 09.04.2021*

Consiliul Concurenței, prin aviz a reiterat poziția sa în privința necesității deschiderii pentru concurență a pieței de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere principale, a gazului lichefiat și eliminarea barierelor neargumentate de intrare și activitate pe piață, fapt ce va genera stabilirea unor prețuri competitive determinate în baza cererii și ofertei.

Ce ține nemijlocit de proiectul metodologiei, acesta stabilea doar prevederi generale privind modalitatea de calculare a prețurilor maxime de comercializare cu amănuntul și cu ridicata, metoda de stabilire de către ANRE a marjei la comercializarea produselor petroliere. Aferent, redacția proiectului parvenită spre avizare stipula că marjele de comercializare cu ridicata și cu amănuntul vor fi stabilite în baza cheltuielilor și profitului întreprinderilor pentru ultimii 5 ani, fără o argumentare a perioadei de timp luate în calcul și indiferent dacă aceste cheltuieli au fost corect alocate pe activități, inclusiv indiferent de profitul obținut de către întreprinderi.

În acest context, Consiliul Concurenței, în limitele competenței sale, a invocat despre necesitatea asigurării principiului de bază a liberei concurențe, atât de către autoritatea de reglementare la adoptarea și implementarea metodologiei,

astfel încât să nu fie limitat dreptul întreprinderilor de a comercializa produsele petroliere sau să fie acordate neîntemeiat privilegii unor întreprinderi în raport cu altele, cât și la implementarea prevederilor proiectului de către întreprinderile petroliere.

Așadar, în vederea evitării posibilelor incertitudini juridice la aprecierea cheltuielilor care se permit a fi incluse în marjele de comercializare cu ridicata/cu amănuntul a produselor petroliere, Consiliul Concurenței a relatat despre necesitatea revederii prevederilor pct. 8 și pct. 9 din proiectul de metodologie, deoarece acestea nu corespundeau cerințelor de claritate și previzibilitate ale actului normativ, în măsura în care nu stabileau expres care sunt categoriile de cheltuieli aferente vânzării cu ridicata/amănuntul care se includeau în marje de comercializare cu ridicata/amănuntul.

Consiliul Concurenței, prin aviz, a propus includerea unor prevederi clare cu privire la modul de repartizare a profitului și a cheltuielilor între activitățile menționate mai sus, asigurând o previzibilitate pentru întreprinderi privind modul de repartizare a profitului și cheltuielilor totale proprii ale participanților la piața cu amănuntul și cu ridicata pentru 5 ani precedenți primului an de valabilitate a metodologiei, care se vor calcula pentru aprobarea valorilor marjelor de comercializare pentru benzină, motorină și pentru gazul lichefiat, inclusiv privind tipul de cheltuieli care trebuie prezentate ANRE pentru calcularea marjelor respective.

Mai mult ca atât, prin avizul Consiliului Concurenței s-a atras atenția asupra faptului că proiectul de metodologie nu conține prevederi care ar asigura previzibilitate privind regimul de reglementare aplicabil partidelor de produse petroliere care, la data intrării în vigoare a Metodologiei, se vor afla în stoc la operatorii petrolieri și, în acest sens, s-a propus completarea proiectului cu dispoziții tranzitorii care să ofere soluții temporare la acest aspect.

Se menționează că, prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 254 din 16.06.2021 a fost

aprobată Metodologiei de calcul și aplicare a prețurilor la produsele petroliere, fără a fi luate în considerare obiecțiile expuse în aviz. Totuși, aceasta s-a dovedit a fi nefuncțională, în scurt timp fiind abrogată ca urmare a modificărilor operate la Legea nr. 461/2001 privind piața produselor petroliere.

➤ *Proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative înaintat cu titlul de inițiativă legislativă nr 222 din 06.09.2021 ce viza interzicerea sub orice formă a acțiunilor publicitare (promoționale) pentru promovarea și/sau stimularea tuturor tipurilor de jocuri de noroc*

În aviz, Consiliul Concurenței a comunicat, în limitele competenței sale, despre susținerea inițiativei, din punct de vedere conceptual, având în vedere că prevederile acestuia vor apăra un interes public major, precum diminuarea impactul negativ al jocurilor de noroc asupra persoanelor vulnerabile ale societății (inclusiv și minorii).

În altă ordine de idei, Consiliul Concurenței a informat că proiectul de lege prevede sancțiuni contravenționale pentru amplasarea și/sau difuzarea publicității în favoarea promovării, organizării, desfășurării sau exploatării jocurilor de noroc, inclusiv loteriilor, pariurilor și altor forme de servicii din domeniul jocurilor de noroc (inclusiv cele on-line), fără a stabili expres autoritatea de competență căreia ține constatarea și examinarea cauzelor contravenționale privind furnizarea, producerea și difuzarea publicității în domeniul jocurilor de noroc on-line.

Astfel, în vederea asigurării a unor condiții egale de activitate a întreprinderilor ce furnizează, produc și difuzează publicitatea jocurilor de noroc în cadrul unui serviciu media audiovizual, în raport cu cele ce furnizează, produc și difuzează publicitatea jocurilor de noroc în mediul on-line, Consiliul Concurenței a considerat oportun să fie stabilit expres în proiectul de lege autoritatea de competență căreia ține constatarea și examinarea cauzelor contravenționale privind furnizarea, producerea și difuzarea publicității în domeniul jocului de noroc on-line.

➤ *Proiectul de lege cu privire la publicitate, înaintat cu titlul de inițiativă legislativă nr. 269 din 07.10.2021*

Prin aviz, Consiliul Concurenței a menționat că prevederile art. 12 lit. m) din proiect, conform cărora mesajele de interes public pot avea ca obiect comercializarea produselor autohtone, pot conduce la stabilirea unei poziții inechitabile a producătorilor naționali față de importatori și care, în consecință, ar conduce la o limitare a ofertei comercianților. Astfel, s-a recomandat ca autorul proiectului să substituie sintagma „comercializarea produselor autohtone” cu sintagma „promovarea consumului produselor autohtone”.

Iar prin prevederile art. 32 alin. (6) din proiect se menționa că autorizația pentru amplasarea dispozitivului publicitar fix se eliberează gratuit pentru o perioadă de 5 ani, în conformitate cu Nomenclatorul actelor permissive din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Totodată, la pct. 48, compartimentul 2 „Acte permissive care se încadrează în categoria autorizațiilor” din Anexa nr. 1 la Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, s-a stabilit termenul de valabilitate pentru autorizația de plasare a publicității exterioare de 12 luni.

În aceste condiții, Consiliul Concurenței a semnalat faptul că pentru a nu admite un tratament discriminatoriu în raport cu solicitanții autorizațiilor pentru amplasarea dispozitivelor publicitare fixe, prevederile din proiect, în partea ce vizează termenul de valabilitate a autorizațiilor, urmează a fi corelate cu prevederile Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, în vigoare, la moment.

Concomitent, s-a precizat că eliberarea autorizației pentru o perioadă de 5 ani, în lipsa unei argumentări corespunzătoare, ar putea crea bariere de intrare pe piață a altor difuzori de publicitate, iar ca urmare ar putea limita sau elimina concurența în acest interval de timp.

În altă ordine de idei, Consiliul Concurenței a considerat că prevederile art. 32 alin. (13) din proiect, care stabileau dreptul prioritar titularului autorizației

pentru amplasarea și exploatarea dispozitivului publicitar fix pentru eliberarea unei noi autorizații pentru același amplasament în condițiile în care acesta depune cerere pentru o nouă autorizație cu cel mult 90 de zile și cel puțin 30 de zile calendaristice înainte de expirarea termenului de valabilitate al autorizației, vor putea constitui barieră de intrare pe piață pentru noile întreprinderi care doresc să obțină autorizația pentru amplasarea și exploatarea dispozitivului publicitar fix și ar putea închide piața și restrânge concurența pe piața respectivă.

Ce ține de competențele Consiliului Concurenței în domeniul publicității, s-a reliefat că, la momentul actual, acestea sunt prevăzute expres în Legea cu privire la publicitate nr. 1227/1997, **care este aplicabilă doar publicității comerciale.**

În același timp, art. 404¹ Cod contravențional stabilește că Consiliul Concurenței constată contravențiile privind încălcarea legislației cu privire la publicitate, săvârșite în domeniile de activitate ce țin de competența sa.

Astfel, ținând cont de faptul că Legea concurenței nu reglementează competențele Consiliului Concurenței în domeniul publicității, Plenul Consiliului Concurenței a considerat oportun ca inițiativa legislativă prezentată spre avizare trebuie să indice expres că de competența autorității de concurență ține controlul de stat asupra respectării legii în partea ce vizează publicitatea comercială doar în cazul când este afectată concurența.

Totodată, s-a menționat că stabilirea la art. 51 alin. (2) din proiect a necesității de prezentare a informațiilor privind caracteristica generală a pieții, date relevante referitor la piață inclusiv volumul, precum și monitorizarea numărului de dispozitive publicitare fixe și suprafața de afișaj totală pe care o deține orice persoană în fiecare unitate administrativ-teritorială stabilită la art. 52 alin. (2) din proiect nu constituie atribuțiile de bază ale Consiliului Concurenței. Concomitent, s-a considerat oportun revizuirea acestor prevederi, ținându-se cont de competențele atribuite Consiliului Concurenței în domeniul publicității comerciale și doar când ar putea fi afectată concurența.

1.2. Analiza ex-ante a concentrărilor economice

În vederea evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică notificate cu mediul concurențial, în anul 2021, Consiliul Concurenței a examinat 23 de formulare complete de notificare a concentrărilor economice. Ca urmare a evaluării compatibilității operațiunilor de concentrare economică notificate, examinarea a 16 operațiuni a fost finalizată prin decizii de autorizare a concentrărilor economice notificate, iar examinarea a 5 tranzacții a fost finalizată prin scrisori de informare despre faptul că operațiunile notificate nu cad sub incidența Legii concurenței. Din numărul total de formulare de notificare depuse în anul 2021, examinarea a 2 notificări urmează a fi finalizată în anul 2022.

Mai jos sunt prezentate cele mai importante concentrări economice notificate în anul de referință.

- ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului unic asupra Întreprinderii Mixte Moldo – Ungară „RihpangalFarma” SRL și Întreprinderii Mixte „Gedeon Richter – Rețea Farmaceutică” SRL (grupul „Gedeon Richter”) de către Societatea Comercială „Grin – Farm” SRL și „Birivofarm” SRL (grupul „Felicia”)***

Operațiunea de concentrare economică notificată se referea la preluarea de către grupul „Felicia” („Grin – Farm” SRL și „Birivofarm” SRL) a controlului asupra întreprinderilor din grupul „Gedeon Richter” active pe piața Republicii Moldova, prin achiziționarea cotelor în valoare de 100% din capitalul social al întreprinderilor „Rihpangal Farma” SRL și „Gedeon Richter – Rețea Farmaceutică” SRL. Piețele relevante prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial au fost: piața importului și comercializării produselor parafarmaceutice, cosmetice și a echipamentelor medicale pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața importului și comercializării produselor medicamentoase pe întreg teritoriul Republicii Moldova și, respectiv, piața importului și comercializării produselor alimentare pentru copii pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

În cadrul evaluării compatibilității cu mediul concurențial a operațiunii notificate prin prisma piețelor relevante identificate s-a constatat că, realizarea operațiunii propusă spre autorizare nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial.

Prin [Decizia nr. DCE-04 din 04.02.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind achiziționarea unor active ce aparțin întreprinderii „Tehnica” SRL de către întreprinderea „Nelimot – Com” SRL***

Operațiunea de concentrare economică notificată se referea la achiziționarea de către întreprinderea „Nelimot – Com” SRL, a anumitor active (situate în or. Râșcani) ce aparțineau cu titlu de proprietate întreprinderii „Tehnica” SRL.

Compatibilitatea operațiunii notificate cu mediul concurențial a fost analizată prin prisma pieței comercializării materialelor de construcție prin intermediul magazinelor specializate pe întreg teritoriul orașului Râșcani.

Urmare a analizei operațiunii prin prisma pieței relevante stabilite s-a constatat că, realizarea operațiunii propusă spre autorizare nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial.

Prin [Decizia nr. DCE-20 din 09.06.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea ce urma a se realiza prin achiziționarea de către „Nelimot – Com” SRL a activelor situate în orașul Râșcani ale întreprinderii „Tehnica” SRL, compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului de către „Moldretail Group” SRL asupra Companiei Industriale de Comerț „Fidesco” SRL***

Operațiunea de concentrare economică notificată urma a se realiza în conformitate cu art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței și se referea la preluarea controlului de către „Moldretail Group” SRL asupra CIC „Fidesco” SRL, prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare a 100% din capitalul social al întreprinderii.

În contextul pandemiei Covid-19, în Republica Moldova comerțul electronic începând cu perioada anului 2020 a luat amploare prin intermediul platformelor de comercializare on-line, pe care sunt prezente mai multe rețele de magazine care comercializează produse alimentare. Consumatorii (*in special cei care locuiesc în mun. Chișinău*) s-au orientat către efectuarea de cumpărături on-line pentru a accesa produsele în condiții de siguranță, astfel Consiliul Concurenței a considerat oportun analizarea în cadrul evaluării concentrării economice date și a comercializării a 12 grupe de produse care a reprezentat cea mai mare cerere din partea consumatorilor finali și ponderea acestora în structura vânzărilor, atât în rețelele de magazine, cât și în urma vânzării on-line.

Piețele relevante stabilite prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial au fost: piața din amonte a aprovizionării cu produse de consum curent pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața comercializării cu amănuntul a produselor de consum curent preponderent alimentare pe întreg teritoriul mun. Chișinău (inclusiv comerțul on-line a 12 grupe de produse alimentare: *produselor de morărit și panificație, cărnii și produselor din carne, peștelui proaspăt și congelat, produselor lactate, grăsimilor , legume proaspete, produselor leguminoase (boboase), fructelor proaspete, zahărului și a miezului de nuci, produselor pentru copii, băuturilor alcoolice și băuturilor nealcoolice*), mun. Bălți, mun. Orhei, or. Ialoveni, or. Căușeni, or. Călărași, or. Anenii Noi, or. Ceadâr-Lunga și or. Tvardița.

Urmare a analizei operațiunii notificate de către „Moldretail Group” SRL, prin prisma piețelor relevante stabilite, s-a constatat că aceasta nu ridică îndoieli grave privind compatibilitatea cu mediul concurențial.

Astfel, prin [Decizia nr. DCE-36 din 08.07.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea de concentrare economică ce urma a se realiza prin achiziționarea de către „Moldretail Group” SRL a 100% din capitalul social al CIC „Fidesco” SRL, compatibilă cu mediul concurențial.

Totodată, Consiliul Concurenței va monitoriza timp de 3 ani comportamentul întreprinderii „Moldretail Grup” SRL, pe piețele relevante stabilite, respectând prevederile „Codului de bune practici privind relația dintre lanțurile de unități comerciale cu profil alimentar și furnizorii de produse”, asigurând condiții echitabile de concurență între furnizori, asumate prin formularul complet de notificare înregistrat cu nr. 3001 din 16.06.2021 de către partea notificatoare.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică de către Magna Metalforming GmbH (Austria) și LG Electronics Inc. (Coreea de Sud)***

Tranzacția propusă spre autorizare se referea la preluarea controlului în comun de către Magna Metalforming GmbH (Austria), o filială deținută indirect de Magna International Inc. (Canada) și LG Electronics Inc. (Coreea de Sud) asupra Societății în comun nou create (Coreea de Sud).

Părțile implicate în realizarea tranzacției propuse spre autorizare erau active pe piața vânzării componentelor auto (Magna Metalforming GmbH) și, respectiv, pe piața vânzării produselor electronice pe teritoriul Republicii Moldova (LG Electronics Inc.).

Ca urmare a examinării compatibilității operațiunii cu mediul concurențial, s-a constatat că, deși operațiunea propusă spre autorizare cade sub incidența Legii concurenței, aceasta nu ar fi avut ca efect distorsionarea mediului concurențial pe piețele relevante identificate.

Prin [Decizia nr. DCE-19 din 09.06.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea de concentrare economică notificată compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică dintre Mondelez Nederland Services BV, Olanda și Chipita Societate pe Acțiuni Industrială și Comercială, Grecia***

Concentrarea economică notificată se referea la intenția de preluare de către Mondelez Nederland Services BV (Olanda) a controlului unic asupra Chipita Societate pe Acțiuni Industrială și Comercială (Grecia).

După finalizarea tranzacției notificate, Mondelez Nederland Services BV va deține 100% din acțiunile Chipita Societate pe Acțiuni Industrială și Comercială, astfel cum a fost restructurată, care va deveni o filială direct deținută de către Mondelez Nederland Services BV, precum și o filială deținută indirect de către Mondelēz International, Inc. (SUA).

Realizarea tranzacției notificate genera o integrare orizontală pe piața comercializării cu ridicata a prăjiturilor moi pe întreg teritoriul Republicii Moldova, a comercializării cu ridicata a biscuiților dulci pe întreg teritoriul Republicii Moldova și a comercializării cu ridicata de gustări sărate (snacks) pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Analiza efectuată cu referire la compatibilitatea operațiunii notificate cu mediul concurențial prin prisma piețelor relevante identificate a demonstrat că, deși operațiunea de concentrare economică notificată cade sub incidența Legii concurenței, realizarea acesteia nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial.

Prin [Decizia nr. DCE-45 din 19.08.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea de concentrare economică notificată compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea de către „Alimer – Comerț” SRL a unor active în care anterior a activat întreprinderea „Fisavru” SRL***

Operațiunea de concentrare economică notificată se referea la preluarea de către „Alimer – Comerț” SRL a unor active în care până la preluare și-a desfășurat activitatea întreprinderea „Fisavru” SRL.

Piețele relevante prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial au fost: piața aprovizionării cu produse de consum curent preponderent alimentare pe întreg teritoriul Republicii Moldova și piața comercializării cu amănuntul a produselor de

consum curent preponderent alimentare prin magazinele cu suprafață medie pe întreg teritoriul municipiului Orhei.

Prin [Decizia nr. DCE-34 din 08.07.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată de către „Alimer – Comerț” SRL, ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea întreprinderii „DiNova” SRL de către întreprinderea „Moldretail Group” SRL***

Operațiunea de concentrare economică notificată urma a se realiza în conformitate cu art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței și se referea la preluarea controlului de către „Moldretail Group” SRL asupra întreprinderii „DiNova” SRL, prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare a 100 % din capitalul social al companiei.

Piețele relevante prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial au fost: piața comercializării cu ridicata a produselor lactate pe întreg teritoriul Republicii Moldova; piața comercializării cu ridicata a grăsimilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova; piața comercializării cu ridicata a băuturilor nealcoolice pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DCE-35 din 08.07.2021](#) s-a constatat că operațiunea nu ridică obstacole în calea concurenței efective pe piețele relevante stabilite și nu duce la crearea sau consolidarea unei poziții dominante și, prin urmare concentrarea economică a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial conform art. 23 alin. (4) din Legea concurenței.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică privind preluarea controlului de către compania „Iutecredit Europe” AS asupra BC „Energbank” SA***

Operațiunea de concentrare economică notificată urma a se realiza în conformitate cu art. 20 alin. (2) lit. b) din Legea concurenței, prin preluarea controlului de către „Iutecredit Europe” AS (Estonia) asupra BC „Energbank” SA.

După finalizarea tranzacției compania „Iutecredit Europe” AS va deveni acționar majoritar al BC „Energbank” SA.

Din punct de vedere a efectelor asupra concurenței piața relevantă, în cazul dat, a fost definită ca fiind piața acordării creditelor de consum pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale din Chișinău, Cahul, Comrat, Edineț, Orhei, Soroca și Bălți.

În cadrul evaluării compatibilității cu mediul concurențial a operațiunii examinate s-a constatat că, operațiunea de concentrare economică notificată nu va afecta mediul concurențial, în special, prin crearea și/sau consolidarea unei poziții dominante sau prin restrângerea, denaturarea, împiedicarea în orice alt mod a concurenței efective pe piață.

Prin [Decizia nr. DCE-40 din 04.08.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată de către „Iutecredit Europe” AS, ca fiind compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Notificarea operațiunii de concentrare economică ce se referă la intenția de preluare de către Partner in Pet Food Hungária Kft. a controlului unic asupra Societății pe Acțiuni Mispol***

Operațiunea de concentrare economică notificată urma a se realiza în conformitate cu art. 20 alin. (2) din Legea concurenței, prin preluarea controlului unic de către Partner in Pet Food Hungária Kft. asupra Societății pe acțiuni „Mispol”, ca urmare a achiziționării a 100% din acțiunile întreprinderii achiziționate.

Piețele relevante prin prisma cărora a fost evaluată compatibilitatea operațiunii de concentrare economică cu mediul concurențial au fost: piața comercializării cu ridicata a hranei umede pentru pisici pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața comercializării cu ridicata a hranei umede pentru câini pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața comercializării cu ridicata a hranei uscate pentru pisici pe întreg teritoriul Republicii Moldova, piața comercializării cu ridicata a hranei uscate pentru câini pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Urmare a analizei operațiunii prin prisma pieței relevante stabilite s-a constatat că, realizarea operațiunii propusă spre autorizare nu va avea ca efect distorsionarea mediului concurențial.

Prin [Decizia nr. DCE-65 din 18.11.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a declarat operațiunea notificată compatibilă cu mediul concurențial.

1.3. Analiza ex-ante a măsurilor de sprijin acordate de stat întreprinderilor

1.3.1. Sinteza rezultatelor înregistrate

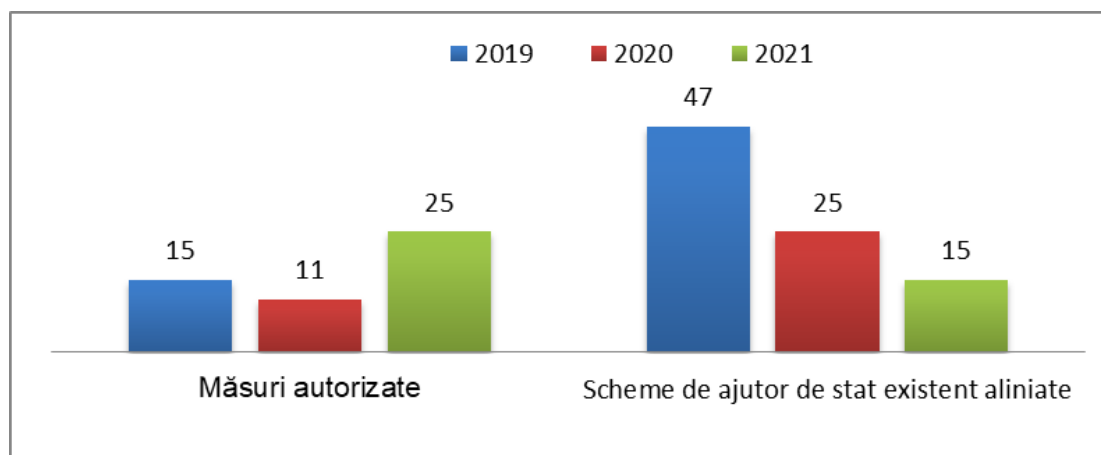
Consiliul Concurenței asigură aplicarea și respectarea de către autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat.

Politica în domeniul ajutorului de stat este o componentă importantă a politicii de concurență datorită efectelor intervenției statului asupra mediului economic. Monitorizarea permanentă a ajutoarelor de stat se efectuează cu scopul de a exclude denaturarea nejustificată a concurenței și pentru a direcționa mai bine măsurile de sprijin, contribuind astfel la dezvoltarea întregii economii.

Consiliul Concurenței își axează eforturile în vederea asigurării aplicării și respectării de către autoritățile publice și mediul privat a legislației în domeniul ajutorului de stat, ceea ce a contribuit esențial la consolidarea și sporirea rezultatelor obținute pe parcursul ultimilor ani, conform figurii de mai jos.

Figura 1

Indicatorii în domeniul ajutorului de stat pentru perioada anilor 2019- 2021

În anul 2021, de către Consiliul Concurenței au fost autorizate 25 de măsuri de sprijin notificate de către furnizorii ajutorului de stat.

În contextul situației pandemice provocate de răspândirea Covid-19, măsurile de sprijin oferite pentru situații excepționale sunt considerate compatibile cu mediul concurențial, în conformitate cu prevederile art. 4, lit. (b) din Legea cu privire la ajutorul de stat, fiind exceptate de la obligația de notificare către Consiliul Concurenței.

Este important de menționat că ajutorul autorizat în perioada de referință a fost destinat preponderent măsurilor de sprijin acordate pentru servicii de interes economic general (SIEG), ce reprezintă o activitate economică primordială pentru cetățeni, precum: alimentarea cu apă potabilă, evacuarea apelor uzate, colectarea deșeurilor menajere, transport public, precum și în funcție de sectoarele de activitate ale economiei naționale etc.

Măsurile de ajutor de stat autorizate au fost acordate sub formă de reduceri la preț la bunurile și serviciile furnizate, subvenții, subsidii, transmiterea gratuită a mijloacelor fixe, scutiri de taxă și plată pentru locațiune, garanții în condiții preferențiale, renunțare la venituri etc.

Implementarea SI automatizat „Registrul ajutoarelor de stat”

În vederea realizării angajamentului asumat prin art. 342 din Acordul de Asociere RM-UE și de necesitatea creșterii transparenței în operațiunile de acordare a ajutorului de stat a fost instituit SIA RAS.

În anul 2021, la fel ca și în anii precedenți, toți furnizorii au raportat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS. Totodată, în anul de referință a fost elaborat și implementat noul sistem on-line de raportare și notificare a ajutorului de stat.

De asemenea, de către Consiliul Concurenței a fost oferit acces la 160 de utilizatori de ajutor de stat, astfel încât în anul 2021, 1330 de utilizatori de ajutor de stat erau conectați la sistemul SIA RAS. Drept rezultat, furnizorii de ajutor de stat și de minimis au raportat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS,

acestea urmând a fi examinate de către Consiliul Concurenței, iar ulterior incluse în **Raportul privind ajutoarele de stat acordate în Republica Moldova.**

Evoluția implementării și utilizării SIA RAS este expusă în tabelul 1.

Tabelul 1

**Evoluția implementării și utilizării SIA RAS
pentru perioada anilor 2017 – 2021**

Nr.	Indicatori	2017	2018	2019	2020	2021
1	Numărul utilizatorilor de ajutor de stat ce au primit acces pentru utilizarea SIA RAS* ¹	252	143	180	140	160
2	Numărul utilizatorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS	809	875	1110	1245	1330
3	Ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au notificat ajutoare de stat	84%	92%	97%	100%	100%
4	Ponderea furnizorilor de ajutor de stat ce utilizează SIA RAS din totalul celor care au raportat ajutoare de stat	88%	100%	100%	100%	100%

Creșterea numărului de autorități publice care utilizează SIA RAS în activitatea de notificare și raportare a ajutorului de stat a fost menținută. Acest fapt a asigurat transparența în procesul de colectare și analiza a datelor privind ajutoarele de stat și de minimis acordate. Această tendință pozitivă se datorează și acțiunilor de promovare a culturii concurențiale în domeniul ajutorului de stat realizate prin organizarea consultațiilor și ședințelor on-line cu furnizorii

1.3.2. Notificarea și autorizarea ajutorului de stat

În anul 2021, datorită politicii proactive de promovare a culturii concurențiale în regiuni, toți furnizorii de ajutor de stat au notificat măsurile de sprijin prin intermediul SIA RAS.

În continuare este prezentată descrierea succintă a măsurilor de sprijin autorizate de către Plenul Consiliului Concurenței.

* **Notă:** Cifra indicată reprezintă nu doar utilizatorii noi, dar și cei care și-au schimbat parola, sau alte persoane care au primit acces în sistem.

➤ ***Notificarea parvenită de la Consiliul raional Cahul cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale***

Ajutorul de stat acordat SA „Apă-Canal” Cahul este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat pe perioada 2020 – 2050 constituie **26 875,08** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-07 din 15.03.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ ***Notificarea parvenită de la Administrația raionului Ceadâr-Lunga, care constă în transmiterea la balanța „APĂ-TERMO”SA a bunurilor materiale***

Ajutorul de stat acordat „APĂ-TERMO” SA este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** totală a ajutorului de stat autorizat a constituit **7 244,9** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-10 din 09.04.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Căietu, raionul Cantemir, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale***

Ajutorul de stat acordat ÎM „Căietu-Service” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2030, constituie **1998,27** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-27 din 25.06.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria satului Cășlița Prut, raionul Cahul, cu privire la transmiterea în gestiune economică a bunurilor materiale***

Ajutorul de stat acordat ÎM „Apă-Canal Cășlița-Prut” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat pentru anii 2021 – 2030 constituie **3197,31** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-28 din 25.06.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria comunei Antonești, raionul Cantemir privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Apă-Canal Cantemir” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 – 2025, constituie **2170,84** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-54 din 05.11.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria satului Albota de Sus, raionul Taraclia privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Izvorul Albotei” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura în mod nejustificat concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 – 2025, constituie **1266,09** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-55 din 05.11.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3

din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria satului Slobozia Mare, raionul Cahul privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Acva Slobozia Mare” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura în mod nejustificat concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2030, constituie de **3101,56** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-56 din 05.11.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria satului Badicul Moldovenesc, raionul Cahul privind transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a rețelelor de alimentare cu apă și a infrastructurii antrenate în aprovizionarea cu apă*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Badicul-Prim”, este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pe perioada 2021 – 2030, constituie **2822,38** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTS-57 din 05.11.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria municipiului Comrat privind transmiterea bunurilor materiale și acordarea subvențiilor/subsidiilor ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală”*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Gospodăria Locativ-Comunală” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de colectare, transportare și întreținere a terenului pentru depozitarea deșeurilor menajere și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general (servicii de colectare, transportare și întreținere a terenului pentru depozitarea deșeurilor menajere), ajutor destinat protecției mediului înconjurător. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada 2014 – 2020, a constituit **7035,31** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTG-62 din 18.11.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria comunei Ocolina, r-nul Soroca privind transmiterea la balanța ÎM „OCOLINA SERV” a unor bunuri materiale*

Consiliul Concurenței a examinat notificarea parvenită de la Primăria comunei Ocolina, r-nul Soroca, care constă în transmiterea la balanța ÎM „OCOLINA SERV” a bunurilor materiale. Ajutorul de stat acordat ÎM „OCOLINA SERV” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor mijloace fixe. **Valoarea** anuală a ajutorului de stat în comparație cu compensația maxim admisibilă, pentru anii 2021-2030, a constituit **1311,01** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. OTN-74 din 21.12.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria mun. Chișinău cu privire la acordarea măsurilor de sprijin ÎM „Regia Transport Electric” pentru prestarea serviciilor publice de transport rutier de călători*

Acordarea ajutorului de stat pentru servicii de transport public este necesară în vederea realizării obiectivului de interes public de a reduce congestia, de a micșora impactul asupra mediului înconjurător și de a crește mobilitatea persoanelor care nu au automobil.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, servicii de transport electric. **Forma de acordare** – subvenții, subsidii, transmiterea gratuită a mijloacelor fixe, scutiri de taxă și plată pentru locațiune, garanții în condiții preferențiale, renunțare la venituri. **Valoarea** totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada 2012 – 2021, a constituit **2 684 390** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-08 din 15.03.2021](#) s-a constatat că măsurile de sprijin acordate ÎM „Regia Transport Electric” pentru prestarea serviciilor publice de transport rutier de călători constituie ajutor de stat, în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, care este compatibil cu mediul concurențial normal.

➤ *Notificarea parvenită de la Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare cu privire la schema de ajutor de stat acordat pentru proiecte de inovare și transfer tehnologic*

Schema de ajutor de stat notificată constă în finanțarea din bugetul de stat a proiectelor de inovare și transfer tehnologic care corespund priorităților strategice stabilite în Programul național în domeniile cercetării și inovării pentru anii 2020-2023, aprobat de Guvernul Republicii Moldova.

Obiectivul – ajutor pentru cercetare, dezvoltare și inovare. **Forma de acordare** – alocații bugetare. **Bugetul anual** estimat, pentru perioada 2020-2023, a constituit **8 000** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-15 din 13.05.2021](#) s-a constatat că măsurile de sprijin notificate de către Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare sub forma unei scheme și acordate prin intermediul finanțării publice a proiectelor de inovare și transfer tehnologic a organizațiilor din domeniile cercetării și inovării care desfășoară activitate economică, precum și întreprinderilor partenere, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, fiind compatibil cu mediul concurențial normal.

➤ *Notificarea parvenită de la Serviciul Vamal cu privire la schema de ajutor de stat acordat în temeiul prevederilor art. 103 alin. (9⁶) lit. a), c), d) și art. 124 alin. (14) pct. 2 lit. a), b), c) al Codului fiscal; art. 28 lit. z) pct. 2 și pct. 11 subpct. 2 lit. a), b), c) din nota la Anexa nr. 2 al Legii cu privire la tariful vamal nr. 1380/1997*

Schemă de ajutor de minimis constă în acordarea unor facilități fiscale și vamale în temeiul prevederilor art. 103 alin. (96) lit. a), c), d) și art 124 alin. (14) pct. 2) lit. a), b), c) al Codului fiscal, art. 27 lit. z), pct. 2 și 11 sbp. 2 lit a), b), c), din Nota la Anexa nr. 2 al Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal.

Obiectivul – ajutor destinat protecției mediului înconjurător. **Forma de acordare** – scutiri de TVA fără drept de deducere, scutire de la plata accizelor și taxei vamale și pentru efectuarea procedurilor vamale. **Valoarea** totală a ajutorului de stat autorizat, pentru perioada 2015 – 2019, a constituit **14 200** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-73 din 21.12.2021](#)

s-a constatat că măsurile de sprijin notificate de către Serviciul Vamal constituie schemă de ajutor de minimis în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

➤ *Notificarea parvenită de la Serviciul Vamal cu privire la schema de ajutor de stat acordat în temeiul prevederilor art. 124 alin.(18) al Codului fiscal*

Schema de ajutor de stat acordat în temeiul prevederilor art. 124 alin. (18) al Codului fiscal ce constă în facilități la calcularea și achitarea accizelor de către subiecții impunerii cu privire la vehiculele de la pozițiile tarifare 870360, 870370000, precum și la autoturismele de la pozițiile tarifare 870340, 870350000.

Obiectivul – ajutor destinat protecției mediului înconjurător. **Forma de acordare** – scutiri la plata accizelor. **Valoarea** totală a ajutorului de stat autorizat pentru perioada 2017 – 2020 a constituit **90 680, 72** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-52 din 28.10.2021](#)

s-a constatat că măsurile de sprijin notificate de către Serviciul Vamal sub forma unei scheme ce presupune facilități la calcularea și achitarea accizelor de către subiecții impunerii în cauză, constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat, fiind compatibil cu mediul concurențial normal.

➤ *Notificarea parvenită de la Primăria satului Sănătăuca, r-nul Florești, cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Acua-Sen” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciului public de alimentare cu apă potabilă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a sistemului de aprovizionare cu apă din satul Sănătăuca. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat acordat pentru perioada anilor 2021-2030, constituie **4 473,2** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-16 din 13.05.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Consiliul municipal Chișinău cu privire la acordarea măsurilor de sprijin sub formă de garanție, renunțări la venituri din profit, subvenții și scutiri de la plata locațiunii mijloacelor fixe, proprietate a municipiului Chișinău*

Ajutorul de stat acordat ÎM Regia „Autosalubritate” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciilor de transportare și depozitare a deșeurilor menajere solide din municipiul Chișinău și din localitățile din suburbiile acestuia și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general (servicii de colectare, transportare, prelucrare, valorificare și depozitare a deșeurilor municipale solide), ajutor destinat protecției mediului înconjurător. **Forma de acordare** – acordare de garanții, renunțări la venituri din profit, subvenții și scutiri de la plata locațiunii mijloacelor fixe. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2018-2033, constituie **375 627,0** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-23 din 09.06.2021](#)

s-a constatat că măsurile de sprijin notificate constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria satului Cârnațeni, raionul Căușeni, cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri*

Ajutorul de stat acordat ÎM „Service Com Cârnațeni”, este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul acordării – ajutor acordat pentru dezvoltarea regională. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2020-2026, constituie **6 312,6** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-30 din 25.06.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ *Notificarea parvenită de la Ministerul Educației, Culturii și Cercetării cu privire la susținerea publicațiilor periodice destinate copiilor și adolescenților*

Măsura de sprijin notificată constă în acordarea de subvenții privind susținerea publicațiilor periodice destinate copiilor și adolescenților și a fost acordată de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării care este fondatorul publicațiilor periodice, de la bugetul de stat prin legea bugetară anuală.

Obiectivul acordării – ajutor acordat pentru cercetare, dezvoltare și inovare. **Forma de acordare** – subvenții privind susținerea publicațiilor periodice destinate copiilor și adolescenților. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat acordat pentru perioada anilor 2018-2020 constituie **7347,57** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-31 din 25.06.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării privind finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor și adolescenților, în baza prevederilor Legii nr. 243-XIII din 26.10.1994 Presei, Legii bugetului de stat, Hotărârii Parlamentului nr. 901 din 27.06.1996 pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor și Hotărârii Guvernului nr. 1128 din 17.09.2003 cu privire la fondarea revistei „Moldova”, constituie ajutor de stat și este compatibil cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria s. Floreni, r-nul Anenii-Noi, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Verdinoflor Prim”*

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri ÎM „Verdinoflor Prim” pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și a serviciului public de salubritate.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și de salubritate. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021-2025 constituie **915,96** mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-46 din 23.09.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Consiliul raional Florești, beneficiarul măsurii de sprijin fiind SA „Servicii comunale Florești”*

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică fără o contraprestație echivalentă a sistemului de alimentare cu apă potabilă.

Obiectivul – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2019-2030, constituie **7 652,78** mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-50 din 15.10.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ ***Notificarea parvenită de la Consiliul municipal Chișinău, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ÎM „Parcul Urban de Autobuze”***

Ajutorul de stat acordat ÎM “Parcul Urban de Autobuze” este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate și siguranță a serviciului public de transport de călători în municipiul Chișinău și în localitățile din suburbiile acestuia și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, servicii de transport public de călători în municipiul Chișinău și în localitățile din suburbiile acestuia. **Forma de acordare** – subvenții și alocații bugetare, exceptări de la plata taxelor și impozitelor, renunțări de la venituri din profit, precum și scutiri anuale de la plata pentru locațiunea mijloacelor fixe. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2016-2026, constituie **3 558,9** mii lei.

Conform [Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-51 din 15.10.2021](#) s-a constatat că măsurile de sprijin notificate, acordate ÎM „Parcul Urban de Autobuze” constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și sunt compatibile cu mediul concurențial normal.

➤ ***Notificarea parvenită de la Primăria comunei Dobrușa, raionul Șoldănești, beneficiarul măsurii de sprijin fiind SA „Servicii Comunale Florești”***

Măsura de sprijin constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri (apeduct, rețele de canalizare, stația de epurare a apelor reziduale etc.), pentru prestarea serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare pe teritoriul comunei Dobrușa, r-nul Șoldănești.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat, pentru perioada anilor 2021 – 2030, constituie **6128,4** mii lei.

Prin [Decizia Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASR-69 din 09.12.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ *Notificarea parvenită de la Primăria satului Șerpeni, raionul Anenii-Noi, beneficiarul măsurii de sprijin fiind ACA „Apă Șerpeni”*

Măsura de sprijin notificată constă în transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a apeductului din satul Șerpeni. Valoarea estimativă a ajutorului de stat acordat „Servicii Comunale Florești” SA pentru perioada 2021 - 2030 constituie cca. 6 128,4 mii lei.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a bunurilor materiale. **Valoarea** estimativă actualizată a ajutorului de stat acordat, pentru perioada anilor 2019-2029, constituie **11 148 150** lei.

Prin [Decizia Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASR-70 din 09.12.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ *Notificarea parvenită de la Primăria orașului Leova, cu privire la transmiterea în gestiune economică cu titlu gratuit a unor bunuri*

Ajutorul de stat acordat SA „Apă-Canal Leova”, este necesar în vederea operării în condiții normale de continuitate a serviciului public de alimentare cu apă și de canalizare și nu va denatura, în mod nejustificat, concurența.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și de canalizare. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune cu titlu gratuit a mijloacelor fixe necesare, în vederea prestării serviciului public de alimentare cu apă și canalizare. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2020-2023, constituie **12 053** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-44 din 19.08.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

- *Notificarea parvenită de la Primăria satului Mășcăuți raionul Criuleni privind acordarea măsurii de sprijin care constă în transmiterea gestiune de către Primăria satului Mășcăuți, raionul Criuleni către ÎM „Gospodaria Comunală Mășcăuți” a unor mijloace fixe*

Ajutorul de stat este necesar pentru a asigura colectarea și gestionarea a deșeurilor menajere, inclusiv salubritatea și întreținerea terenurilor pentru depozitarea acestora, precum și gestionarea serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare.

Obiectivul acordării – susținerea beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general, serviciul public de alimentare cu apă și de salubritate, ajutor destinat protecției mediului înconjurător. **Forma de acordare** – transmiterea în gestiune a unor bunuri mobile și imobile, în vederea asigurării prestării. **Valoarea** actualizată a ajutorului de stat, pentru anii 2021 -2025, constituie **1 176,6** mii lei.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-66 din 25.11.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

În context, rezumând cele relatate supra, menționăm că urmare a evaluării ajutoarelor de stat notificate, s-a asigurat **prevenirea distorsionării nejustificative a mediului concurențial** (în domeniile serviciilor comunale (apeduct, rețea de canalizare), serviciilor de colectare și transportare a deșeurilor, serviciilor publice de transport electric, eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă în sectorul public) și **direcționarea măsurilor de sprijin** în vederea corectării unor eșecuri a pieței în corespundere cu prevederile legislației în domeniul ajutorului de stat.

CAPITOLUL II: REPRIMAREA ACȚIUNILOR ANTICONCURENȚIALE

Activitatea Consiliului Concurenței vizează menținerea și dezvoltarea unui mediu concurențial loial - factor generator de creștere a eficienței economice, cu beneficii directe asupra consumatorilor. În acest scop, Consiliul Concurenței realizează investigarea, constatarea și sancționarea încălcărilor legislației concurențiale.

În anul 2021, în condițiile în care acesta a fost un an pandemic, iar începând cu luna august componenta organului decizional nu a fost deplină, Consiliul Concurenței și-a îndeplinit integral atribuțiile prevăzute de lege. Astfel, în perioada de raportare, Plenul Consiliului Concurenței s-a întrunit în 33 de ședințe și 27 de ședințe de audieri, în urma cărora au fost adoptate 23 de dispoziții de inițiere a investigațiilor privind presupusele semne ale încălcării legislației concurențiale, 74 de decizii ale Consiliului Concurenței.

Per total s-au aflat în investigație 80 de cazuri privind semnele încălcării legislației concurențiale, dintre care 19 cazuri au fost finalizate (10 investigații au fost finalizate cu constatarea încălcării), iar altele 23 au fost inițiate (dintre care 12 în baza plângerilor și altele 11 investigații au fost inițiate din oficiu).

2.1. Rezultatele activității de combatere a distorsionării concurenței

În prezenta secțiune sunt expuse rezultatele Consiliului Concurenței, inclusiv în formă grafică, pentru a arăta evoluția acestora comparativ cu anii precedenți.

Graficele de mai jos redau aceste cifre structurat pe tipuri de încălcări și, separat, în dinamică pentru ultimii 3 ani

Așadar, figura 2 este menită să arate volumul de lucru per total a direcțiilor de concurență din cadrul Consiliului Concurenței pentru anul 2021, după cum urmează.

Numărul de cazuri în anul 2021, pe tipuri de încălcări

În continuare este redată evoluția în dinamică a cazurilor aflate în investigare, inițiate și finalizate, pe tipuri de încălcări, pentru perioada anilor 2019-2021.

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri aflate în investigare în perioada anilor 2019-2021

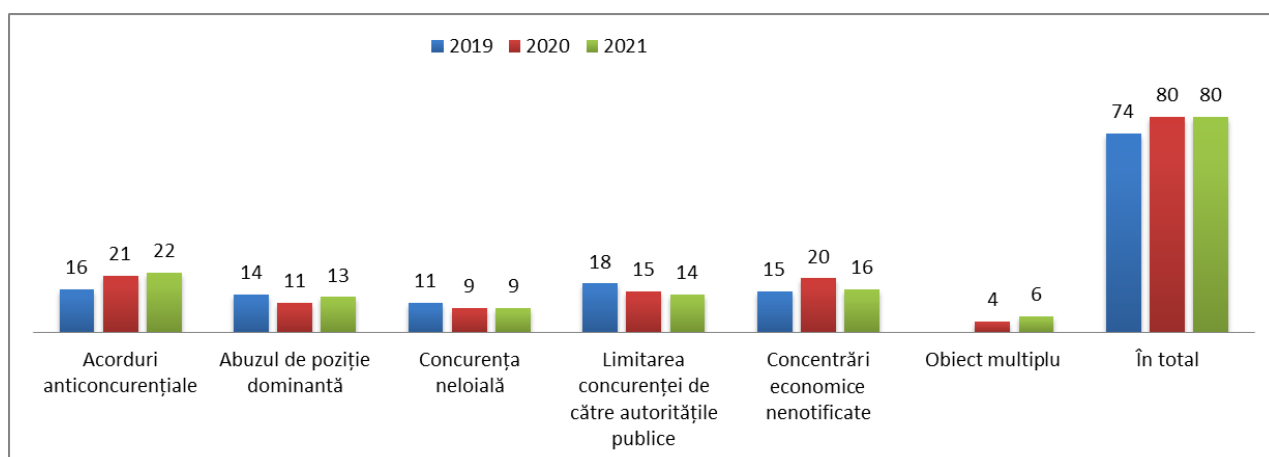

Figura 4

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri inițiate în perioada anilor 2019-2021

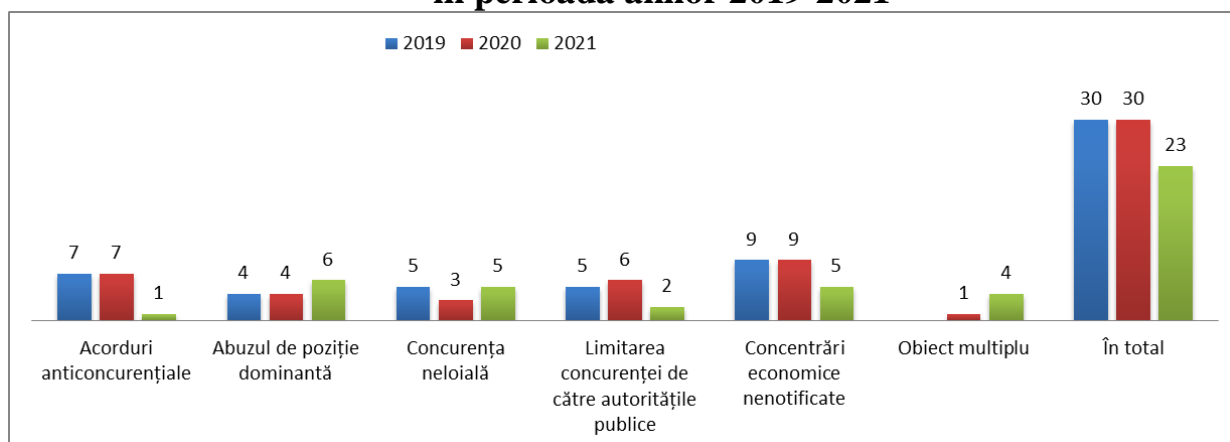
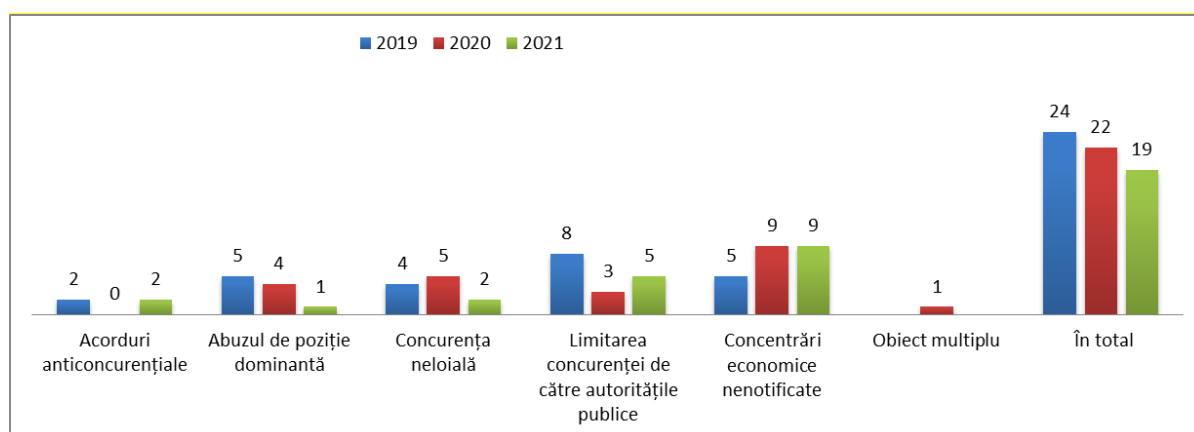

Figura 5

Evoluția în dinamică a numărului de cazuri finalizate în perioada anilor 2019-2021

Potrivit analizei în dinamică, în anul 2021, comparativ cu anul 2020, numărul total al cazurilor aflate în investigație a rămas același, iar numărul total al cazurilor inițiate și finalizate a scăzut.

Astfel, în perioada de raportare, au fost finalizate 19 investigații (dintre care 10 investigații cu constatarea încălcării), după cum urmează.

- 2 cazuri de acorduri anticoncurențiale;
- 1 caz de abuz de poziție dominantă;
- 2 investigații privind acțiuni de concurență neloială;
- 5 cazuri de acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice;
- 9 cazuri de concentrări economice nenotificate.

Drept urmare a finalizării cazurilor cu constatarea încălcării legislației concurențiale de către Plenul Consiliului Concurenței au fost adoptate decizii de aplicare a amenzilor și sancțiunilor în sumă de cca. **130 652, 6 mii de lei**.

Totodată, în baza Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului, luând în considerare cele mai bune practici internaționale și recomandările OECD pentru evaluarea impactului activității autorităților de concurență a fost calculat **coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorului**, pentru anul 2021, stabilit și în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu (CBTM), care a fost de **1:61**, ceea ce denotă impactul pozitiv pe care l-a avut activitatea autorității de concurență asupra consumatorului.

2.2. Investigarea practicilor anticoncurențiale

Potrivit Legii concurenței, prin practică anticoncurențială se înțelege orice acord anticoncurențial, decizie a asociației de întreprinderi, practică concertată, abuz de poziție dominantă, acțiune sau inacțiune a autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței. Mai jos sunt descrise succint cele mai importante cazuri finalizate în anul 2021 cu privire la practicile anticoncurențiale, în următoarea ordine: acorduri anticoncurențiale, abuz de poziție dominantă, acțiunile sau inacțiunile autorităților publice și instituțiilor administrației publice centrale sau locale de restrângere, împiedicare sau denaturare a concurenței.

2.2.1. Acorduri anticoncurențiale

Activitatea Consiliului Concurenței de prevenirea și contracararea acordurilor anticoncurențiale, în perioada de referință, a fost orientată spre depistarea și investigarea presupuselor acțiuni de încălcare a legislației concurențiale. Au fost intensificate acțiunile în vederea definitivării investigațiilor cu impact, totodată fiind desfășurate atât acțiuni de monitorizare a procedurilor de achiziții publice (inclusiv care pot afecta bugetul public național), precum și a sectoarelor economiei naționale care au efect direct asupra consumatorilor potențiali și finali.

În perioada menționată, au fost adoptate 3 decizii de către Plenul Consiliului Concurenței referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței, mai jos fiind expusă descrierea succintă a investigațiilor finalizate.

➤ ***Cazul referitor la încălcarea prevederilor art. 5 din Legea concurenței la comercializarea produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova (finalizat prin 2 decizii)***

Prin Dispoziția nr. 22 din 20.06.2019, în temeiul art. 41 alin. (1) lit. n) Plenul Consiliului Concurenței a inițiat investigația utilă privind cunoașterea pieței produselor chimice. Realizarea unei investigații utile în domeniul comercializării produselor chimice, în special a pieței comercializării produselor de uz fitosanitar și fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova, a permis Consiliului Concurenței să constate faptul că există anumiți indicatori care denotă o posibilă prezență a unor înțelegeri de cartel pe piețele examinate, după cum urmează.

• *Un număr redus de firme care concurează:*

Pe parcursul investigației utile Consiliul Concurenței a constatat că marii producători mondiali de produse de uz fitosanitar au în Republica Moldova un număr redus de distribuitori, și fiecare produs agrochimic (denumire comercială) este importat și plasat pe piața Republicii Moldova de obicei fie de către o singură întreprindere, fie de un număr redus de întreprinderi.

• *Bariere înalte de intrare:*

Piața comercializării produselor de uz fitosanitar în Republica Moldova este o piață matură, caracterizată printr-un grad înalt de stabilitate, în care jucătorii rămân relativ constanți de la un an la altul. Întrucât sectorul examinat prezintă riscuri pentru mediul înconjurător și pentru viața și sănătatea umană, sunt implementate un șir de reglementări și restricții cu privire la importul și plasarea pe piață a produselor agrochimice, inclusiv necesitatea omologării produselor, cerințe speciale cu privire la evidență, transport, depozitare ș.a. Toate acestea generează și anumite costuri economice importante pentru întreprinderi care,

cumulativ cu economiile de scară și de gamă ale concurenților actuali, rezultă în bariere economice și administrative înalte de intrare pentru concurenții potențiali.

- Produse omogene și fungibile, așa ca produsele chimice, vitamine, aditivi alimentari și alte produse cu componente standardizate:

După cum se face referire chiar în textul criteriului, produsele agrochimice sunt produse care pot fi înlocuite (sunt substituibile) cu altele similare, ale aceluiași producător dar importate de către alt distribuitor, sau produse care conțin aceeași substanță activă ale altui producător. Astfel, concurența prin preț între distribuitorii pe teritoriul Republicii Moldova a unui mare producător internațional nu le este convenabilă acestora, prin urmare piața se consideră propice producerii efectelor coordonate.

- Capacitate și stocuri în exces:

Având în vedere caracteristicile pieței examinate, și anume dependența absolută față de import și jucători pe piață maturi, care dețin o infrastructură de depozitare și de distribuție dezvoltată, considerăm că criteriul cu privire la disponibilitatea în exces a stocurilor este îndeplinit.

- Condiții de piață stabile, în care poate fi ușor identificate trișările de la înțelegerea de cartel:

Având în vedere că pe piața Republicii Moldova există mai mulți distribuitori care comercializează produse identice (denumire comercială, producător), iar prețurile practicate de către aceștia sunt suficient de transparente (fiind afișate pe pagina web sau obținute la cerere), se constată că, în cazul în care între întreprinderi ar exista înțelegeri anticoncurențiale, ar fi posibil de implementat un mecanism simplu și comod de monitorizare a conformării participanților la regulile stabilite prin cartel.

- Interacțiuni frecvente prin intermediul asociațiilor care oferă acoperire pentru întâlnirile secrete de cartel:

În cazul piețelor relevante investigate, au loc întâlniri (traininguri, seminare, instruirii) organizate pentru distribuitori și producători agricoli de către reprezentanțele în Republica Moldova a marilor producători internaționali de

produse de uz fitosanitar (BASF, Bayer, Syngenta, ADAMA ș.a.), care ar putea să faciliteze interacțiunile între distribuitorii acestor produse pe teritoriul Republicii Moldova, inclusiv și eventualele înțelegeri anticoncurențiale între aceștia cu privire la politica de preț.

- Transparența pieței, cum ar fi achizițiile publice, condiții în care este ușor de identificat în cazul în care unul dintre participanții la cartel trișează:

După cum s-a menționat anterior, datorită faptului că pe piață același tip de produs este comercializat de către mai mulți distribuitori, care plasează informațiile cu privire la prețuri pe site sau le oferă doritorilor la cerere, se constată un nivel sporit de transparență și neconformarea la politica de preț stabilită în cadrul unei posibile înțelegeri anticoncurențiale ar fi dificilă.

- Costuri aproximativ identice:

Având în vedere că toți distribuitorii pe teritoriul Republicii Moldova al aceluiași producător au o structură similară a costurilor, și anume costuri estimativ egale de achiziție, transport, depozitare, taxe vamale ș.a., precum și faptul că, în mare parte, aceste costuri nu pot fi micșorate în mod esențial de către întreprinderi, se constată că distribuitorii nu sunt avantajați din acest punct de vedere unul față de altul, prin urmare ar fi nevoiți să cedeze din marja lor de rentabilitate în cazul în care și-ar dori să între într-o concurență acerbă prin preț cu ceilalți distribuitori.

Totodată, potrivit *Metodologiei ICN*, informațiile care pot să ajute autoritatea de concurență să determine dacă există sau nu semne că pe o piață sunt înțelegeri anticoncurențiale sunt, în primul rând, price-listurile. În urma examinării informațiilor cu privire la prețuri acumulate, Consiliul Concurenței a constatat prețuri identice la 2-6 din întreprinderile examinate în cazul a 214 produse (denumiri comerciale).

Astfel, prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 22 din 16.07.2020 a fost inițiată investigația cu privire la semnele încălcării art. 5 din Legea concurenței de către întreprinderile ce activează pe piața comercializării produselor de uz fitosanitar și a fertilizanților pe teritoriul Republicii Moldova.

În cadrul investigației au fost identificate probe directe (inclusiv corespondență electronică) de coordonare a prețurilor de listă și a unor condiții de tranzacționare pentru produsele de uz fitosanitar, precum și stabilit comportamentul întreprinderilor îndreptat la fixarea directă a prețurilor pentru clienți (persoane fizice și juridice sau utilizatori profesioniști). Unele din întreprinderile implicate chiar au încălcat propriile reguli de stabilire a prețurilor de comercializare și au adoptat un comportament coordonat prestabilit de înțelegerea anticoncurențială.

Totodată, a fost stabilit că prețurile la produsele similare vândute pe teritoriul țărilor limitrofe sunt cel puțin cu 20% mai mici, circumstanțe care condiționează inclusiv existența contrabandei cu produse de uz fitosanitar.

Este de menționat faptul că, în contextul investigației, Consiliul Concurenței a efectuat 7 inspecții inopinate. La moment, dosarul se află în curs de examinare în instanța de judecată.

Plenul Consiliului Concurenței prin [Decizia nr. DA-22/20-09 din 26.03.2021](#) a constatat participarea în acorduri orizontale de tip cartel dur, manifestat prin practica concertată continuă îndreptată la stabilirea/fixarea directă și indirectă a prețurilor de vânzare și a altor condiții de tranzacționare la comercializarea către terți a produselor de uz fitosanitar și fertilizanților de marca Bayer și Belchim pe teritoriul Republicii Moldova, în perioada 2015-2020 și a aplicat amenzi întreprinderilor CÎ „Agrostoc”, „Diazchim” SRL, „Bioprotect” SRL și „Fertilitatea-Chișinău” SA cumulativ de cca. **91 mil. lei.**

Conform Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului, valoarea calculată a indicatorului este de aproximativ **1 090 mil. lei.**

Ulterior, prin [Decizia nr. DA-22/20-64 din 18.11.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat participarea în acorduri orizontale de tip cartel dur, manifestat prin practica concertată continuă îndreptată la stabilirea/fixarea directă și indirectă a prețurilor de vânzare și a altor condiții de tranzacționare la

comercializarea către terți a produselor de uz fitosanitar și fertilizanților de marca Adama, BASF, Corteva/DuPont, FMC, NuFarm și Syngenta, pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 2015-2020, și a aplicat amenzi întreprinderilor „Elitagrotehnologie” SRL, „Licorent-Agro” SRL, „Protecția Plantelor” SRL, „Agrimatco-Service” SRL și „CVA-Virocargo” CP cumulativ de cca. **38,6 mil. lei.**

Conform Metodologiei de calcul a impactului activității Consiliului Concurenței asupra bunăstării consumatorului, valoarea calculată a indicatorului este de aproximativ **474 mil lei.**

2.2.2. Abuz de poziție dominantă

Cu referire la abuzul de poziție dominantă, în perioada de raportare, Consiliul Concurenței a examinat 6 plângeri privind presupusele acțiuni anticoncurențiale (examinare preliminară), dintre care în cazul a 4 plângeri a fost dispusă inițierea investigației, iar 2 plângeri au fost respinse (una a fost retrasă, în mod tacit, iar cealaltă prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD – 37 din 08.07.2021).

De asemenea, Consiliul Concurenței a inițiat din oficiu 2 investigații referitor la semnele încălcării art. 11 din Legea concurenței. Așadar, în anul 2021 au fost inițiate 6 investigații privind posibile încălcări ale art. 11 din Legea concurenței (dintre care 4 au fost declanșate la plângere și 2 – din oficiu) în mai multe domenii ale economiei naționale: serviciul public de canalizare, servicii de verificare a devizelor de cheltuieli în construcții, servicii de autogară, servicii de comercializare a pachetelor turistice cu destinația Egipt etc. În anul 2021 a fost finalizată 1 investigație privind semnele unui abuz de poziție dominantă.

- ***Cazul referitor la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (1) și alin. (2) lit. f) din Legea concurenței de către ÎM „Verdinoflor Prim” (servicii de canalizare)***

La data de 02.09.2020, Plenul Consiliului Concurenței, în baza plângerii parvenite de la „Floreni” SRL, precum și în baza informațiilor acumulate în

perioada examinării preliminare, a dispus prin Dispoziția nr. 24 inițierea investigației referitor la semnele încălcării prevederilor art. 11 alin. (1) și alin. (2) lit. f) din Legea concurenței de către ÎM „Verdinoflor Prim”.

Obiectul supus investigației îl constituie acțiunea ÎM „Verdinoflor Prim” cu privire la refuzul neîntemeiat de a încheia contractul privind prestarea serviciului public de canalizare cu „Floreni” SRL.

Astfel, în cadrul investigației s-a constatat că ÎM „Verdinoflor Prim”, deține poziție dominantă pe piața prestării serviciului public de canalizare a apelor uzate în s. Floreni.

Totodată, s-a constatat că refuzul întreprinderii ÎM „Verdinoflor Prim” în perioada 06.03.2020 – 16.09.2020, de a încheia contractul de prestare a serviciului public de canalizare a apelor uzate cu întreprinderea „Floreni” SRL este unul întemeiat, deoarece consumatorul noncasnic nu a îndeplinit condițiile prevăzute de prevederile legale referitor la obligația de a dispune de contor pentru evidența volumului de ape uzate deversate în sistemul public de canalizare.

În acest sens, Plenul Consiliului Concurenței prin [Decizia nr. APD-24/20-38 din 04.08.2021](#) a dispus încetarea investigației, în legătură cu lipsa temeiurilor rezonabile pentru a suspecta încălcarea prevederilor art. 11 alin. (1) și (2) lit. f) din Legea concurenței de către ÎM „Verdinoflor Prim”, care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni.

În altă ordine de idei, se menționează faptul că pe parcursul anului 2021, Consiliul Concurenței a monitorizat respectarea angajamentelor asumate prin **Decizia nr. APD-7/17-58 din 05.07.2018** de către „JLC” SA și „Incomlac” SA. În vederea monitorizării angajamentelor asumate, prin Decizia nr. APD-7/17-58 din 05.07.2018, de către „JLC” SA și „Incomlac” SA a fost elaborat Raportul cu privire la monitorizarea angajamentelor asumate, în cadrul căruia nu au fost constatate temeiuri pentru aplicarea sancțiunilor. Iar, perioada de monitorizare a angajamentelor asumate de „JLC” SA și „Incomlac” SA, prevăzută la pct. 3 din

dispozitivul Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-7/17-58 din 05.07.2018, se consideră finalizată.

Totodată, în perioada de referință a fost monitorizată executarea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020. Urmare a monitorizării a fost elaborat *Raportul privind aplicarea întreprinderii „Avia Invest” SRL, penalității cu titlu cominatoriu pentru neexecutarea pct.5 din Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. APD-37/15-44 din 17.09.2020.*

2.2.3. Acțiunile sau inacțiunile autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței

Cu referire la acțiunile sau inacțiunile autorităților publice, care sunt îndreptate spre restrângerea concurenței, pe parcursul perioadei de raportare, Consiliul Concurenței a examinat 5 plângeri privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice și instituțiilor administrației publice centrale sau locale, urmare a cărora au fost inițiate 2 investigații, altele 2 investigații au fost inițiate din oficiu.

În anul 2021 au fost finalizate 5 investigații privind presupusele acțiuni anticoncurențiale ale autorităților publice, cel mai relevant fiind :

➤ ***Cazul referitor la încălcarea principiilor concurențiale la eliberarea unui lot de grâu din rezerva de stat în primul semestru 2021***

În cadrul investigației s-a constatat restrângerea concurenței de către Agenția Rezerve Materiale în perioada 07.2020 – 04.2021, prin: descalificarea neîntemeiată a întreprinderilor participante la concursul din iulie 2020; aplicarea selectivă și neargumentată a unor proceduri diferite de desemnare a beneficiarilor către care urma a fi eliberat grâul alimentar; favorizarea prin preț a „Ancom Agro” SRL, respectiv acordarea de privilegii pentru activitatea pe piața comercializării grâului.

De asemenea, Agenția Rezerve Materiale nu a reacționat prompt la problemele provocate de seceta anului precedent, fapt confirmat, inclusiv prin oferirea răspunsurilor tardive către solicitanți, aceasta în condițiile în care, scopul creării rezervelor de stat este asigurarea funcționării stabile a economiei naționale și apărării

țării în situațiile de urgență/excepționale, în cazul apariției unor fenomene sociale sau economice, [...] și contribuiri la stabilitate în sectoarele economiei naționale în cazul apariției unor disfuncționalități.

Faptele anticoncurențiale admise de Agenția Rezerve Materiale au cauzat lipsa grâului pe piață la prețuri rezonabile (în semestru I al anului 2021), respectiv unii producători – solicitanți a grâului din rezervele de stat, în consecință, au majorat prețul de comercializare a produselor de panificație.

Astfel, prin [Decizia nr. DA-11/21-43 din 04.08.2021](#), Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 12 alin. (1) lit. a) și b) din Legea concurenței de către Agenția Rezerve Materiale, manifestat prin limitarea drepturilor întreprinderilor de procurare, stabilirea de condiții discriminatorii și acordarea de privilegii neprevăzute de lege pentru activitatea „Ancom Agro” SRL, precum și a recomandat modificarea cadrului normativ primar, secundar și/ sau departamental, în partea ce ține de modalitatea de eliberare a bunurilor din rezervele de stat și/sau de mobilizare, în vederea respectării principiilor concurenței.

2.3. Investigarea cazurilor de concentrări economice nenotificate

Pe parcursul anului 2021 au fost inițiate din oficiu 5 investigații cu referire la semnele încălcării art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, prin concentrările economice realizate dintre:

1. SC „Safmadora-Grup” SRL, SC „Expalsa-Imp” SRL, „Agrofin Management” SRL, „Floreni-Com” SRL, „Floreni” SRL, „Fitfoods” SRL, „Servalim” SRL și „Agro Production Group” SRL (Dispoziția PCC nr. 06 din 04.02.2021). Piața vizată: piața creșterii păsărilor.
2. „Servprodland” SRL și „Forestcom” SA (Dispoziția PCC nr. 17 din 27.05.2021). Piața vizată: piața comercializării materialelor de construcții.
3. SC „Alimer-Comer” SRL, „Aviselect” SRL și „Augur-Perla” SRL (Dispoziția PCC nr. 18 din 27.05.2021). Piața vizată: piața comercializării cu ridicata și cu amănuntul a cărnii.

4. „Rufi-Expres” SRL și „Simbcomp-Grup” SRL (Dispoziția PCC nr. 25 din 25.06.2021). Piața vizată: piața prelucrării deșeurilor și resturilor reciclabile din metale feroase și piața comercializării materialelor de construcție.
5. „Magistrala Nord” SRL și „Calcar” SA (Dispoziția PCC nr. 37 din 02.12.2021). Piața vizată: piața extracției și vânzării pietrei sparte de calcar.

Totodată, Consiliul Concurenței a finalizat investigarea a 9 cazuri inițiate cu referire la semnele încălcării art. 20 și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței din cele 16 avute în examinare pe parcursul anului raportat. 2 cazuri au fost finalizate prin Decizii de încetare a investigațiilor inițiate, deoarece pe parcursul desfășurării acestora nu au fost descoperite probe suficiente privind încălcarea prevederilor legii care ar justifica aplicarea de măsuri corective sau sancțiuni. Pe celelalte 7 cazuri au fost adoptate decizii privind constatarea încălcării legislației concurențiale în materia concentrărilor economice. Suma amenzilor aplicate a constituit **1 052,6 mii lei**. Valoarea amenzilor achitate reprezintă **652,9 mii lei**.

În continuare sunt prezentate pe scurt cazurile finalizate cu stabilirea încălcării legale.

➤ *Nenotificarea operațiunii de concentrare economică cu referire la preluarea controlului de către „Nelimot-Com” SRL asupra unor active materiale și nemateriale utilizate anterior de către „Procarton Grup” SRL*

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a constat în preluarea controlului de către „Nelimot-Com” SRL asupra activității unui magazin de materiale de construcții deținut anterior în folosință de întreprinderea „Procarton Grup” SRL.

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial prin prisma pieței relevante definite, și anume: piața comercializării materialelor de construcție prin intermediul magazinelor specializate pe teritoriul mun. Chișinău.

La fel, este de menționat că începând cu anul 2020, în circumstanțele evoluției situației determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2 și restricțiile

impuse în acest sens, analizând paginile web oficiale ale agenților economici care desfășoară activitatea de comercializare a materialelor de construcție s-a observat tendința acestora de orientare spre segmentul comercializării online a mărfurilor, cu posibilitate de livrare.

Astfel, reieșind din contextul pandemic, analiza efectuată în cadrul investigației în cauză a cuprins și datele aferente comerțului electronic, și ca urmare s-a constatat faptul că, operațiunea de concentrare economică nenotificată nu are ca efect crearea sau consolidarea unei poziții dominante care ar putea să conducă la restrângerea, înlăturarea sau denaturarea concurenței pe piața relevantă analizată.

În cadrul investigației „Nelimot-Com” SRL a recunoscut încălcarea și a depus Formularul complet privind notificarea unei concentrări economice.

Prin [Decizia Plenumului Consilului Concurenței nr. DCE – 31/20 – 24 din 25.06.2021](#) s-a constatat încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin (1) din Legea concurenței de către întreprinderea „Nelimot-Com” SRL, care se referă la preluarea activelor materiale și nemateriale utilizate anterior de către „Procarton Grup” SRL, aplicând întreprinderii „Nelimot-Com” SRL o amendă în mărime de 83,8 mii lei. În context, realizarea operațiunea de concentrare economică nenotificată de către „Nelimot-Com” SRL a fost declarată compatibilă cu mediul concurențial.

➤ ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre „Acvilin-Grup” SRL și „Terra Grup & Co” SRL***

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a constat în preluarea controlului de către „Acvilin-Grup” SRL asupra întreprinderii „Terra Grup & Co” SA. Operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial prin prisma piețelor relevante identificate, și anume: piața comercializării cu ridicata a țigaretelor din categoria de preț „Mediu” și preț „Premium” pe întreg teritoriul

Republicii Moldova și piața prestarea serviciilor de întreținere și curățare a clădirilor pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Ca urmare a analizei s-a constatat faptul că, operațiunea nenotificată nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piețele relevante stabilite și nu duce la crearea sau consolidarea unei poziții dominante.

În cadrul investigației întreprinderea „Acvilin – Grup” SRL a recunoscut încălcarea și a depus Formularul complet privind notificarea unei concentrări economice.

Prin [Decizia nr. DCE-37/20-02 din 12.01.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, prin realizarea concentrării economice dintre „Acvilin – Grup” SRL și „Terra Grup & Co” SRL, aplicând întreprinderii „Acvilin-Grup” SRL o amendă în mărime de 162,4 mii lei.

➤ ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre „Povladar” SRL și „Auto-Internațional” SRL***

Operațiunea de concentrare economică a avut loc prin preluarea activelor care anterior au fost deținute de către întreprinderea „Auto-Internațional” SRL.

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial prin prisma pieței relevante identificate, și anume: piața comercializării materialelor de construcție pe întreg teritoriul mun. Bălți.

În urma analizei s-a constatat că, operațiunea de concentrare economică nu distorsionează mediului concurențial normal, în special, prin crearea sau consolidarea unei poziții dominante pe piața relevantă analizată.

Prin [Decizia nr. DCE-36/20-14 din 13.05.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, prin realizarea concentrării economice dintre „Povladar” SRL și „Auto – Internațional” SRL, aplicând întreprinderii „Povladar” SRL o amendă în mărime de 86,2 mii lei.

➤ ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre „Gările Auto Moderne” SRL și SC „Gara Nord” SA***

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a constat în preluarea controlului de către „Gările Auto Moderne” SRL asupra 85% din acțiunile „Gara Nord” SA. Operațiunea de preluare a controlului de către „Gările Auto Moderne” SRL asupra SC „Gara Nord” SA a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial prin prisma pieței relevante identificate, și anume: piața activității de autogară în limita teritoriilor autogărilor întreprinderii „Gările Auto Moderne” SRL și a Gării de Nord pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Prin [Decizia nr. DCE-12/19-33 din 08.07.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, prin realizarea concentrării economice dintre „Gările Auto Moderne” SRL și SC „Gara Nord” SA, aplicând întreprinderii „Gările Auto Moderne” SRL o amendă în mărime de 233,9 mii lei.

➤ ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată dintre FPC „Exfactor – Grup” SRL și „Radu Promo” SRL***

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a constat în preluarea controlului de către FPC „Exfactor – Grup” SRL asupra 60% din capitalul social al întreprinderii „Radu Promo” SRL.

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial prin prisma piețelor relevante identificate, și anume: piața comercializării bunurilor imobile pe teritoriul mun. Chișinău și piața comercializării aparatelor de iluminat și articolelor de uz casnic pe teritoriul mun. Chișinău.

Ca urmare a analizei s-a constatat faptul că, operațiunea nenotificată nu ridică obstacole semnificative în calea concurenței efective pe piețele relevante stabilite și nu duce la crearea sau consolidarea unei poziții dominante.

În cadrul investigației FPC „Exfactor – Grup” SRL” a recunoscut încălcarea și a depus Formularul complet privind notificarea unei concentrări economice.

Prin [Decizia nr. DCE-35/20-32 din 08.07.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței, prin realizarea concentrării economice dintre FPC „Exfactor – Grup” SRL și „Radu Promo” SRL, aplicând întreprinderii FPC „Exfactor – Grup” SRL o amendă în mărime de 354 mii lei.

➤ ***Nenotificarea preluării controlului asupra activelor materiale și nemateriale ale „Fundirse” SRL și „Varoversa” SRL***

Concentrarea economică nenotificată a constat în preluarea controlului asupra activelor materiale și nemateriale ale „Fundirse” SRL și „Varoversa” SRL de către Grupul de întreprinderi controlat de dl Meraji Nicolai.

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial.

Astfel, ca urmare a analizei s-a constatat faptul că operațiunea nenotificată nu are ca efect distorsionarea mediului concurențial pe piața formării și comercializării pachetelor turistice pentru destinația Turcia către consumatorii finali pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Prin [Decizia nr. DCE-03/17-06 din 15.03.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a stabilit încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin (1) din Legea concurenței, de către Grupul de întreprinderi controlat de dl Meraji Nicolai, prin nenotificarea preluării controlului asupra activelor materiale și nemateriale ale „Fundirse” SRL și „Varoversa” SRL, aplicând întreprinderilor „System Capital Management” SRL, „YMK Advisors” SRL și „YMK-IT Management” SRL, o amendă în mărime de 86,5 mii lei.

➤ ***Nenotificarea operațiunii de concentrare economică realizată prin preluarea controlului de către întreprinderea „Magistrala-Nord” SRL asupra întreprinderii „Calcar” SA***

Concentrarea economică nenotificată a constat în preluarea controlului de

către întreprinderea „Magistrala-Nord” SRL asupra întreprinderii „Calcar” SA și s-a realizat cu încălcarea prevederilor art. 20 alin. (1) și art. 22 alin. (1) din Legea concurenței.

Operațiunea de concentrare economică nenotificată a fost supusă evaluării în vederea stabilirii compatibilității acesteia cu mediul concurențial. Ca urmare a analizei, s-a constatat faptul că operațiunea nenotificată nu are ca efect distorsionarea mediului concurențial pe piața comercializării pietrei sparte de calcar pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Prin [Decizia nr. DCE-37/21-75 din 21.12.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a autorizat operațiunea de concentrare economică și a aplicat întreprinderii „Magistrala-Nord” SRL o amendă în mărime de 45,6 mii lei.

2.4. Investigații ce vizează acțiunile de concurență neloială

Cu referire la examinarea și investigarea, pe parcursul anului 2021, a cazurilor de concurență neloială, a cazurilor de publicitate ilicită sub aspectul respectării intereselor agenților economici și monitorizarea publicității produse, furnizate și/sau difuzate de către agenții economici cu diferite domenii de activitate de către Consiliul Concurenței, inclusiv de către oficiile teritoriale, se menționează că au fost:

- examinate preliminar 17 plângeri cu referire la presupuse acțiuni de concurență neloială;
- finalizată investigarea a 2 cazuri de concurență neloială.

Astfel, au fost efectuate incursiuni pe următoarele piețe: producerea și comercializarea băuturilor alcoolice, prestarea serviciilor de telecomunicații, producerea și comercializării sucurilor, prestarea serviciilor de creditare nebanară etc. În continuare sunt descrise cazurile de concurență neloială finalizate în perioada de referință, manifestate prin crearea confuziei în rândurile consumatorilor, precum și acțiunilor de discreditare a concurenților, fapte interzise prin prisma legislației în domeniul concurenței.

➤ ***Cazul „Casa Media Corp” SRL vs „TV-Comunicații Grup” SRL (Piața relevantă: piața comercializării spațiului publicitar al posturilor de televiziune pe teritoriul Republicii Moldova)***

În februarie 2018, în adresa Consiliului Concurenței a parvenit plângerea depusă de către întreprinderea „Casa Media Corp” SRL privind presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL. Potrivit celor invocate în plângere, presupusele acțiuni de concurență neloială realizate de întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL s-au manifestat prin discreditarea concurentului său, fiind răspândite afirmații false despre activitatea „Casa Media Corp” SRL, în raport cu beneficiarii de publicitate și agențiile de publicitate, acțiuni care au avut ca scop denigrarea imaginii și deturnarea clienților concurentului, fapte care indică la semnele încălcării art. 15 și art.18 al Legii concurenței.

Prin [Decizia nr. CN-12/18-11 din 16.04.2021](#) Plenul Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 15 lit. b) al Legii concurenței de către întreprinderea „TV-Comunicații Grup” SRL manifestată prin discreditarea concurentului, adică defăimarea sau punerea în pericol a reputației sau credibilității „Casa Media Corp” SRL prin răspândirea de către „TV-Comunicații Grup” SRL a unor afirmații false despre activitatea concurentului, afirmații ce dăunează activității acestuia. În același context, în legătură cu expirarea termenului de prescripție pentru aplicarea sancțiunii pecuniare, în conformitate cu prevederile art. 81 - 82 din Legea concurenței, nu au fost aplicate sancțiuni.

➤ ***Cazul Centrul de Creație „Tocono” SRL vs Instituția Privată de Învățământ Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Protalent”***

În cadrul investigației au fost examinate acțiunile de concurență neloială realizate de către întreprinderea Centrul de Creație „Tocono” SRL și Instituția Privată de Învățământ Liceul de Creativitate și Inventică „Prometeu-Protalent”, manifestate prin acțiuni de discreditare a concurentului, instigare la rezilierea contractului cu concurentul, deturnarea clientelei concurentului. Investigația a fost încetată în legătură cu retragerea plângerii de către întreprinderea „Centrul

Experimental Prometeu”.

De asemenea, pe parcursul anului 2021, Consiliul Concurenței a monitorizat, în mod eficient, publicitatea produsă, difuzată și/sau furnizată de către agenții economici din diferite domenii de activitate, fiind întocmite 43 de procese-verbale de cercetare la fața locului. Numărul constatărilor publicității neadecvate a scăzut în comparație cu anii precedenți din cauza modificărilor survenite în legislația cu privire la publicitate, prin care au fost delimitate competențele Consiliului Concurenței în domeniul publicității numai la cazurile în care se distorsionează concurența. Astfel, conform art. 28 din Legea nr. 1227/2012 cu privire la publicitate, Consiliul Concurenței exercită controlul de stat asupra implementării legislației cu privire la publicitate doar sub aspectul respectării drepturilor agenților economici.

2.5. Alinierea schemelor de ajutor de stat existente

Alinierea schemelor de ajutor de stat existente reprezintă o armonizare a măsurilor de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat cu prevederile legislației în domeniu.

Schemele de ajutor de stat existente reprezintă măsurile de sprijin implementate până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat, prin urmare, acestea nu au fost notificate la Consiliul Concurenței și nu au fost examinate prin prisma legislației în domeniul ajutorului de stat.

În conformitate cu prevederile art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, unul din angajamentele asumate de Republica Moldova este alinierea schemelor de ajutoare de stat instituite înainte de 16.08.2013 la acquis-ul UE în materie de ajutor de stat, în termen de 8 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere. Excepție constituie schemele de ajutoare de stat instituite în temeiul Legii nr. 440/2001 cu privire la zonele economice libere pentru care perioada a fost prelungită până la 10 ani de la data intrării în vigoare a Acordului de Asociere.

O contribuție semnificativă în vederea implementării acțiunilor în materie de ajutor de stat a constat în alinierea a 15 scheme de ajutor de stat existent. În

conformitate cu angajamentele asumate în Acordul de Asociere RM-UE, la 31.12.2021 erau alinate 142 de scheme (82%), din totalul de 173 de scheme de ajutor de stat existent până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la ajutorul de stat.

În anul 2021 au fost examinate mai multe măsuri de sprijin, care sunt descrise succint în cele ce urmează.

- ***Măsurile de sprijin acordate sub formă de scutiri de taxă vamală și TVA aplicate producției de carte și publicațiile periodice (cu excepția celor cu caracter publicitar și erotic), serviciilor de editare a producției de carte și a publicațiilor periodice, precum și a materialelor didactice pentru instituțiile preșcolare, de învățământ și curative***

Măsurile de sprijin sunt acordate în conformitate cu art. 103 alin. (1) pct.20) din Codul fiscal și art. 28 lit. j) al Legii cu privire la tariful vamal*. Ca urmare a examinării, s-a constatat faptul că facilitatea fiscală și vamală examinată nu favorizează producția de carte și publicații periodice în raport cu alte bunuri oferite pe piață de către întreprinderi aflate într-o situație de fapt similară, având în vedere obiectivul intrinsec al sistemului de referință. Prin urmare, măsurile de sprijin examinate nu sunt selective.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-18 din 27.05.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin acordată sub formă de aplicarea cotei reduse TVA, în mărime de 8%, pentru medicamentele de la pozițiile tarifare 3001-3004, atât indicate în Nomenclatorul de stat de medicamente, cât și autorizate de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale; alcoolul etilic nedenaturat de la pozițiile tarifare 220710000 și 220890910, destinat producerii farmaceutice și utilizării în medicină, în limita volumului contingentului anual stabilit de Guvern, importate și/sau livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și medicamentele preparate în farmacii conform prescripțiilor magistrale, cu conținut de ingrediente (substanțe medicamentoase) autorizate.***

Măsura de sprijin nominalizată este acordată în baza art. 96, lit. b), liniuța a doua din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii date de sprijin, s-a constatat

faptul că beneficiarii efectivi ai acestei facilități fiscale sunt consumatorii - persoane fizice care nu desfășoară activitate economică. Ca urmare, beneficiarii măsurii de sprijin în cauză nu sunt beneficiari în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-49 din 30.09.2021](#) s-a constatat că această măsură de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- *Măsura de sprijin privind aplicarea cotei reduse la TVA la gazele naturale și gazele lichefiate de la poziția tarifară 2711, atât la cele importate, cât și la cele livrate pe teritoriul Republicii Moldova, precum și la serviciile de transport și distribuție a gazelor naturale*

Măsura de sprijin analizată a fost acordată în baza prevederilor art. 96, lit. b), liniuța a patra din Codul fiscal. În cadrul examinării măsurii de sprijin, s-a constatat faptul că această măsură de sprijin nu favorizează unele întreprinderi în raport cu altele aflate într-o situație de fapt similară și, prin urmare, nu este selectivă.

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASER-67 din 25.11.2021](#) s-a constatat că aceste măsuri de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul Legii cu privire la ajutorul de stat.

- *Măsura de sprijin care se referă la scutirea de impozit pe venit a organizațiilor sindicale și patronale acordate în baza art. 53³ al Codului fiscal*

Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASO-12 din 16.04.2021](#) s-a constatat că măsura de sprijin constituie ajutor de stat pentru beneficiarii care practică activități economice. Ministerul Finanțelor, în termenii stabiliți de art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, va alinia la acquis-ul Uniunii Europene schema de ajutor de stat prevăzută de art. 53³ al Codului fiscal.

- *Măsura de sprijin care se referă la scutirea de impozit pe venit a organizațiilor necomerciale acordate în baza art. 52 al Codului fiscal*

Prin [Decizia Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASO-47 din 30.09.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin acordată în baza prevederilor art. 52 al Codului fiscal, constituie ajutor de stat în cazul organizațiilor necomerciale care practică activități economice.

Ministerul Finanțelor, în termenii stabiliți de art. 341 din Acordul de Asociere RM-UE, va alinia la acquis-ul Uniunii Europene schema de ajutor de stat prevăzută de art. 52 al Codului fiscal.

- *Măsura de sprijin referitor la scutirea de TVA fără drept de deducere a serviciilor acordate organizațiilor din sfera științei și inovării acreditate de Consiliul Național pentru Acreditare*

Prin [Decizia Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASO-63 din 18.11.2021](#)

s-a decis că măsurile de sprijin acordate în temeiul art. 103 alin.(1) pct. 27) al Codului fiscal constituie ajutor de stat compatibil în cazul organizațiilor din domeniile cercetării și inovării acreditate de Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare (actualmente - Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare), care practică activități economice și sunt înregistrate ca contribuabili a TVA.

- *Măsura de sprijin referitor la scutirea de TVA la livrarea și acordarea serviciilor poștale, inclusiv distribuirea pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor*

Măsura de sprijin acordată în baza art. 103 alin. (1) pct. 13) din Codul fiscal al Republicii Moldova potrivit căreia se scutesc de TVA, fără drept de deducere, serviciile poștale, inclusiv distribuirea pensiilor, subvențiilor, indemnizațiilor nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

Prin [Decizia Plenumului Consiliului Concurenței nr. ASS-13 din 16.04.2021](#)

s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de ajutor de stat existentă referitor la scutirea de TVA, fără drept de deducere, a serviciilor medicale, cu excepția celor cosmetice***

Măsura de sprijin prevede scutirea de TVA, fără drept de deducere, la livrarea serviciilor medicale, cu excepția celor cosmetice, iar obiectivul de bază constă în fortificarea sănătății populației, atingerea unor standarde de viață adecvate și crearea condițiilor optime pentru realizarea maximă a potențialului de sănătate a fiecărei persoane pe parcursul întregii vieți.

Prin [**Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-48 din 30.09.2021**](#)

s-a constatat că măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de ajutor de stat existentă referitor la scutirea de TVA fără drept de deducere a mărfurilor, serviciilor instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform codului educației***

Prin [**Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASS-71 din 09.12.2021**](#)

s-a constatat că măsura de sprijin acordată în baza art. 103 alin. (1) pct. 5) din Codul fiscal nr. 1163 din 24.04.1997, prin care se scutesc de TVA, fără drept de deducere, mărfurile, serviciile instituțiilor de învățământ publice și private, legate de desfășurarea nemijlocită a procesului de învățământ conform Codului educației, nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 din Legea cu privire la ajutorul de stat.

- ***Măsura de sprijin privind acordarea de subvenții pentru finanțarea publicațiilor periodice destinate copiilor de vârstă școlară și preșcolară***

Măsura de sprijin este fundamentată pe prevederile stabilite în Legile anuale ale bugetului de stat (2012-2019); Legea presei nr. 243/1994; Hotărârea Parlamentului nr. 901/1996 pentru aprobarea Regulamentului privind finanțarea redacțiilor ziarelor și revistelor; Hotărârea Guvernului nr. 1128/2003 cu privire la fondarea revistei „Moldova” etc.

Prin [**Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-31 din 25.06.2021**](#)

s-a constatat că măsura de sprijin notificată constituie ajutor de stat și este compatibilă cu mediul concurențial normal.

➤ *Măsurile de sprijin referitor la scutirile de TVA aplicate la importul de autoturisme și alte autovehicule*

Măsurile de sprijin sunt acordate în temeiul art. 103 alin. (1) pct. 24 din Codul fiscal. Prin [Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. ASR-61 din 11.11.2021](#) s-a constatat că facilitatea fiscală enunțată reprezintă o derogare de la sistemul de referință, este justificată de natura sau economia generală a sistemului de referință, fiind astfel neselectivă. Astfel, măsura de sprijin nu constituie ajutor de stat în sensul art. 3 al Legii cu privire la ajutorul de stat.

Totodată, prin Nota nr. ASO-07/45 din 18.03.2021 s-a constatat că schema de ajutor de stat acordat în cadrul parteneriatului public-privat pentru serviciile de radiologie și diagnosticare imagistică din cadrul Instituției medico-sanitare publice Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga” constituie schemă de ajutor de stat și se exclude din lista schemelor de ajutor de stat ce urmează a fi aliniate.

2.6. Rezultatele activității în instanța de judecată

Pe parcursul anului 2021, pe rolul instanțelor de judecată s-au aflat în examinare 91 de cauze, dintre care 60% le-au reprezentat acțiunile în contencios administrativ și au vizat dispozițiile, deciziile Plenului Consiliului Concurenței, ordinele de inspecție și alte acte administrative ale Consiliului Concurenței.

În perioada de raportare, în scopul reprezentării intereselor Consiliului Concurenței în instanța de judecată, reprezentanții acestuia au participat la **139 de ședințe în judecată**.

În rezultatul examinării de către instanțele de judecată a cauzelor Consiliului Concurenței, în anul 2021, **au fost finalizate 19 cauze**. Dintre acestea, în ordine de contencios – administrativ, unde Consiliul Concurenței a avut calitatea procesuală de pârât, au fost finalizate 11 cauze, iar în ordine civilă, unde Consiliul Concurenței a avut calitatea procesuală de pârât sau reclamant au fost finalizate 3 cauze, hotărârile/deciziile fiind favorabile Consiliului Concurenței. În 5 cauze finalizate Consiliul Concurenței a avut calitatea de intervenient accesoriu/parte terță.

Concomitent, este necesar de menționat că **procentul hotărârilor/deciziilor irevocabile, favorabile Consiliului Concurenței a fost de 100%.**

În partea ce ține de soluționarea de către instanța de judecată a cauzelor contravenționale constatate prin procese-verbale contravenționale întocmite de personalul abilitat cu funcții de control din cadrul Consiliului Concurenței, pe parcursul anului 2021, instanța de judecată a susținut propunerea agentului constator de aplicare a sancțiunii în 6 cauze, iar în 2 cauze procesul contravențional a fost încetat, ceea ce denotă un procent al câștigurilor în mărime de **75%.**

Prezentăm în continuare cele mai relevante cauze în ceea ce privește practica instanțelor judecătorești în soluționarea cazurilor de concurență.

➤ ***Cauza „Valenagro Com” SRL contra Consiliului Concurenței***

Consiliul Concurenței a identificat operațiunea de concentrare economică din data de 28.06.2016 realizată de către „Valenagro Com” SRL, care a achiziționat 100% din capitalul social al „Degusto” SRL prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare a părții sociale din 28.06.2016. Operațiunea dată cade sub incidența art. 22 alin. (1) din Legea concurenței și în condițiile acestei dispoziții legale, „Valenagro Com” SRL avea obligația legală de a nu implementa concentrarea economică anterior obținerii autorizării emise de către Plenul Consiliului Concurenței.

Prin Decizia nr. DCE-19/17 din 25.04.2019 „Valenagro Com” SRL a fost recunoscută vinovată de încălcarea normelor materiale ale legislației concurențiale, prin faptul nenotificării concentrării economice prevăzute la art. 22 alin. (1) din Legea concurenței și i-a fost aplicată o amendă în sumă de 221 058,08 lei. Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, prin Hotărârea din 30.06.2020 a respins, ca fiind neîntemeiată, acțiunea depusă de „Valenagro Com” SRL. Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Chișinău, prin Decizia din 11.11.2020 a menținut Hotărârea din 30.06.2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, iar prin Încheierea nr. 3ra-296/21 din 23.06.2021 Curtea Supremă de Justiție a

declarat inadmisibil recursul depus de „Valenagro Com” SRL, menținând legalitatea și temeinicia Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DCE – 19/17 din 25.04.2019.

➤ ***Cauza „BTS PRO” SRL contra Consiliului Concurenței***

Pentru refuzul de a se supune inspecției desfășurate de Consiliul Concurenței, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat încălcarea normelor de procedură ale Legii concurenței de către „BTS PRO” SRL și s-a aplicat o amendă de 1 072, 1 mii lei.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului Concurenței, „BTS PRO” SRL a solicitat anularea dispoziției de inițiere a investigației, ordinului cu privire la efectuarea inspecției și a Deciziei Consiliului Concurenței nr. APD-51 din 16.10.2017, precum și repararea prejudiciului moral în mărime de 100 mii lei.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță și instanța de apel a ajuns la concluzia admiterii parțiale a acțiunii, anulând Decizia Plenului Consiliului Concurenței, pe motiv că Decizia Plenului Consiliului Concurenței ar deține un viciu deosebit de grav întrucât la efectuarea inspecției a participat o persoană neîmpuțernicită pentru o perioadă scurtă de timp, în rest pretențiile reclamantei au fost respinse ca fiind neîntemeiate, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Curtea Supremă de Justiție a considerat că instanțele inferioare, judecând cauza, au cercetat superficial starea de fapt a speței, iar drept consecință au interpretat și aplicat în mod eronat legea, circumstanțe ce au dus la aprecierea eronată a raporturilor juridico-publice litigioase și emiterea unor soluții greșite și neîntemeiate.

Astfel, Curtea Supremă de Justiție în motivarea deciziei sale nr. 3ra-151/21 din 17.03.2021 a constatat că, împiedicarea activității legitime a Consiliului Concurenței prin obstrucționarea inspecțiilor reprezintă o încălcare gravă a normelor procedurale prevăzute de Legea concurenței. Acordarea formală a accesului în încăperi a angajaților Consiliului Concurenței nu este suficientă,

întreprinderile au obligația pozitivă de a se supune inspecției conform cerințelor reprezentanților delegați ai Consiliului Concurenței, cum ar fi: să pună la dispoziție informațiile aflate în raport cu obiectul și scopul investigației într-o formă care ar permite ridicarea acestora, să asigure accesul la informațiile aflate pe suport electronic, să introducă parole de acces a mijloacelor electronice.

➤ ***Cauza „Capilati” SRL, „Litarcom” SRL contra Consiliului Concurenței***

Plenului Consiliului Concurenței a constatat încălcarea prevederilor art. 5 alin. (3) lit. d) din Legea concurenței de către „Litracom” SRL, „Capillati” SRL și „Ecosem Grup” SRL, prin participarea cu oferte trucate în cadrul procedurii de achiziție privind achiziționarea lucrărilor de aprovizionare cu apă și canalizare a satul Cobani, r-nul Glodeni, aplicarea „Litarcom” SRL a amenzii în mărime de 790,1 mii de lei, reprezentând 4% din cifra totală de afaceri realizată în anul 2017 și pentru „Capillati” SRL o amendă în mărime de 438,6 mii de lei, reprezentând 4% din cifra totală de afaceri realizată în anul 2017, Primăria satului Cobani, autoritatea contractantă care a organizat și a desfășurat procedura de achiziție nr.1350/14 din 30.07.2014 urmând să inițieze procedura de înscriere în lista de interdicție a operatorilor economici „Litracom” SRL și „Capillati” SRL, participanți la respectiva procedură ca întreprinderi dependente.

„Capillati” SRL și „Litarcom” SRL au înaintat o acțiune în contencios administrativ împotriva Consiliului Concurenței, intervenient accesoriu „Ecosem Grup” SRL cu privire la contestarea actului administrativ.

Instanța de fond, instanța de apel, precum și Curtea Supremă de Justiție prin încheierea nr. 3ra-295/21 din 07.04.2021 a respins ca neîntemeiate acțiunile reclamantilor și a constatat legalitatea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-39/17-53 din 05.07.2018, ca fiind emisă cu respectarea legii, a competenței și procedurii.

Astfel, instanțele de judecată au concluzionat că s-a stabilit cu certitudine întrunirea elementelor probatorii a existenței unui acord anticoncurențial prin participarea cu oferte trucate ale „Litarcom” SRL, „Ecosem Grup” SRL și

„Capillati” SRL la procedura de achiziție publică organizată de Primăria satului Cobani r-nul Glodeni, nr. 1350/14 din 30.07.2014 prin schimbul de informații strategice referitoare la participarea nemijlocită a întreprinderilor în cadrul procedurii de achiziții și prețurile oferite în cadrul acesteia. Consiliul Concurenței a stabilit corect tipul acordului anticoncurențial orizontal (cartel dur) reținut în conduita reclamantilor, care nu beneficiază de excepțiile prevăzute la art. 6 din Legea concurenței.

➤ ***Cauza „Tehnocomplex” SRL contra Consiliului Concurenței***

Pentru refuzul de a se supune inspecției desfășurate de Consiliul Concurenței, prin decizia Plenului Consiliului Concurenței, s-a constatat încălcarea normelor de procedură ale Legii concurenței de către „Tehnocomplex” SRL, s-a aplicat o amendă de 54,2 mii lei și penalități cu titlu cominatoriu în cuantum de 499,6 mii lei pentru neacordarea accesului la informație în raport cu scopul și obiectul investigației inițiate prin Dispoziția nr. 11 din 15.03.2018, în perioada de timp 28.03.2018-24.01.2019. Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului Concurenței, „Tehnocomplex” SRL a solicitat anularea actelor administrative prin care s-a constatat încălcarea normelor de procedură ale Legii concurenței, s-a aplicat o amendă și s-a stabilit suma definitivă a penalităților cu titlu cominatoriu.

Examinând cauza dedusă judecării, instanța de fond a constatat netemeinicia acțiunii reclamantei și a dispus respingerea acesteia, întrucât conform probelor prezentate s-au confirmat circumstanțele expuse în procesul-verbal privind efectuarea inspecției. Imaginile cercetate în ședința de judecată confirmă nu doar faptul că angajații Consiliului Concurenței nu au avut acces în sediul „Tehnocomplex” SRL, dar și că persoana care se afla în interior le refuza accesul. Maniera în care a acționat reprezentantul „Tehnocomplex” SRL, la momentul efectuării controlului, s-a observat intenția clară de a îngreuna accesul inspectorilor în biroului companiei „Tehnocomplex” SRL, iar autoritatea publică pârâtă a probat și faptul că persoana în cauză este angajată a „Tehnocomplex” SRL.

Având în vedere că reclamanta a depus cerere de apel cu depășirea termenului legal de depunere a acestuia, instanța de apel a declarat inadmisibil apelul depus de „Tehnocomplex” SRL, soluție susținută și de Curtea Supremă de Justiție prin Decizia nr. 3r-147/21 din 19.05.2021, respectiv, fiind menținută Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA – 16 din 26.03.2018, prin care s-a constatat încălcarea normelor procedurale prin refuzul de a se supune inspecției și s-a aplicat o amendă de 54,2 mii lei și Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-11 din 07.03.2019, prin care s-a stabilit suma definitivă a penalităților cu titlu cominatoriu pentru neacordarea accesului la efectuarea inspecției.

➤ ***Cauza „Cuptorul Fermecat” SRL contra Consiliului Concurenței***

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CN - 52 din 20.10.2017 a fost decis de a înceta investigația cazului inițiat prin Dispoziția Plenului Consiliului Concurenței nr. 17 din 28.09.2016 în privința „Augur-Perla” SA, deoarece pe parcursul desfășurării acesteia nu au fost identificate probe suficiente privind încălcarea prevederilor art. 19 alin. (1) lit. b) din Legea concurenței, care ar justifica aplicarea sancțiunilor.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului Concurenței, „Cuptorul Fermecat” SRL a solicitat anularea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-52 din 20.10.2017.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia de a respinge ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că decizia Plenului Consiliului Concurenței este legală și întemeiată. Totodată, a fost reținut considerentul potrivit căruia culorile sunt de utilitate publică, astfel încât nimeni nu se poate prevala de monopolul asupra unei culori sau invoca exclusivitatea folosirii ei. Accesul la folosirea culorilor nu poate fi obstrucționat (în contextul în care reclamantul a invocat crearea confuziei pe piața comercializării produselor

din drojdie prin copierea și plasarea pe piață a produselor concurentului său în ambalaj de culoare galbenă, ca și cel utilizat de „Cuptorul Fermecat” SRL).

Fiind contestată cu recurs decizia instanței de apel a fost menținută de Curtea Supremă de Justiție prin Încheierea nr. 3ra-317/21 din 10.03.2021, declarând recursul depus de „Cuptorul Fermecat” SRL ca fiind inadmisibil.

➤ ***Cauza „Savtels” SRL contra Consiliului Concurenței***

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. DA-66 din 27.12.2017, s-a decis constatarea încălcării prevederilor art. 5 alin. (1) din Legea concurenței de către „Termoresurse” SRL, „Savtels” SRL, „Viconstrucția” SA și „Ivlevi” SRL, prin încheierea unui acord anticoncurențial, care are ca obiect denaturarea și împiedicarea concurenței, prin participarea cu oferte trucate la licitația nr. DCRMP/W-7/SH-16/B.2.1/1_1 din 29.03.2013, organizată și desfășurată de către Instituția Publică „EMP Management Durabil POP”.

Totodată, prin respectiva decizie Plenul Consiliului Concurenței a aplicat întreprinderii „Savtels” SRL o amendă în mărime de 709,4 mii lei, reprezentând 1,5% din cifra totală de afaceri realizată în anul 2016.

În cadrul investigației derulate asupra cazului respectiv de încălcare a Legii concurenței, „Savtels” SRL a recunoscut, total și în mod expres, săvârșirea faptei anticoncurențiale încriminate, fapt pentru care acesta, în temeiul art. 73 alin. (6) din Legea concurenței, a beneficiat de o reducere a nivelului de bază al amenzii determinat conform art. 72 al Legii concurenței, în mărime de 25% din nivelul de bază determinat al amenzii.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului Concurenței, „Savtels” SRL a solicitat anularea deciziei Consiliului Concurenței în partea ce viza cuantumul sancțiunii în mărime de 709,4 mii lei .

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, instanța de fond prin Hotărârea din 20.07.2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de reprezentantul „Savtels” SRL împotriva Consiliului Concurenței.

Prin Încheierea nr. 3ra-347/21 din 15.04.2021 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de „Savtels” SRL a fost declarat inadmisibil, menținându-se astfel decizia Plenului Consiliului Concurenței și cuantumul amenzii aplicate „Savtels” SRL .

➤ ***Cauza „Buelo” SRL contra Consiliului Concurenței***

Prin Decizia Plenului Consiliului Concurenței nr. CN - 56 din 02.11.2017, s-a constatat încălcarea art. 19 alin. (1) lit. a) și lit. b) din Legea concurenței de către „Buelo” SRL, manifestată prin copierea ilegală parțială a ambalajului produsului bastonașe din porumb „CRISTINUȚA” și „CRISTINEL” pentru produsele „SĂNDUȚA” și „SĂNDEL” și plasarea acestora pe piață, fiind întrunite semnele constitutive ale acțiunilor de concurență neloială – confuzia.

Înaintând acțiunea în judecată împotriva Consiliului Concurenței, „Buelo” SRL a solicitat anularea Deciziei Plenului Consiliului Concurenței nr. CN-56 din 02.11.2017.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia de a admite cererea de chemare în judecată, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Pentru a decide astfel, instanțele ierarhic inferioare au reținut că la momentul plasării pe piață a bastonașelor de porumb „Sănduța” și „Săndel”, și anume la 28.08.2016 de către întreprinderea „Buelo” SRL, desenul/modelul industrial al bastonașelor „Cristinuța” și „Cristinel” nu era protejat. Totodată, instanțele inferioare nu au dat o apreciere corespunzătoare „Sondajului național – testare mărci de bastonașe” prezentat de către „Sevex - Prim” SRL, conform căruia s-a stabilit cu certitudine existența posibilității ca publicul larg să fie indus în eroare prin acțiunea de copierea ilegală parțială a ambalajului produsului bastonașe din porumb „Cristinuța”, „Cristinel” pentru produsele „Sănduța”, „Săndel” și plasarea acestora pe piață. Mai mult ca atât, instanța de fond și instanța de apel au reținut spre examinare acțiunea înaintată de SRL „Buelo” ca fiind depusă în interiorul termenului de prescripție, deși Consiliul Concurenței, în repetate rânduri,

a invocat inadmisibilitatea acțiunii, ca fiind depusă cu omiterea termenului de contestare.

Fiind contestată cu recurs decizia instanței de apel și hotărârea instanței de fond, prin Decizia Colegiului Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție nr. 3ra-1149/21 din 22.12.2021, a fost admis recursul înaintat de Consiliul Concurenței și s-a declarat inadmisibilă acțiunea înaintată de „Buelo” SRL împotriva Consiliului Concurenței, menținându-se astfel decizia Plenului Consiliului Concurenței.

CAPITOLUL III: PROMOVAREA ȘI STIMULAREA CONCURENȚEI

Asigurarea mediului concurențial loial poate fi realizată prin implicarea, nu doar a Consiliului Concurenței, dar și a întregii societăți. Promovarea culturii concurențiale are ca scop creșterea nivelului de informare asupra beneficiilor concurenței și responsabilizare a societății asupra necesității și importanței respectării legislației concurențiale.

În scopul exercitării acestei sarcini, Consiliul Concurenței asigură interacțiunea cu diferite entități pentru informarea asupra cadrului legal-normativ în domeniu, procedurilor de activitate a Consiliului Concurenței, politicii de stat în domeniul concurenței, ajutorului de stat și publicității. În acest sens, pe parcursul anului 2021 au fost organizate peste 100 de evenimente (video conferințe, ședințe, webinare, ședințe consultative etc.) cu participarea reprezentanților APC și APL, ai mediului de afaceri, ai mass-media, ai instituțiilor de politici publice, studenți etc. De asemenea, în cadrul prezentului capitol, este descrisă activitatea Consiliului Concurenței manifestată în cadrul cooperării externe atât pe dimensiune bilaterală, dar și în cadrul structurilor internaționale.

3.1. Activitatea de evaluare a mediului concurențial

Evaluarea permanentă a mediului concurențial atât prin efectuarea investigațiilor utile pentru cunoașterea pieței în diferite sectoare ale economiei, cât și prin calculul indicatorilor de evaluare a reglementării pieței produselor (în continuare – *indicatori RPP*), la fel ca și în anii precedenți, a fost una din prioritățile autorității de concurență pentru anul 2021.

Investigațiile utile de cunoaștere a piețelor

Scopul realizării investigațiilor utile constă în identificarea barierelor legale și a altor impedimente care produc efecte negative asupra mediului concurențial.

Obiectivele investigațiilor utile de cunoaștere a pieței sunt cunoașterea structurii și funcționării piețelor relevante vizate, precum și identificarea

barierelor concurențiale pe anumite piețe cu propunerea unor soluții în vederea depășirii acestor bariere (modificarea legislației, inițierea unor investigații, activități de promovare a culturii concurențiale etc.).

Așadar, în anul 2021 Consiliul Concurenței a continuat realizarea următoarelor investigații utile de cunoaștere a pieței:

1. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței dispozitivelor medicale
2. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării autovehiculelor, pieselor de schimb și a serviciilor conexe
3. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței procesării și comercializării peștelui, crustaceelor, moluștelor și produselor de pește
4. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase
5. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor de transport și activităților conexe
6. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței produselor chimice
7. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora
8. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței publicității
9. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării medicamentelor
10. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova
11. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței serviciilor bancare (servicii de creditare, de atragere a depozitelor, de deservire a conturilor curente etc.)
12. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței cu privire la importul, producerea și comercializarea cărnii și produselor de carne
13. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței cu privire la comercializarea produselor social importante
14. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora (SIEG)

15. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării mașinilor agricole, echipamentelor și serviciilor conexe
16. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței în domeniul construcțiilor
17. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței activității de cercetare și dezvoltare
18. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței producerii și comercializării energiei electrice
19. Investigația utilă pentru cunoașterea pieței procesării produselor agro-alimentare

La sfârșitul anului 2021, cea mai mare parte din investigațiile utile se aflau la etapa sistematizării informației extinse recepționate de la întreprinderi și a elaborării rapoartelor intermediare, iar rapoartele ce vizează unele investigații utile au fost prezentate și discutate în cadrul ședințelor Plenului Consiliului Concurenței.

Din rezultate obținute în anul 2021, în procesul de realizare a investigațiilor utile evidențiem următoarele:

- ***Investigația utilă pentru cunoașterea pieței activității de cercetare și dezvoltare***

Pe parcursul anului 2021 au fost realizate acțiuni de acumulare a informațiilor privind situația pe piața activităților de cercetare și dezvoltare pentru perioada 2018 - 2020. Raportul cu privire la investigația utilă pentru cunoașterea pieței activităților de cercetare și dezvoltare în anii 2018 - 2020 a fost prezentat în ședința Plenului Consiliului Concurenței. Ca urmare, s-a decis de a fi prelungită investigația pentru acumularea în continuare a probelor și informațiilor ce ar permite formularea concluziilor veridice privind eventualele constrângeri/bariere ce ar duce la restricționarea concurenței pe piața activităților de cercetare și dezvoltare.

- ***Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării cu ridicata și amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova***

Ca rezultat a efectuării investigației în cauză a fost accentuată necesitatea înlăturării barierelor anticoncurențiale în ceea ce privește intrarea pe piața

comercializării cu ridicata și cu amănuntul a principalelor produse petroliere și a gazului lichefiat în Republica Moldova, în scopul de a stimula și îmbunătăți climatul concurențial pe piața dată.

În același timp, în cadrul investigației utile pe piața vizată, au fost acumulate informații ce au servit drept bază pentru inițierea prin Dispoziția nr. 3 din 19.01.2021 a unei investigații cu privire la semnele încălcării art. 5 și art. 11 din Legea concurenței de către cele mai mari 6 întreprinderi de comercializare cu amănuntul a produselor petroliere la stabilirea prețurilor.

- ***Investigația utilă pentru cunoașterea pieței comercializării medicamentelor***

În contextul monitorizării continue a situației în domeniul farmaceutic și examinării și evaluării continue a stării concurenței în sectorul farmaceutic din Moldova, prevenirea și detectarea posibilelor practici anticoncurențiale, precum și contribuirea la înlăturarea curențelor existente, pe parcursul anului 2021 s-au examinat protocoalele clinice naționale în vederea identificării medicamentelor prescrise pentru tratamentul COVID-19 și plasării acestor preparate pe piață – importatorii, formarea prețurilor etc., în scopul depistării anumitor practici anticoncurențiale, după caz.

La etapa actuală a investigației utile, având în vedere prevederile art. 15 din Regulamentul 1001/2017 al Parlamentului European și al Consiliului din 14.06.2017 privind marca UE și art. 15 din Directiva UE 2015/2436, au fost elaborate propuneri de modificare a legislației în domeniul proprietății intelectuale și anume art. 13 din Legea nr. 38 din 29.02.2008 privind protecția mărcilor, precum și art. 22 din Legea nr. 161 din 12.07.2007 privind protecția modelelor și desenelor industriale. Investigația utilă privind identificarea entităților investite cu drepturi exclusive și monitorizarea activității acestora.

Raportul final privind investigația utilă referitor la întreprinderile investite cu drepturi exclusive, a fost definitivat în perioada de raportare, iar constatările sunt parte a raportului privind evaluarea a implementării Programului național din domeniul concurenței și ajutorului de stat pentru anii 2017-2020.

- ***Investigația utilă pentru cunoașterea pieței construcțiilor***

Inițierea investigației utile privind cunoașterea pieței construcțiilor este argumentată de necesitatea exercitării atribuției privind examinarea mediului concurențial pe piețele studiate în cadrul Consiliului Interstatal pentru Politica Antimonopol, Republica Moldova fiind parte a Consiliului ca urmare a ratificării Acordului cu privire la promovarea unei politici antimonopol, prin Legea nr. 431 din 27.07.2001. Pe parcursul anului 2021 a fost elaborat un Plan de acțiuni privind evaluarea barierelor anticoncurențiale din sectorul construcțiilor. Astfel, în rezultatul acțiunilor întreprinse a fost elaborat raportul preliminar de investigație conform Planului de acțiuni privind evaluarea barierelor anticoncurențiale din sectorul construcțiilor.

- ***Investigația utilă de cunoaștere a pieței achiziția, depozitarea și transportarea grâului și a semințelor de floarea-soarelui, și comercializarea uleiului de floarea-soarelui***

În vederea realizării investigației menționate cercetările s-au actualizat și completat prin informațiile solicitate de la 96 producători agricoli și de la 69 de depozitari de cereale.

- ***Investigația utilă de cunoaștere a pieței privind prestarea serviciilor de transport și activitățile conexe***

Pe parcursului anului 2021, în scopul efectuării unei analize ample și multiaspectuale a investigației, prioritatea acțiunilor s-a fundamentat pe examinarea Raportului auditului privind conformitatea gestionării resurselor financiare publice și a patrimoniului public de către ÎS „Calea Ferată din Moldova” în anii 2018-2019 și elaborarea propunerilor de modificare a Codului transporturilor rutiere nr. 150 din 17.07.2014.

Evaluarea reglementării pieței produselor

Indicatorii de evaluare a reglementării pieței produselor reflectă influența diferitor acte normative și practici existente asupra concurenței, având în vedere și unele caracteristici ale ramurilor principale ale economiei. Astfel, cu cât

reglementările sunt mai cuprinzătoare și intervenția statului în sectoarele economice este mai profundă, cu atât indicatorul RPP în țara respectivă are o valoare absolută mai mare. Respectiv, o valoare mai mică a indicatorului RPP reflectă o intervenție mai moderată a statului în economie și un nivel mai mare de deschidere a sectoarelor economice către concurență.

Evaluarea indicatorului RPP pentru Republica Moldova, în anul 2016, a determinat că valoarea acestuia era de 2,48 puncte, fapt ce demonstrează că în țară economia la momentul evaluării era influențată de existența reglementărilor nejustificate în unele sectoare economice și a barierelor anticoncurențiale, care au un impact negativ asupra activității economice.

Întru realizarea obiectivului specific 1 din Programului Național, Consiliul Concurenței, prin activitatea sa în ansamblu și nemijlocit prin activitatea de advocacy, a influențat aspectele indicatorului RPP, care au un efect semnificativ direct sau indirect asupra dezvoltării concurenței. Astfel, potrivit calculelor efectuate, pentru data de 01.01.2021 Indicatorul RPP agregat al Republicii Moldova a constituit 1,56 puncte, diminuându-se cu 0,93 puncte față de anul 2016.

Este de menționat că la calculul indicatorilor RPP agregat pentru 01.01.2021 a fost aplicată *Metodologia revizuită a OECD (2018)*, fiind luate în considerare diferite sectoare și domenii de reglementare, având la bază întrebări mai detaliate și mai multe, ceea ce a permis și calcularea indicatorilor RPP sectoriali.

În continuare vom expune rezultatele obținute la calcularea indicatorului RPP agregat al Republicii Moldova, astfel încât să fie vizibilă poziționarea Moldovei comparativ cu media țărilor OECD (*Australia, Austria, Belgia, Canada, Cehia, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Islanda, Slovenia, Spania, Suedia, Elveția Turcia, Marea Britanie, SUA etc.*) și media țărilor non OECD (*Argentina, Brazilia, Bulgaria, Costa Rica, România, Rusia, Africa de Sud etc.*), dar și, separat, comparativ cu România.

Calculul indicatorului de reglementare a pieței produsului

Țara	Proprietate publică	Implicare în operațiuni comerciale	Simplificarea și evaluarea reglementărilor	Povara administrativă la lansarea afacerii	Bariere în sectoarele de rețea și de servicii	Bariere pentru comerț și investiții
Media țărilor OECD	2,14	1,17	1,56	1,15	1,73	0,68
Moldova	3,00	1,18	1,13	0,98	1,88	1,19
România	3,02	1,24	2,15	2,04	2,20	0,52
Media țărilor Non OECD	3,10	1,76	2,53	1,97	2,47	1,13
	Distorsiuni cauzate de implicarea statului			Bariere de intrare pentru companiile naționale și străine		
Media țărilor OECD	1,62			1,19		
Moldova	1,77			1,35		
România	2,13			1,59		
Media țărilor Non OECD	2,45			1,86		
	Indicatorul agregat RPP					
Media țărilor OECD	1,41					
Moldova	1,56					
România	1,86					
Media țărilor Non OECD	2,16					

Elaborat în baza calculelor efectuate de către Consiliul Concurenței

Așadar, analizând atât indicatorul agregat al Republicii Moldova, cât și indicatorii de nivel superior obținuți în urma calculelor, observăm o poziționare bună a Republicii Moldova la nivel internațional.

Deși nu face parte din țările OECD, Republica Moldova a înregistrat un scor mai apropiat față de media țărilor OECD decât media țărilor non OECD.

Dacă este să vorbim despre indicatorii de nivel mediu, care reies din cei 18 indicatori de nivel inferior, atunci se constată faptul că Republica Moldova are carențe la indicatorul *Proprietatea Publică*, însă înregistrează scoruri mai bune chiar decât media țărilor OECD la indicatorii *Simplificarea și evaluarea*

regulamentelor, Interacțiunea cu grupurile de interes, Bariere pentru investițiile internaționale directe.

Acest lucru denotă prezența în legislația Republicii Moldova a unor reguli clare menite să evalueze, atât reglementările noi, cât și cele existente întru minimizarea impactului negativ asupra concurenței. De asemenea, se remarcă existența unor eforturi în simplificarea poverii administrative la interacțiunea sectorului privat cu cel public și a unor reguli pentru implicarea părților interesate la elaborarea noilor regulamente (întru reducerea restricțiilor nejustificate în calea concurenței și pentru asigurarea transparenței activităților de lobby).

În ceea ce privește *Proprietatea Publică*, deși Republica Moldova a înregistrat unele progrese, ca urmare a inițierii procesului de aliniere a cadrului de activitate a companiilor de stat la principiile de guvernare ale OECD, calculele ne arată faptul că direcția de mișcare este una corectă, valoarea indicatorului diminuându-se comparativ cu situația din anul 2016, însă dimensiunea sectorului public raportată la economia națională încă este una relativ mare la 01.01.2021, în special în sectoarele de rețea.

Pentru o percepere mai clară asupra acțiunilor concrete care au contribuit la diminuarea Indicatorului RPP agregat pentru 01.01.2021 față de anul 2016 și, respectiv la deschiderea sectoarelor economice către concurență, expunem succint câteva din acțiunile realizate de către Republica Moldova.

- Liberalizarea piețelor energiei electrice și gazelor naturale, prin separarea legală a furnizării și distribuției.
- Privatizarea mai multor companii de stat, dintre care cele mai notorii fiind SA „Tutun - CTC”; ÎS „Air Moldova”.
- Constituirea Agenției Servicii Publice, inclusiv implementarea ghișeului unic pentru mediul de afaceri servicii.gov.md, fapt ce a contribuit la creșterea accesului pe piață a IMM-urilor.
- Implementarea sistemului e-achiziții în vederea transformării achizițiilor publice într-un proces mai eficient și competitiv, inclusiv introducerea

componentei de identificare a cazurilor de acorduri anticoncurențiale în cadrul achizițiilor publice.

- Reducerea numărului licențelor, prin abrogarea Legii nr. 451/2001 privind reglementarea prin licențiere a activității de întreprinzător și crearea Ghișeului unic pentru gestionarea actelor permise emise de instituțiile publice din Republica Moldova actpermisiv.md.
- Dezvoltarea comerțului on-line și modernizarea serviciilor publice prin digitizarea și reingineria lor (au fost realizate cu succes peste 100 de produse de e-guvernare în cadrul a peste 20 inițiative de e-transformare și modernizare a serviciilor publice administrative, edificând o platformă durabilă pentru modernizarea serviciilor publice și alte inovații în guvernare), după cum urmează în tabelele 3 și 4.

Tabelul 3

Sectoare de servicii și distribuția cu amănuntul

Țara	Distribuția cu amănuntul	Servicii profesionale						Vânzările cu amănuntul de medicamente
		Avocați	Notari	Contabili	Arhitecți	Ingineri civili	Agenți imobiliari	
Non OECD	1,66	3,57	4,99	1,8	2,01	1,63	1,35	2,7
Moldova	0,41	3,33	4,90	0,00	1,55	1,50	0,00	2,50
OECD	1,26	3,17	4,55	1,13	1,49	1,27	0,82	2,29

Elaborat în baza calculelor efectuate de către Consiliul Concurenței

Tabelul 4

Sectoare de rețea

Țara	Total sectoare de rețea	Energetică			Transport					Comunicații		
		Total	Energie electrică	Gaze naturale	Total	Feroviar	Aerian	Rutier	Naval	Total	Rețele fixe	Rețele mobile
Non OECD	2,28	2,92	3,00	2,54	2,26	3,99	2,03	1,54	1,94	1,89	2,22	1,56
Moldova	2,09	1,68	1,50	1,86	2,82	0,50	6,00	2,29	2,50	1,04	1,88	0,20
OECD	1,45	1,39	1,44	1,32	1,82	3,43	1,03	1,47	1,39	0,77	0,83	0,71

Elaborat în baza calculelor efectuate de către Consiliul Concurenței

Așadar, în ceea ce privește serviciile profesionale per ansamblu, Republica Moldova înregistrează cel mai bun scor, atât față de media țărilor non-OECD, cât

și față de media țărilor OECD. Acest lucru se datorează faptului că profesiile de *contabil* și *agent imobiliar* nu sunt reglementate de legislația Republicii Moldova, fiind profesii absolut accesibile pentru oricine dorește să profeseze. Referitor la indicatorii înregistrați pentru profesiile de *arhitect* și *inginer civil*, rezultatele obținute se află la un nivel mediu, situându-se între media țărilor non OECD și media țărilor OECD. În concluzie, cele mai reglementate rămânând a fi piețele serviciilor profesionale de avocat și de notar, fiind considerată nefavorabilă implicarea organismelor de auto reglementare.

De asemenea, un nivel mai bun decât media țărilor non-OECD și media țărilor OECD, Republica Moldova l-a înregistrat la indicatorul *Distribuția cu amănuntul*, acest lucru datorându-se faptului că în Republica Moldova ia tot mai mare amploare comerțul electronic care nu este reglementat, concomitent nu sunt reglementate orele de lucru (per zi, săptămână, an, de sărbători) pentru magazinele fizice, proprietarii fiind cei care-și stabilesc programul, ei fiind obligați doar să respecte programul indicat în notificarea transmisă autorităților publice locale.

Referitor la indicatorii serviciilor de rețea, Republica Moldova a înregistrat scoruri mai ridicate decât media țărilor non-OECD și media țărilor OECD la indicatorii *Transport* și *Energetică*, unde piețele sunt reglementate excesiv și sectorul public încă are o dimensiune considerabilă. Dacă este să privim în ansamblu, indicatorul total pe sectoarele de rețea este mai ridicat decât media țărilor OECD, însă este unul mai bun decât media țărilor non OECD, datorită unui scor bun înregistrat la indicatorul *comunicații electronice*, în special la capitolul *rețele mobile*.

Luând în considerare că estimarea realizată de către OECD, la nivel internațional, a indicatorului RPP agregat ilustrează faptul că, în condiții comparabile, o reducere a indicatorului respectiv cu 0,5 puncte generează o rată anuală medie de creștere de 0,3% a PIB-ului pe cap de locuitor, concluzionăm că scăderea către anul 2020 a indicatorului RPP agregat al Republicii Moldova de la 2,48 puncte la 1,56 puncte a asigurat, potrivit estimărilor OECD, o accelerare a

creșterii anuale a PIB-ului pe cap de locuitor cu ~ 0,55 %, în cele din urmă fiind atins rezultatul scontat în cadrul Programului național.

Calcululele de asemenea vin să confirme că în Republica Moldova legislația națională este una destul de bună, în mare parte fiind armonizată cu legislația Uniunii Europene, însă ceea ce rămâne a fi pus sub semnul întrebării și la care indicatorii RPP nu pot da un răspuns este modul cum se aplică și cât de eficient se implementează această legislație, acesta fiind unul din aspectele principale asupra căruia Republica Moldova ar trebui să-și orienteze eforturile.

Reieșind din rezultatele ridicate înregistrate la indicatorii *Proprietatea Publică* și *barierele în sectoarele de rețea*, Republica Moldova ar trebui să-și intensifice eforturile spre reducerea implicării în sectoarele în care prezența semnificativă a statului este discutabilă, prin încercarea de justificare a proprietății în spiritul *Principiilor de guvernare corporativă ale OECD*.

3.2. Acțiuni de promovare a culturii concurenței în societate

Promovarea culturii concurențiale, în special, prin implementarea acțiunilor de advocacy reprezintă una din activitățile prioritare ale Consiliului Concurenței, care vizează crearea, consolidarea și menținerea unui mediu competitiv.

În scopul dezvoltării mediului concurențial și stimulării concurenței s-a pus un accent aparte pe intensificarea eforturilor pentru promovarea culturii concurențiale. În acest sens, pe parcursul anului 2021 au fost organizate **peste 100 de evenimente** (video conferințe, ședințe, webinare, ședințe consultative etc.) cu participarea reprezentanților APC și APL, ai mediului de afaceri, ai mass-mediei, ai instituțiilor de politici publice, studenți etc., acumulând peste 17 000 de afișări pe diverse portaluri / vizualizări în cadrul evenimentelor on-line.

Printre principalele evenimente organizate de Consiliul Concurenței, în dependență de publicul țintă, în vederea promovării culturii concurențiale, se numără:

- ***Evenimente adresate societății civile***

- *Lecție publică cu studenții ASEM (09.02.2021)*

De comun cu Departamentul Management din cadrul Academiei de Studii Economice din Moldova a fost organizată o lecție publică, în format on-line, cu studenții anului III, programul de studii Business și Administrare, la disciplina „Managementul Corporativ”, dedicată prevederilor legislației în domeniul concurenței și ajutorului de stat, precum și unor discuții cu privire la cazurile finalizate de către Consiliul Concurenței.

- *Briefing de presă cu tema „Înțelegeri de cartel” (02.04.2021)*

La data de 02.04.2021, Consiliul Concurenței a organizat un briefing de presă dedicat deciziei Plenului Consiliului Concurenței, prin care a fost destructurat cel mai mare cartel depistat vreodată și urmare a aplicat cea mai mare amendă din istoria existenței instituției și, posibil, cea mai mare amendă administrativă aplicată în istoria Republicii Moldova. Evenimentul a fost transmis în direct pe platformele Privesc.eu și Realitatea Live, inclusiv pe pagina oficială Facebook a Consiliului Concurenței, acumulând peste 17 mii de afișări.

- *Eveniment public privind prezentarea Programului de Training pe Achiziții Publice pentru societatea civilă și jurnaliști (19.11.2021)*

IDIS „Viitorul” a lansat un Program de Training pe Achiziții Publice pentru societatea civilă și jurnaliști care va cuprinde 12 sesiuni de instruire privind toate aspectele procesului de achiziție, legislație, contestații, achiziții electronice, transparență etc.

Reprezentanții Consiliului Concurenței au împărtășit experiența în sesiunea practică, au prezentat date privind trucarea achizițiilor, acorduri anticoncurențiale în achiziții care au fost constatate prin deciziile Consiliului Concurenței, cum poate fi sesizată autoritatea de concurență în cazul în care o organizație identifică în procesul de monitorizare semnale ale unui acord anticoncurențial.

- ***Evenimente și acțiuni adresate furnizorilor ajutorului de stat***
  - *Ședința consultativă privind ajutoarele de stat pentru dezvoltarea regională (29.04.2021)*

La solicitarea Primăriei municipiului Orhei, la data de 28.04.2021, în incinta Consiliului Concurenței s-a desfășurat ședința consultativă cu participarea conducerii Primăriei, în cadrul căreia au fost discutate și clarificate prevederile noului Regulament privind evaluarea ajutorului de stat pentru dezvoltare regională, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 02 din 15.10.2020, care prevede procedura de evaluare a compatibilității cu mediul concurențial normal a ajutoarelor de stat pentru dezvoltare regională pentru investiții acordate întreprinderilor mari, mici și mijlocii, ajutoarelor pentru dezvoltare urbană, cât și, în anumite circumstanțe excepționale, ajutoarelor pentru dezvoltare regională de exploatare.

- *Ședință consultativă privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează SIEG (05.05.2021)*

Consiliul Concurenței, la data de 05.05.2021, a desfășurat ședința consultativă cu participarea reprezentanților Primăriei municipiului Chișinău și a unei întreprinderi municipale, în cadrul căreia au fost discutate și clarificate prevederile Regulamentului privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general (SIEG), aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30.08.2013, care stabilește condițiile ce trebuie respectate la acordarea ajutorului de stat sub forma compensațiilor beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general.

- *Ședință consultativă în regim on-line privind monitorizarea ajutoarelor de stat existente în derulare (16.07.2021)*

La data de 15.07.2021 s-a desfășurat ședința consultativă în regim on-line cu participarea reprezentanților Consiliului Concurenței, Primăriei municipiului Comrat și a conducerii Parcului industrial „Comrat”, fiind clarificate aspecte ce țin de ajutorul de stat acordat, respectarea prevederilor actelor juridice în baza cărora acesta a fost acordat și a deciziei de autorizare emise de Consiliul Concurenței, au

fost clarificate și alte aspecte ce țin de aplicarea corectă a legislației în domeniul ajutorului de stat.

– Ședința consultativă privind ajutorul de stat acordat prin intermediul parteneriatului public-privat (23.07.2021)

La data de 23.07.2021, la sediul Consiliului Concurenței s-a desfășurat ședința consultativă cu participarea reprezentantului partenerului privat din cadrul parteneriatului public-privat instituit prin Hotărârea de Guvern nr. 1116/2010, fiind informat și explicate beneficiarului ajutorului de stat acordat aspectele importante ce țin de identificarea, calificarea și evaluarea ajutorului de stat acordat în cadrul parteneriatelor publice-private.

Consiliul Concurenței a fost informat despre acțiunile realizate de către partenerul privat în vederea îndeplinirii obiectivelor și condițiilor proiectului de parteneriat public-privat pentru serviciile de radiologie și diagnosticare imagistică din cadrul Instituției medico-sanitare publice Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”.

– Ședința consultativă privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează SIEG (12.08.2021)

La data de 11.08.2021, la sediul Consiliului Concurenței s-a desfășurat ședința consultativă cu participarea reprezentanților Primăriei municipiului Strășeni, fiind abordate subiecte ce țin de: obligațiile furnizorului ajutorului de stat, acordarea ajutoarelor de stat pentru prestarea SIEG, elaborarea actului de atribuire, determinarea valorii ajutoarelor de stat pentru SIEG, cât și alte prevederi ale Regulamentului privind ajutorul de stat acordat beneficiarilor ce prestează servicii de interes economic general (SIEG), aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Concurenței nr. 11 din 30.08.2013.

Consiliul Concurenței a reiterat necesitatea aplicării corecte a prevederilor legislației în domeniul ajutorului de stat de către furnizorii ajutorului de stat, mai ales în partea ce ține de notificarea Consiliului Concurenței a oricăror intenții de acordare a unui ajutor de stat în vederea evaluării compatibilității acestuia cu mediul concurențial normal.

- Elaborarea și difuzarea Spotului informativ privind raportarea ajutorului de stat

Întru implementarea legislației în domeniul ajutorului de stat și informării societății cu privire la termenul-limită de raportare a ajutoarelor de stat acordate a fost elaborat Spotul informativ privind raportarea ajutorului de stat. Spotul a fost plasat pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței la data de 05.03.2021 și difuzat la postul de televiziune Jurnal TV în perioada 19.03.2021-31.03.2021.

- Elaborarea chestionarelor privind ajutorul de stat

Întru elaborarea unei *Strategii de instruire în vederea creșterii sensibilizării cu privire la subiecte legate de acordarea și controlul ajutorului de stat în Republica Moldova* au fost elaborate *Chestionare privind ajutorul de stat* pentru identificarea necesităților de instruire și sensibilizare pentru părțile interesate, fiind plasate pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței.

Aparițiile în mass-media

Anul 2021 a fost marcat printr-un interes sporit al presei vis-a-vis de activitatea autorității. În acest sens, au parvenit 34 de solicitări din partea reprezentanților mass-media, după cum urmează: Agro TV, Cotidianul TV, Emisiunea La ordinea zilei, GCR, IPN, Jurnal TV, Logos press, Mold-street.com, MOLDOVA 1, PROTV, PUBLIKA, Radio Moldova, Sputnik Radio, TV6, TVR Moldova, UNIMEDIA, Ziarul de Gardă, fiind întocmite și prezentate răspunsuri conform solicitării.

În aceeași ordine de idei, au fost oferite 7 interviuri la următoarele canale de televiziune și posturi radio: Jurnal TV; Radio Moldova; PRO TV, PUBLIKA, Ziarul de Gardă, Sputnik Radio și TVR Moldova.

Pagina web oficială a Consiliului Concurenței a fost accesată de 23 703 de vizitatori unici (13 136 în 2018, 14 961 în 2019, 14 347 în 2020), din 93 de state (99 de state în 2018, 81 de state în 2019, 85 de state în 2020) și 635 de orașe (456 în 2018, 441 în 2019, 557 în 2020), după cum urmează în tabelul de mai jos.

Tabelul 5

**Accesări pagina web www.competition.md
în perioada anilor 2018 – 2021**

Indicatori/ani	2018	2019	2020	2021
Utilizatori	13 136	14 961	14 347	23703
Sesiuni	43 388	50 318	38 386	48 933

Totodată, în perioada de referință, pe pagina web oficială a Consiliului Concurenței au fost publicate 213 de materiale informative: 32 de comunicate, 66 de decizii, 40 materiale la rubrica „Transparență decizională” și 18 materiale la alte rubrici. Totalizările publicațiilor sunt expuse în tabelul 6.

Tabelul 6

**Publicații pe pagina web www.competition.md
în perioada anilor 2018 – 2021**

Indicatori	2018	2019	2020	2021
Materiale informative:	224	212	167	213
• comunicate	67	67	49	32
• decizii	73	87	63	66
• transparență	41	38	24	40
• altele	43	20	31	18
Materiale jurnalistice	680	709	464	680

Ca urmare a acestor activități, în anul 2021, Consiliul Concurenței a acumulat pe diverse surse: tv, on-line și presa scrisă – peste 680 de materiale jurnalistice, peste 580 de apariții în presa electronică, 65 de apariții în sursele TV și radio, în presa scrisă - 30 de apariții.

Consiliul Concurenței este preocupat de asigurarea și menținerea concurenței pe piață și, în acest sens, conștientizează importanța deosebită a prevenției și a creșterii culturii concurențiale. În aceste ordine de idei, Consiliul Concurenței își va continua activitatea orientată spre sensibilizarea, informarea și consultarea continuă a societății.

3.3. Activitatea internațională

3.3.1. Dezvoltarea parteneriatului la nivel internațional

În contextul accelerării proceselor majore de globalizare, cooperarea dintre Consiliul Concurenței și autoritățile internaționale are un accent imperativ. Practici ilegale și probleme de concurență există în toate statele, iată de ce schimbul de experiență, comunicarea, participarea în comun la proiecte, dezvoltarea și diversificarea relațiilor internaționale sunt esențiale în atingerea obiectivelor de creștere a atractivității piețelor, investițiilor, inovației și de consolidare a competitivității economice.

Pe parcursul activității sale Consiliului Concurenței a manifestat o atitudine pro-activă de cooperare atât pe dimensiune bilaterală, dar și în cadrul structurilor internaționale care au drept scop promovarea culturii concurențiale și întărirea capacităților autorităților de concurență din lume, cum ar fi:

- Rețeaua Internațională de Concurență (ICN)
- Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD)
- Centrul Regional de Concurență al OCDE din Budapesta (RCC-OECD)
- Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol a Statelor Membre CSI
- Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD)

O pondere considerabilă în cadrul relațiilor internaționale ale Consiliului Concurenței o au proiectele de colaborare cu Uniunea Europeană și Grupul Băncii Mondiale, în calitate de parteneri strategici de dezvoltare.

Necesitatea stabilirii relațiilor de colaborare internațională este dictată de obiectivele strategice de dezvoltare ale instituției – consolidarea capacității instituționale și funcționale, promovarea bunelor practici și schimbul de experiență cu alte instituții din domeniu, identificarea noilor oportunități de finanțare și extinderea asistenței externe acordate de către comunitatea donatorilor în sectorul concurenței și ajutorului de stat.

În acest sens, pe parcursul anului 2021, în materie de relații externe, Consiliul Concurenței a realizat o serie de acțiuni ce au avut menirea să

promoveze imaginea autorității prin dezvoltarea și diversificarea relațiilor de colaborare, participând în cadrul a 78 de evenimente, care s-au desfășurat în format on-line.

În cele ce urmează sunt prezentate principalele evenimente la care Consiliul Concurenței a participat pe parcursul perioadei de raportare.

➤ ***Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană***

În vederea implementării angajamentelor prevăzute în Acordul de Asociere dintre Republica Moldova și Uniunea Europeană în materie de concurență și ajutor de stat, Consiliul Concurenței a asigurat comunicarea, raportarea și prezentarea informațiilor asupra acțiunilor întreprinse. Astfel, s-a participat activ cu informații detaliate și cuprinzătoare despre rezultatele obținute în cadrul Reuniunii Cluster III - Cooperarea în domeniul energetic, transport, mediu, politici climatice și protecție civilă, Subcomitetului RM-UE - Cluster III segmentului Transport, Reuniunea Comitetului de asociere RM-UE în configurația transport, cea de-a VIII-a Reuniune a Comitetului de asociere RM-UE în configurația comerț.

➤ ***Acordul de Liber Schimb Central European (EFTA)***

Consiliul Concurenței a participat la ședințele de negocieri între Republica Moldova și statele membre ale Asociației Europene de Liber Schimb (Elveția, Liechtenstein, Islanda și Norvegia), în vederea semnării a unui Acord de Liber Schimb cu Elveția, Norvegia, Islanda și Liechtenstein, ceea ce va crea premisele necesare în vederea consolidării relațiilor economice bilaterale, promovării investițiilor străine, minimalizării barierelor comerciale de intrare pe piață între Republica Moldova și cele 4 state non-membre a Uniunii Europene aflate în vecinătatea spațiului comunitar.

➤ ***Rețeaua Internațională de Concurență (ICN)***

- *Webinarul Aplicarea legislației concurențiale la intersecția dintre concurență, protecția consumatorilor și confidențialitate din 14.04.2021*

Scopul propus de ICN Steering Group rezidă în elaborarea unei analize privind modul în care agențiile de concurență abordează probleme care pot apărea atunci când cazurile ridică simultan probleme de concurență, de protecție a consumatorilor și de confidențialitate, inclusiv probleme ce rezultă din practicile de colectare și utilizare a datelor.

- *ICN Cartel Workshop din 17-19.11.2021*

Au fost abordate subiecte actuale legate de carteluri, inclusiv carteluri de criză, au fost evidențiate cele mai importante lecții învățate din pandemia de COVID , precum asigurarea aplicării legislației concurențiale împotriva cartelurilor prin cooperare internațională și modul de desfășurare a inspecțiilor inopinate în perioada pandemiei de COVID: riscuri, provocări și oportunități.

- *Conferința Anuală ICN din 13-15.10.2021*

Conferința Anuală ICN 2021 a fost organizată în colaborare cu Centrul Regional de Concurență al OECD (RCC OECD-GVH). oferind o perspectivă asupra intersecției dintre politicile în materie de concurență, protecția consumatorilor și protecția datelor. De asemenea au fost puse în discuție subiecte precum: aplicarea legii în domeniul concurenței post-COVID, cooperarea internațională în aplicarea legii și digitalizarea.

➤ ***Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE)***

- *Competition Open Day din 24.02.2021*

În cadrul evenimentului au fost abordate subiecte actuale, raportându-le la condițiile socio-economice de nivel global. Astfel, au fost discutate aspecte precum:

- ✓ conexiunea dintre tendințele internaționale în domeniul protecției mediului și instrumentele concurențiale disponibile care pot fi utilizate în acest sens;
- ✓ ecosistemele digitale și posibilitatea aplicării mecanismelor concurențiale în

contextul prevenirii și combaterii conduitei anticoncurențiale a întreprinderilor care activează exclusiv sau inclusiv în spațiul digital;

- ✓ potențiala contribuție a autorităților naționale de concurență la redresarea situațiilor economice dificile generate de COVID-19 la nivel național, precum și prioritizarea activităților autorităților de concurență în sensul unei redresări mai rapide și eficiente pe anumite piețe afectate.

- *Cea de-a 20-a Reuniune a Forumului Global OCDE privind Concurența din 06-08.12.2021*

Forumul Global OECD privind Concurența reunește în fiecare an oficiali din peste 110 autorități de concurență și organizații din întreaga lume. În cadrul ediției a 20-a a Forumului Global privind Concurența s-au abordat subiecte cheie precum gestionarea zonelor de conflict între politica comercială și cea concurențială, și promovarea neutralității concurenței de către autoritățile de concurență

- *OECD – Digital Lab din 19.01.2021*

Digital Lab este o oportunitate pentru autoritățile de concurență de a adresa întrebări Secretariatului OECD cu privire la problemele de concurență apărute în contextul dezvoltării economiei digitale. În cadrul discuțiilor cu experții OECD pe platforma Digital Lab, au fost abordate subiecte de interes pentru Consiliul Concurenței în legătură cu aplicarea eficientă a legislației concurențiale pe piețele digitale, ținând cont de exercițiul de modificare a Legii concurenței.

- ***Atelierele de lucru ale Centrului Regional de Concurență al OECD (RCC OECD-GVH), cu tematicile:***

- *Webinarul *Investigațiile utile – Element cheie în promovarea culturii concurențiale* din 18-19.05.2021*

Participarea la acest webinar a fost utilă datorită posibilității obținerii informațiilor noi în ceea ce privește desfășurarea investigațiilor utile de cunoaștere a piețelor, fiind prezentate diferite metodologii implementate de către autoritățile de concurență din alte state, care au ca scop cunoașterea mai aprofundată a sectoarelor examinate, a problemelor concurențiale existente și a barierelor de intrare și activitate pe piață.

– Webinarul *Fraudarea ofertelor în achizițiile publice* din 02-04.03.2021

Scopul acestui webinar a fost de aprofundare a cunoștințelor în domeniul fraudării ofertelor în care întreprinderile conspiră pentru a crește prețurile sau a reduce calitatea bunurilor și serviciilor oferite în cadrul licitațiilor publice.

– Webinarul *Evaluarea comportamentului abuziv al jucătorilor dominanți* din 21-22.09.2021

Bazându-se pe cele mai bune practici internaționale, webinarul a parcurs pașii care duc la o evaluare atentă și informată, pornind de la definirea pieței și identificarea puterii de piață. Discuția s-a concentrat asupra metodelor și instrumentelor pe care autoritățile de concurență le pot utiliza pentru a evalua efectele comportamentului jucătorilor dominanți asupra concurenței și asupra consumatorilor, în special pe piețele digitale.

– Seminar comun *RCC OECD-GVH – FAS Rusia privind politica de concurență și drepturile de proprietate intelectuală* din 15-16.11.2021

Seminarul a explorat în ce circumstanțe drepturile de proprietate intelectuală pot da naștere la preocupări în materie de concurență și modul în care autoritățile de concurență pot aborda aceste preocupări fără a submina stimulentele întreprinderilor de a investi și de a inova.

➤ ***Conferința Națiunilor Unite pentru Comerț și Dezvoltare (UNCTAD) din 03-07.10.2021***

Cea de-a XV-a sesiune a UNCTAD a fost o oportunitate pentru autoritățile de concurență de a-și alinia Obiectivele de Dezvoltare Durabilă cu „noua normalitate” globală creată de pandemia COVID-19. Fiind o conferință majoră a Națiunilor Unite a „deceniului pentru acțiune”, în cadrul acesteia au fost abordate necesitățile comerciale, financiare, investiționale și tehnologie inovatoare ale țărilor care se luptă în fața provocării COVID-19.

➤ ***Uniunea Economică Euroasiatică (UEE)***

La data de 25.03.2021, Consiliul Concurenței, cu statut de observator, a participat la lucrările ședinței șefilor autorităților abilitate ale statelor membre ale Uniunii Economice Eurasiatice și Membrului Consiliului (ministrul) responsabil

cu reglementarea concurenței și antimonopol. În cadrul evenimentului au fost abordate subiecte privind investigațiile pe piețele transfrontaliere și măsurile aplicate în vederea contracarării încălcărilor anticoncurențiale, reglementările pe piețele digitale și în cazul oferirii drepturilor exclusive de proprietate intelectuală.

➤ ***Consiliul Concurenței din România***

Prin prisma Acordului bilateral de colaborare semnat între Consiliul Concurenței din Republica Moldova și Consiliul Concurenței din România, cele două autorități au continuat colaborarea fructuoasă. Astfel, Consiliul Concurenței al Republicii Moldova a beneficiat de sprijinul și experiența autorității omoloage din România în contextul elaborării proiectului de modificare a Legii Concurenței 183/2012 prin prisma Directivei (UE) 1/2019. Instruirile și schimbul de experiență, care aveau loc cu regularitate până la pandemia de Covid-19, urmează a fi revizuite și reluate în anul 2022.

Totodată, în perioada 15-16.12.2021, delegația oficială a Consiliului Concurenței din România, condusă de Președintele dl Bogdan Marius CHIRIȚOIU, a întreprins o vizită de lucru la Chișinău. În cadrul întâlnirii, reprezentanții autorităților de concurență au avut discuții referitor la mecanismul de funcționare a pieței produselor petroliere, având în vedere investigațiile aflate în examinare. Cu luarea în considerare a faptului că piața petrolieră din Republica Moldova face parte din piața regională, fiind integrată pe vertical în piața produselor petroliere din România, părțile și-au manifestat interesului comun de a asigura un mediu concurențial loial în beneficiul consumatorilor finali.

➤ ***Comunitatea Statelor Independente (CSI)***

În perioada de referință, reprezentanții Consiliului Concurenței au participat atât la conferințele tematice organizate în cadrul Consiliul Interstatal pentru Politica Antimonopol (CIPA), cât și în cadrul grupurilor de lucru, unde au realizat un schimb util de informații și experiență cu reprezentanții autorităților similare din țările membre ale CSI. În acest sens, reprezentanții Consiliului Concurenței au

participat la lucrările *celei de-a 38-a reuniune a Ștabului pentru investigații comune a încălcărilor legislației antimonopol a statelor membre CSI și celei de-a 52-a Reuniune CIPA* și la videoconferința dedicată *celei de-a XXII-a ședințe a Consiliului Coordonator pentru Publicitate din cadrul CIPA*.

3.3.2. Implementarea proiectelor cu sprijinul partenerilor străini

Pe parcursul anului 2021 a fost continuată implementarea unor proiecte, finanțate de Banca Mondială în Republica Moldova și UE.

Accesarea proiectelor internaționale este necesară în vederea asigurării bunei implementări a prevederilor Acordului de Asociere, dar și a bunelor practici internaționale în domeniul concurenței și ajutorului de stat.

Consiliul Concurenței este beneficiar în cadrul unor proiecte finanțate de **Banca Mondială**. În decembrie 2020, Consiliul Concurenței a anunțat lansarea noii versiuni a *Sistemului Informațional Automatizat Registrul Ajutoarelor de Stat al Republicii Moldova (SIA RAS)*. Sistemul modernizat contribuie la eficientizarea proceselor de notificare și raportare a ajutoarelor de stat: depunerea notificărilor on-line a ajutoarelor de stat, raportarea ajutoarelor de stat și de minimis; remiterea de către furnizori a schemelor de ajutor de minimis; evidența ajutoarelor de minimis acordate; comunicarea on-line între Consiliul Concurenței și furnizori; sistematizarea informației privind ajutoarele de stat și de minimis acordate după diferite criterii; prezentarea informației/generarea rapoartelor statistice în baza de criterii în diferite modalități privind ajutoarele acordate (tabel, grafice) etc. Un alt avantaj este interoperabilitatea cu alte baze de date (ex: Registrul actelor APL, Registrul Întreprinderilor etc.).

Astfel, în anul 2021 a fost încheiat cu succes procesul de modernizare a Sistemului informațional SIA RAS conform caietului de sarcini și a fost transmis în posesie Consiliului Concurenței.

Consiliul Concurenței, în colaborare cu proiectul „**Asistență tehnică pentru Consiliul Concurenței pentru modificarea legii concurenței**”, implementat cu

sprijinul Proiectului Băncii Mondiale de ameliorare a competitivității II (PAC2), echipa experților din cadrul autorităților de concurență din Lituania și România a prezentat proiectul de lege privind ajustarea și armonizarea cadrului legal național în materie de concurență.

Scopul proiectului este de revizuire a legii concurenței, de identificare a lacunelor și elaborare a propunerilor de modificare legislativă având în vedere prevederile *Directivei (UE) 1/2019 privind oferirea de mijloace autorităților de concurență* și ultimele modificări ale Codului civil și ale Codului administrativ.

În cadrul proiectului finanțat de **Uniunea Europeană** „*Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de Asociere și consolidarea procesului de armonizare a legislației pentru Republica Moldova*”, Consiliul Concurenței a avut o serie de întâlniri unde s-au discutat situația existentă în domeniul ajutorului de stat și concurență, cadrul legal și aspectele procedurale în contextul alinierii la practicele UE. Obiectivul general al acestor activități constă în identificarea lacunelor legislative și procedurilor necesare de implementare în contextul îmbunătățirii și alinierii la standardele UE în materie de concurență și ajutor de stat. Pe măsura înregistrării progreselor planificate vor fi atrași și alți actori-cheie în dezbateră și implementarea recomandărilor identificate.

CAPITOLUL IV: ORGANIZAREA CONSILIULUI CONCURRENTEI

4.1. Organizare și resurse umane

Consiliul Concurenței își desfășoară activitatea prin personalul cu atribuții în domeniul concurenței, ajutorului de stat, personalul cu atribuții operaționale și personalul tehnic, în număr de 130 de unități, care rămâne neschimbat din anul 2019.

Conform structurii, Consiliul Concurenței este constituit din conducere, aparat executiv (format din 11 subdiviziuni specializate în domeniul concurenței, ajutorului de stat, 7 subdiviziuni operaționale și 3 filiale teritoriale, care activează în regiunile Nord, Sud și Găgăuzia). conform tabelului 7.

Tabelul 7

Gradul de acoperire cu personal, la finele anului 2021

Subdiviziunea structurală	Numărul de unități		Gradul de acoperire
	aprobate	ocupate	
Conducere			
Plenul Consiliului Concurenței	5	3	60%
Aparatul Executiv	1	0	0 %
Direcțiile specializate, total:	90	49	53,3%
<i>Direcțiile de concurență</i>	45	22	48,9
<i>Direcțiile de ajutor de stat</i>	25	13	52%
<i>Direcția Oficii Teritoriale</i>	12	9	75%
<i>Direcția Juridică</i>	8	5	62,5%
Direcțiile operaționale	34	20	58,8%
Total:	130	72	55,3%

La data de 31.12.2021, numărul total de angajați al Consiliului Concurenței alcătuiește 72 de persoane, dintre care 3 demnitari publici, 65 de persoane care dețin statut de funcționar public (dintre care 48 cu atribuții de investigare și 16 cu atribuții administrative) și 4 persoane, care fac parte din personalul tehnic.

Cu referire la gradul de acoperire cu personal, în comparație cu anul precedent, în anul 2021 acesta a scăzut, după cum urmează în tabelele 8 și 9.

Tabelul 8

Gradul de acoperire cu personal pentru anul 2021

	Funcție de demnitate publică	Funcție publică de conducere de nivel superior	Funcție publică de conducere	Funcție publică de execuție	Post de deservire tehnică	Total efectiv persoane
Efectivul-limită de personal la 31.12.2021, unități	5	1	35	84	5	130
Funcții publice / posturi ocupate la 31.12.2021, persoane	3	0	32	33	4	72
Gradul de ocupare a funcțiilor publice / posturilor, %	60 %	0 %	91,4%	39,3%	80%	55,3%

Tabelul 9

Gradul de acoperire cu personal în dinamică

Anul	Unități aprobate conform schemei de încadrare	Efectiv angajați	Ponderea, %
2019	130	90	69,2%
2020	130	83	63,8%
2021	130	72	55,3%

Pe parcursul anului 2021 au fost ocupate 7 funcții/posturi și 14 rapoarte de serviciu/relații de muncă au fost încetate.

Fluctuația personalului pentru anul 2021 a constituit 17,7%. În comparație cu anul precedent gradul de fluctuație e în creștere.

Tabelul 10

Fluctuația personalului

Anii	Nr. mediu de angajați	Nr. de persoane care au încetat raporturile de serviciu/relațiile de muncă	Fluctuația
2019	89	22	25 %
2020	88	12	13,6%
2021	79	14	17,7 %

Un alt element esențial pentru o activitate de succes a autorității de concurență este experiența personalului în domeniu. În conformitate cu studiile internaționale realizate de către OECD, formarea profesională a unui specialist în

domeniul concurenței, durează de la 3 până la 5 ani (în unele domenii specifice, chiar și mai mult de 10 ani) de activitate în cadrul autorității de concurență. Respectiv, angajații cu o vechime mai mică de 3 ani de activitate în cadrul autorității de concurență sunt clasificați ca ”începători”, în baza tabelului de mai jos.

Tabelul 11

Structura personalului, în funcție de vechimea în muncă în domeniul concurenței și ajutorului de stat (anul 2021)

Vechimea în muncă	Persoane	Ponderea
< 3 ani	15	30,6%
3 - 5 ani	21	42,9%
6 – 10 ani	7	14,3%
> 10 ani	6	12,2%
Total:	49	100%

Reieșind din analiza din tabelul 11, conchidem faptul că 30,6% dintre angajații Consiliului Concurenței pot fi calificați ca și ”începători” având o vechime în muncă în cadrul autorității mai mică de 3 ani, iar 42,9% sunt în proces de formare profesională avansată, cu o vechime de muncă în cadrul autorității, cuprinsă între 3 și 5 ani. La personalul ”calificat” și ”înalt calificat”, pot fi atribuiți circa o treime (26,5%) din angajații autorității, care reprezintă nucleul ce asigură păstrarea memoriei instituționale, transmiterea experienței și cunoștințelor către ceilalți angajați.

Sistemul de **dezvoltare profesională continuă a funcționarilor publici**, care asigură caracterul sistematic și planificat al procesului de aprofundare și de actualizare a cunoștințelor, de dezvoltare a aptitudinilor și de modelare a atitudinilor necesare pentru exercitarea eficientă a responsabilităților ce revin funcției deținute, este absolut necesar. În cadrul Consiliului Concurenței dezvoltarea profesională continuă a funcționarilor publici s-a realizat prin activități de instruire de diferite tipuri și forme. În acest context, Consiliul Concurenței a beneficiat de accesul la **Baza de Date Caselex**, care oferă rezumate în limba engleză a deciziilor cu privire la definirea pieței, inclusiv a rațiunii de bază din deciziile de control al concentrărilor economice a 32 de membri UE și EFTA

(autoritățile de concurență, precum și cele de la DG COMP). Baza de date conține peste 13.000 de rezumate, generând peste 38.000 de definiții de piață unice.

În perioada de referință, 76 de salariați ai Consiliului Concurenței au beneficiat de 4839 ore de instruire interne și externe, conform tabelului 12.

Tabelul 12

Tipul și numărul de ore de instruire

Tipul instruirilor	Nr. de persoane care au participat	Numărul de ore de instruire
Interne	75	2986
Externe	59	1853
Total	76	4839

Vârsta medie pe Consiliului Concurenței a constituit în anul de raportare 38,4 ani. În cadrul Consiliului Concurenței în structura funcțiilor/posturilor ocupate în perioada dată, ponderea bărbaților a fost de 45,8%, iar cea a femeilor de 54,2%, după cum urmează.

Tabelul 13

Personalul Consiliului Concurenței în dependență de funcțiile ocupate pe genuri

Anul	Total angajați	Bărbați	Ponderea	Femei	Ponderea	Nr. angajați funcții de conducere, dintre care:			
						Bărbați	Ponderea	Femei	Ponderea
2019	90	42	46,7%	48	53,3%	15	50%	15	50%
2020	82	38	46,3%	44	53,7%	11	45,8%	13	54,2%
2021	72	33	45,8%	39	54,2%	15	46,8%	17	53,1%

În conformitate cu art. 36 alin. (1) din Legea concurenței, activitatea Consiliului Concurenței se finanțează de la bugetul de stat în limita alocațiilor bugetare aprobate prin legea bugetară anuală. Informația cu privire la executarea bugetului la situația din 31 decembrie 2021 a Consiliului Concurenței, se regăsește în Anexei nr. 1 a prezentului raport.

PERSPECTIVE ȘI PROVOCĂRI

Atât în Republica Moldova, cât și la nivel internațional, începutul anului 2022 este marcat de tendințe inflaționiste, în special de creșterea prețurilor la produsele energetice și la produsele alimentare, fapt care trezește neliniște și are un impact negativ asupra bunăstării consumatorilor finali. Astfel, în această perioadă eforturile Consiliului Concurenței sunt îndreptate în primul rând spre monitorizarea piețelor în vederea identificării unor eventuale disfuncționalități ale mediului concurențial, care ar genera efecte asupra nivelului prețurilor, anume prin intermediul investigațiilor utile de cunoaștere a piețelor produselor social-importante, procesării produselor agroalimentare, comercializării și procesării culturilor cerealiere și oleaginoase, importului, procesării și comercializării cărnii și a produselor din carne, comercializării materialelor de construcție ș.a.

Totodată, prioritar pentru autoritatea de concurență este reacția promptă și eficientă în cazul semnalelor parvenite de la reclamanți, din spațiul public și de la mediul de afaceri, ce vizează presupuse acorduri anticoncurențiale, abuzuri de poziție dominantă și alte încălcări ale legislației concurențiale, în același timp fiind în desfășurare investigațiile inițiate anterior, cu referire la posibile probleme concurențiale ce vizează piața laptelui și a produselor lactate, piața produselor petroliere principale și a gazului lichefiat, piața prestării serviciilor de autogară, piața gazului natural comprimat, achizițiile publice de bunuri ș.a.

Având în vedere obligațiile instituite prin Acordul de Asociere RM-UE, în anul 2022 urmează să fie finalizat procesul de aliniere a schemelor de ajutor de stat existente până la intrarea în vigoare a legislației din domeniul ajutorului de stat, cu excepția schemelor care se referă la zonele economice libere. De asemenea, în perioada următoare vor fi finalizate 2 investigații ce vizează semnele încălcării legislației din domeniul ajutorului de stat la acordarea măsurilor de sprijin oferite de către autoritățile publice locale din mun. Chișinău și Orhei.

În anul 2022, Consiliul Concurenței va continua să depună eforturi în vederea îndeplinirii calitative și eficiente a competențelor sale, întru asigurarea unei

concrențe libere și loiale pe piața Republicii Moldova. Totuși, menționăm că, la moment, autoritatea se confruntă cu numeroase provocări legate de capacitățile sale instituționale, care necesită să fie consolidate în perioada următoare, în special:

- insuficiență de personal calificat, manifestată prin gradul scăzut de ocupare a funcțiilor publice vacante, care se datorează, inclusiv nivelului de salarizare neconcordant complexității atribuțiilor și competențelor solicitate de activitatea ce urmează a fi desfășurată.
- deficit de dotări tehnice, cea mai mare parte din tehnica de calcul fiind învechită.
- condiții de muncă nesatisfăcătoare pentru desfășurarea activității în sediul nou al instituției.
- incertitudinile generate de publicarea conceptului de comasare a autorității de concurență cu autoritatea de reglementare în domeniul energetic.
- alte riscuri externe, cum ar fi circumstanțele excepționale apărute ca urmare a agravării periodice a situației epidemiologice legate de răspândirea virusului Covid-19.

Așadar, întru atingerea obiectivelor propuse și realizarea acțiunilor descrise, Consiliul Concurenței a stabilit indicatori de progres pentru perioada anilor 2022-2024, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul politicilor publice naționale și a acordurilor internaționale, fiind reflectați în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu. Îndeplinirea indicatorilor menționați va condiționa îmbunătățirea continuă a mediului concurențial în beneficiu interesului colectiv al consumatorilor finali, având la bază o autoritate de concurență puternică și independentă, recunoscută atât pe plan național, cât și internațional.

RAPORT NARATIV
privind executarea bugetului la situația din 31 decembrie 2021
a Consiliului Concurenței

F1F3: **04.11 Servicii generale economice și comerciale**

P1P2: **50.05 Protecția concurenței**

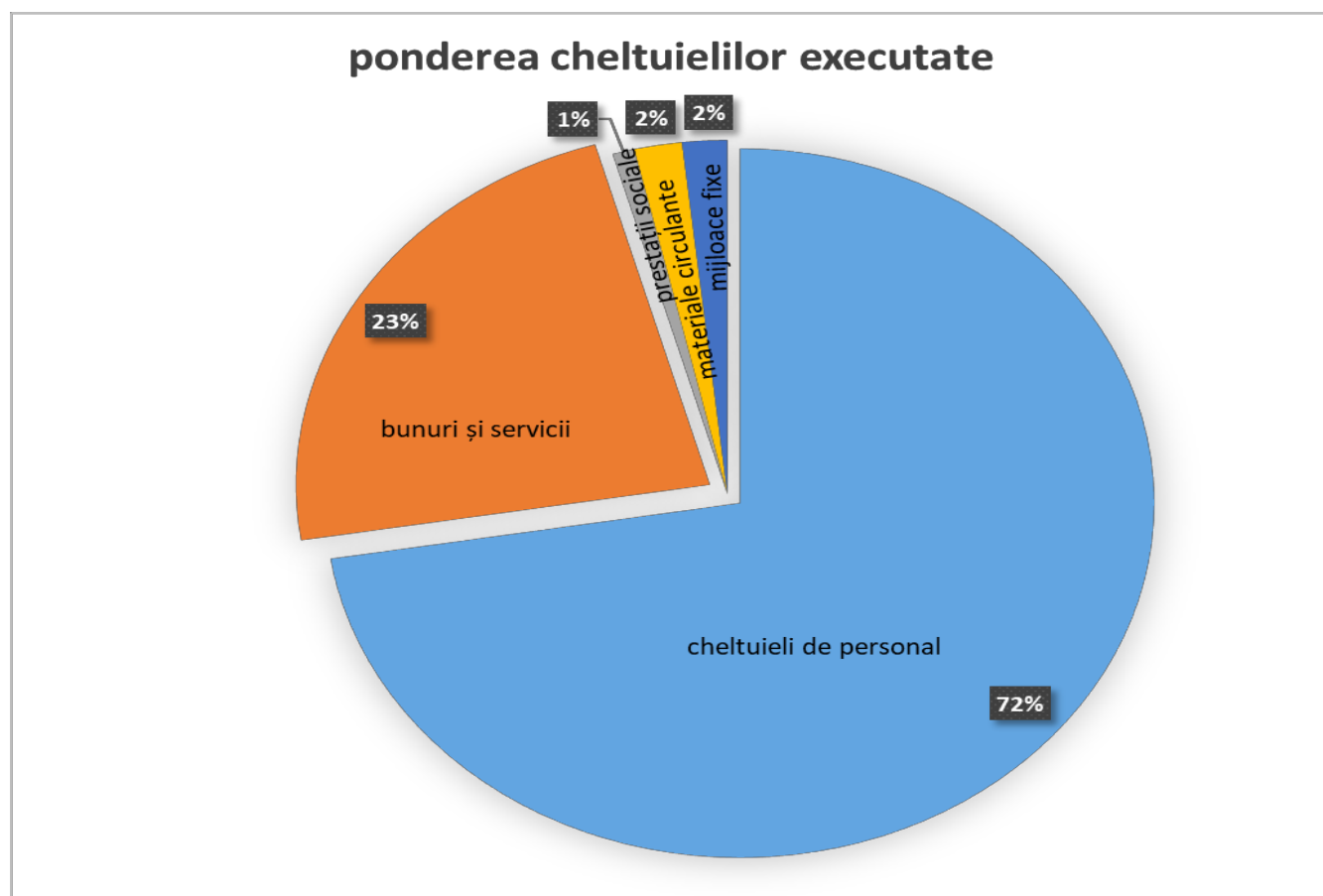
P3: **00117 Protecția concurenței**

I. Descrierea generală a executării bugetului

Limitele aprobate pentru anul 2021 pentru Consiliul Concurenței conform Legii bugetului de stat pentru anul 2021 nr.258 din 16 decembrie 2020 constituie 26 056,6 mii lei. În rezultatul rectificării legii bugetului de stat pentru anul 2021 prin Legea 188/2021, limitele au fost micșorate cu 500,0 mii lei, limitele de alocații pentru anul 2021 fiind stabilite în sumă de **25 556,6 mii lei**, distribuite după cum urmează:

(mii lei)

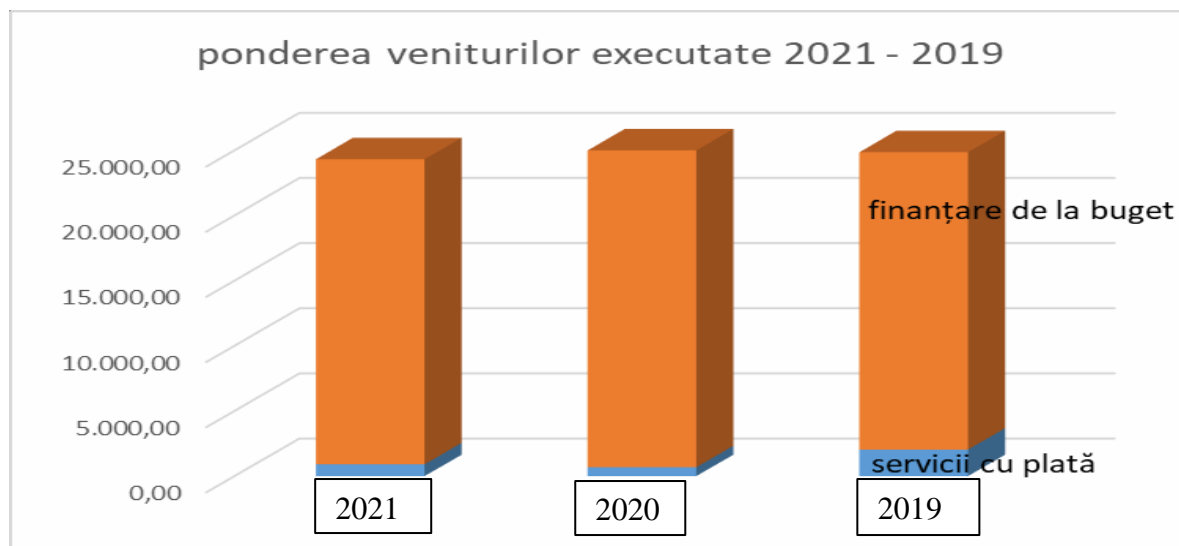
		Aprobat	Precizat	Executat 31.12.2021	Rata executării
149 800	Finanțare de la buget	25 706,6	24 456,6	23 414,8	95,7
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	350,0	1 100,0	907,1	85,5
	TOTAL venituri	26 056,6	25 556,6	24 321,9	95,2
Clasa 2	Cheltuieli	23 770,5	23 775,0	23 441,4	98,6
Subclasa 21	Cheltuieli de personal	17 631,2	17 631,2	17 631,2	100
Subclasa 22	Bunuri și servicii	6 019,3	5 935,8	5 602,2	94,4
Subclasa 27	Prestații sociale	120,0	208,0	208,0	100
Clasa 3	Active nefinanciare	2 286,1	1 781,6	880,4	49,4
Subclasa 31	Mijloace fixe	1 601,1	1 186,6	453,4	38,2
Subclasa 33	Stocuri de materiale circulante	685,0	595,0	427,0	71,7
	TOTAL	26 056,6	25 556,6	24 321,9	95,2

Veniturile executate pentru anul 2021 comparativ cu 2019 – 2020

(mii lei)

		executat		
		2021	2020	2019
	Venituri, total	24 321,1	24 996,4	24 858,1
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	907,1	680,1	2 036,0
149 800	Finanțare de la buget	23 414,8	24 316,3	22 822,1

Încasările de la prestarea serviciilor cu plată sunt formate din încasări din taxele de notificare a concentrărilor economice.

Valorificarea alocațiilor bugetare pentru anul 2021 constituie 95,2 %, comparativ cu anul 2020 – 99,8% și 2019 – 98,8%.

Scăderea valorificării în perioada de raportare este cauzată de factorul politic și declarațiile cu privire la reorganizarea Consiliului Concurenței.

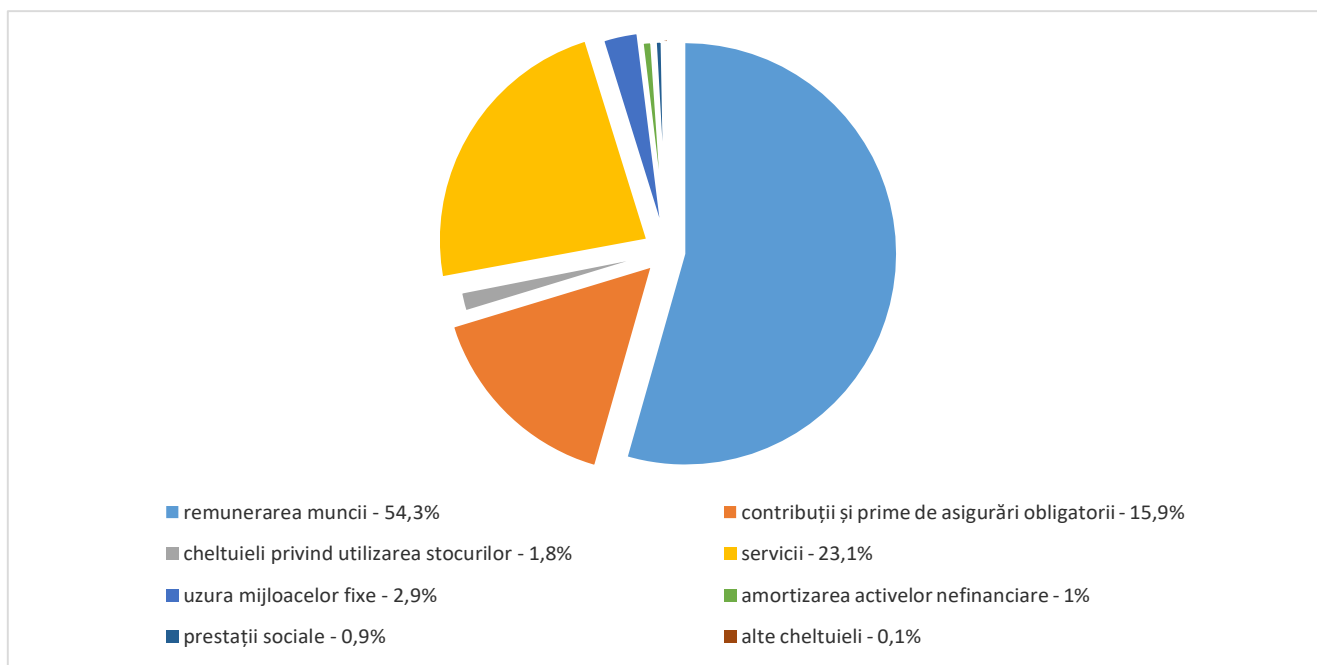
Veniturile efective pentru anul 2021 comparativ cu perioada similară 2019 – 2020

(mii lei)

		efectiv		
		2021	2020	2019
	Venituri efective, total	25 428,6	24 810,2	24 637,4
142 310	Încasări de la prestarea serviciilor cu plată	1 322,2	493,9	1 697,2
149 200	Venituri de la active intrate cu titlul gratuit	691,6		118,1
149 800	Finanțare de la buget	23 414,8	24 316,3	22 822,1

În conformitate cu prevederile contractului MD-CEP-109952-CS-CDS din 12.08.2019, semnat între Consiliului Concurenței și Unitatea de Implementare a Proiectului Băncii Mondiale de Ameliorare a Competitivității a fost executată actualizarea, care a fost transmisă cu titlu gratuit, a platformei sistemului informațional SIA RAS în valoare de 691,6 mii lei.

Cheltuielile efective pentru perioada raportată constituie 25 052,9 mii lei și sunt formate din 210 „Cheltuieli de personal” – 17 596,9 mii lei; 220 „Bunuri și servicii” – 6 255,3 mii lei; 230 „Cheltuieli privind deprecierea activelor” – 975,2 mii lei, 270 „Prestații sociale” – 212,5 mii lei; 289 „Alte cheltuieli ale autorităților/instituțiilor bugetare” – 13,0 mii lei.

Cheltuielile efective pentru anul 2021 comparativ cu perioada similară 2019 – 2020

(mii lei)

		2021	2020	2019
	Cheltuielile efective	25 052,9	24 697,7	25 397,6
210	Cheltuieli de personal	17 596,9	17 448,1	16 682,2
220	Bunuri și servicii	6 255,3	6 206,0	7 243,9
230	Cheltuieli privind deprecierea activelor	975,2	892,9	983,8
270	Prestații sociale	212,5	137,8	326,5
280	Alte cheltuieli	13,0	12,9	161,2

Devieri cheltuieli efective comparativ cu perioada similară 2019 – 2020

(mii lei)

		2021 față de 2020	2021 față de 2019
	Cheltuielile efective	355,2	- 344,7
210	Cheltuieli de personal	148,8	914,7
220	Bunuri și servicii	49,3	- 988,6
230	Cheltuieli privind deprecierea activelor	82,3	- 8,6
270	Prestații sociale	74,7	- 114,0
280	Alte cheltuieli	0,1	- 148,2

II. Descrierea informației din bilanțul contabil

La început de an situația pe Activul și Pasivul bilanțului constituie 2 716,9 mii lei, la situația din 31.12.2021 – 2 684,6 mii lei.

Soldul mijloacelor fixe la finele perioadei de raportare constituie **10 665,6 mii lei**.

Pe parcursul anului Consiliul Concurenței a avut:

- Sold mijloace fixe la **01.01.2021 – 10 087,8 mii lei**;
- **Achiziții** în sumă de **453,4 mii lei**, inclusiv la grupa de conturi 314 „Mașini și utilaje” – **419,0 mii lei**, grupa de conturi 316 „Unelte și scule, inventar de producere și gospodăresc” – **11,8 mii lei**, grupa de conturi 317 ”Active nemateriale” – **22,6 mii lei**.
- **Intrări cu titlul gratuit** grupa de conturi 317 „Active nemateriale” – **691,7 mii lei** (actualizarea platformei sistemului informațional SIA RAS);
- Mijloace fixe **casate 552,4 mii lei**. Casate au fost bunurile uzate moral și fizic care nu puteau fi supuse reparației.
- Alte micșorări **14,9 mii lei** – bunuri care în rezultatul inventariaii și deciziei comisiei pentru stabilirea existenței efective a elementelor de activ și datorii au fost trecute de la

subclasa 31 "Mijloace fixe" la subclasa 33 "Stocuri de materiale circulante" în corespundere cu Politica de contabilitate a Consiliului Concurenței.

Soldul pe contul 391 "Uzura mijloacelor fixe" constituie **7 263,7 mii lei**, inclusiv:

- 391 400 "Uzura mașinilor și utilajelor" – **3 035,2 mii lei**;
- 391 500 "Uzura mijloacelor de transport" – **2 674,7 mii lei**;
- 391 600 "Uzura uneltelor, sculelor și inventarului gospodăresc" – **1 5548,6 mii lei**;
- 391 900 "Uzura altor mijloace fixe" – **5,2 mii lei**;

Soldul pe contul 392 "Amortizarea activelor nemateriale" constituie **1 304,8 mii lei**.

Gradul de uzură a activelor

	la 01.01.2022
Mașini și utilaje	79.03%
Mijloace de transport	92,72%
Unelte, scule și inventar gospodăresc	82,35%
Active nemateriale	63,5%
Alte mijloace fixe	100%
În total pe entitate	80,34%

Soldul stocurilor de materiale circulante la finele perioadei de raportare constituie **562,1 mii lei**.

- Soldul pe subclasa 33 „Stocuri de materiale circulante” la **01.01.2021 – 530,8 mii lei**;
- **Procurări** în sumă de **472,9 mii lei**, inclusiv combustibil **211,8 mii lei**, piese de schimb **72,5 mii lei**, materiale de uz gospodăresc și rechizite de birou – **163,4 mii lei** și pentru alte materiale **25,2 mii lei**;

- **Alte majorări** în sumă de 14,9 mii lei, bunuri luate la evidență la subclasa 33 "Stocuri de materiale circulante" în baza deciziei comisiei pentru stabilirea existenței efective a elementelor de activ și datorii de la subclasa 31 "Mijloace fixe" în corespundere cu Politica de contabilitate a Consiliului Concurenței.

- **Casarea** stocurilor de materiale utilizate în procesul desfășurării activității – **456,4 mii lei**;

Creanțele interne la situația din 31 decembrie 2021 constituie **25,4 mii lei**.

Datoriile interne la situația din 31 decembrie 2021 constituie **1 475,2 mii lei**.

III. Descrierea creanțelor și datoriilor

- **Contul 419 „Alte creanțe ale autorităților/instituțiilor bugetare”** – **11.5 mii lei**.

Descifrarea creanțelor conform clasificăției economice:

		Situația din 31.12.2021	Situația din 31.12.2020
222.210	Servicii informaționale		55,1
222.220	Servicii de telecomunicații		1,1
222.300	Servicii de locațiune	0,4	0,3
222.400	Servicii de transport	2,3	
222.500	Servicii de reparații curente	1,5	0,3
222.600	Formare profesională		60,4
222.720	Deplasări de serviciu peste hotare		0,7
222.980	Servicii poștale	14,8	24,1
331.110	Procurarea combustibilului	2,9	52,3
339.110	Procurarea altor materiale	3,5	0,1
	Total	25,4	194,4

Grupa de conturi 519 „Alte datorii ale autorităților/instituțiilor bugetare” la finele perioadei de gestiune constituie **1 490,9 mii lei**.

Descifrarea datoriilor conform clasificăției economice:

		Situația din 31.12.2021	Situația din 31.12.2020	Devieri (+ / -)
142.310	Încasări de la prestarea serviciilor	109,9	525,0	- 415,1
211.180	Remunerarea muncii angajaților conform statelor	993,2	1 070,9	- 77,7
212.100	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	288,0	244,2	43,8
222.210	Servicii informaționale		0,1	- 0,1
222.220	Servicii de telecomunicații	0,1		0,1
222.300	Servicii de locațiune	13,5	0,2	13,3
222.400	Servicii de transport	11,4		11,4
222.990	Servicii neatribuite altor alineate	50,2	0,4	49,8
273.200	Indemnizații la încetarea acțiunii contractului de muncă	2,9		2,9
273.500	Indemnizații pentru incapacitate temporară de muncă	6,0	4,4	1,6
336.110	Procurarea materialelor de uz gospodăresc		0,2	- 0,2
	Total	1 475,2	1 845,4	- 370,2

Datoriile la situația din 31 decembrie 2021 sunt în descendență cu 370,2 mii lei comparativ cu situația din 31 decembrie 2020. Soldul art.142.310 ”Încasări de la prestarea serviciilor” – este în descreștere la finele anului având în examinare două notificare de examinare a concentrărilor economice comparativ cu 6 notificări la situația din 31.12.2020.

Micșorarea cheltuielilor de personal este cauzată de micșorarea numărului de funcții comparativ cu anul precedent.

De menționat ca la situația din 31.12.2021 arieratele constituie zero, toate datoriile fiind formate în luna decembrie curent.

IV. Descrierea performanței pe programe / subprograme

Modificări în structura organizatorică și efectivul-limită de personal ale Consiliului Concurenței nu au fost realizate.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Parlamentului nr.8 din 07 februarie 2020 „Privind aprobarea structurii organizatorice și efectivului-limită de personal ale Consiliului Concurenței” efectivul-limită de personal aprobat constituie 130 de unități, din care:

- funcții de demnitate publică – 5 unități;
- funcționari publici de conducere – 36 unități,
- funcționari publici de execuție – 84 unități,
- personal auxiliar – 5 unități.

Informația privind cheltuielile salariale

		anul 2021	anul 2020	Devieri (+ / -)
211.110	Salariul de bază	9 893,0	10 491,8	- 598,8
211.120	Sporuri și suplimente la salariul de bază	2 815,2	2 208,0	607,2
211.140	Premieri	894,8	985,1	- 90,3
211	Remunerarea muncii	13 603,0	13 684,9	- 81,9
212.100	Contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii	3 944,9	3 147,5	797,4
212.210	Prime de asigurare obligatorie de asistență medicală	49,1	615,7	- 566,6
212		3 994,0	3 763,2	230,8
	Total	17 597,0	17 448,1	148,9

În anul 2021 în cadrul Consiliului Concurenței au fost angajate 7 persoane, iar disponibilizate 14 persoane din care 2 persoane cu funcții de demnitate publică.

Denumirea	unitatea măsură	Aprobat	Executat
Bunăstarea consumatorului	mii lei	120.365,0	1.579.392,0
Creșterea numărului recomandărilor înaintate	%	7,0	255,0
Ponderea furnizorilor care au acces la SIA RAS din total	%	98,0	100,0
Ponderea furnizorilor care au raportat și notificat ajutorul de stat prin SIA RAS din total	%	100	100
Valoarea ajutorului de stat aliniat în PIB	%	0,5	0,89
Ponderea schemelor de ajutor de stat existente evaluate din nr. total de scheme de ajutor de stat supuse alinierii (cu excepția ZEL)	%	90,0	82,7
Ponderea ajutorului de stat autorizat în valoarea total raportată	%	60,0	63,0
Reducerea gradului de fluctuație a personalului	%	12,0	17,7
Rata de utilizare a echipamentelor specializate în cadrul investigațiilor	%	50,0	100,0
Ponderea avizelor elaborate în raport cu numărul proiectelor actelor normative transmise la avizare	%	100,0	100,0
Activități de promovare	număr	60,0	163,0
Numărul rapoartelor pe investigații utile în anul de gestiune	număr	6,0	6,0
Numărul deciziilor de autorizare/autorizare condiționată/negative	număr	18,0	42,0
Numărul schemelor de ajutor de stat existente supuse alinierii examinate	număr	18,0	15,0
Numărul proceselor verbale de cercetare a plasării publicității	număr	55,0	46,0
Numărul persoanelor total instruite	număr	75	76
Diminuarea duratei de investigare a cazurilor cu 10% până în anul 2022	%	7%	28,88%
Timpul mediu consumat pentru alinierea unei scheme de ajutor de stat existente	zile	120,0	75,0
Timpul mediu consumat pentru autorizarea unui ajutor de stat	zile	42,0	28,3
Coraportul dintre resursele utilizate și bunăstarea consumatorilor	%	0,20	0,01

Următorii indicatori ce au fost realizați integral înregistrând creșteri, după cum urmează:

Indicatorul de rezultat: *bunăstarea consumatorului* – scopul politicii de concurență este bunăstarea consumatorilor. În primul rând, piețele libere și concurența loială sporesc atractivitatea țării din punct de vedere al investițiilor naționale și străine. În al doilea rând, piețele competitive încurajează inovația și promovează prețurile reduse, îmbunătățesc serviciile și oferă un sortiment variat de produse pentru întreprinderi și consumatori. Consumatorii au o situație mai bună atunci când există un grad mai ridicat de concurență, în acest sens este important să se evalueze efectele intervențiilor Consiliului Concurenței.

Indicatorii de produs: *activități de promovare* – pe parcursul anului 2021, angajații Consiliului Concurenței au fost implicați în 163 evenimente de promovare a culturii concurențiale și ajutorului de stat, dintre care: 1 conferință de presă, 1 lecție publică, 14 ședințe de lucru, 140 întrevederi consultative, a fost realizat Spotul informativ privind raportarea Ajutorului de Stat.

Înregistrăm realizarea conform valorilor stabilite a indicatori de produs: numărul rapoartelor pe investigații utile în anul de gestiune.

V. Altă informație adițională

La contul 723 „Corectarea rezultatelor instituției publice a anilor precedenți” este reflectată suma de – 37,9 mii lei care este formată din:

0,4 mii lei – ajustarea soldului pe contribuții de asigurări sociale conform actului de verificare a decontărilor pentru perioada 2019 – 2021;

- 50,6 mii lei – corectarea uzurii necalculate pentru anii precedenți ținând cont de anul dării în exploatare.
- 0,7 mii lei – sumă care au fost restituită în bugetul de stat din încasarea deplasărilor nevalorificate;
- – 13,8 mii lei – uzura mijloacelor fixe a bunurilor luate la evidență la subclasa 33 ”Stocuri de materiale circulante” de la subclasa 31 ”Mijloace fixe” în corespundere cu Politica de contabilitate a Consiliului Concurenței.

Rezultatul financiar pentru perioada raportată este de 375,7 mii lei (venituri efective – 25 428,6 mii lei, cheltuieli efective – 25 052,9 mii lei .

Pentru perioada de raportare Consiliul Concurenței nu a beneficiat de valori cu titlu de ajutor umanitar.